

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA

IRENA VADEEVALOO

**UČENJE ANGLEŠKEGA JEZIKA V
PREDŠOLSKEM OBDOBJU S POMOČJO
LUTKE**

DIPLOMSKO DELO

LJUBLJANA, 2019

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
ŠTUDIJSKI PROGRAM: PREDŠOLSKA VZGOJA

IRENA VADEEVALOO

Mentorica: viš. pred. dr. HELENA KOROŠEC
Somentorica: doc. dr. MATEJA DAGARIN FOJKAR

**UČENJE ANGLEŠKEGA JEZIKA V
PREDŠOLSKEM OBDOBJU S POMOČJO LUTKE**

DIPLOMSKO DELO

LJUBLJANA, 2019

Zahvala

Uf, le kje začeti ... Zahvaliti se prav vsem je nemogoče, pa naj vseeno poskusim:

hvala mentoricama viš. pred. dr. Helena Korošec in doc. dr. Mateja Dagarin Fojkar za usmerjanje na pravo pot - hvala dragi moji Telina in Latisha za motivacijo in razumevanje - hvala Klemen za potrpljenje in tolažbo - hvala mami in očka za odzive ob pozivu na pomoč - hvala »ta vel'ki« sestri za vstavljanje vejic v besedilo - hvala draga babica za kavice, ko je bil čas, volja in prilika - hvala drage kolegice Mira, Sandra, Tina, Ana, Katarina, Vita, Petra, Eva ... za medsebojno pomoč, podporo, kavice, zapiske in obilico smeha – hvala Andreja za pomoč, zaupanja in podporo – hvala Petra in Manuela za pomoč pri izvedbi projektov in podporo - hvala drage moje punce Petra, Adrijana, Mojca, Saša, Maja za oglašanje na telefon in spodbudo – in nenazadnje ... hvala Ela, Val, Kaja, Jaša, Žan, Elena, Iza, Zala, Izidor, Pino, Nia ... za sodelovanje, nasmeh, objeme in ljubezen, ki sem jo prejela od vas -

hvala starši otrok vrtca za podporo in zaupanje -

hvala Suzy za druženje z nami v vrtcu in popestritev bivanja v vrtcu!

POVZETEK

Učenje tujega jezika je v današnjem času izrednega pomena. Živimo namreč v času pogostih migracij v tujino, in sicer v obliki potovanj, krajše odsotnosti zaradi izobraževanja ali stalne odselitve v drugo državo. Biti večč pogovora v različnih jezikih otrokom nudi več možnosti za razumevanje drugih, za reševanje morebitnih konfliktov ter medsebojnega sodelovanja. V Sloveniji poteka učenje tujih jezikov v različnih oblikah, otroci pa se jih radi učijo, če so jim ta predstavljen preko tem, ki jih zanimajo. Otroci se dobro odzivajo na lutko in jo običajno radi sprejmejo za partnerja pri igri, ki ga oponašajo, zato je učinkovito sredstvo pri učenju tujega jezika.

V teoretičnem delu diplomskega dela sem se poglobila v literaturo in raziskala pomen gibalnih dejavnosti in igre na otrokov razvoj, razvoj govora ter učenje angleškega jezika v predšolskem obdobju. K igri sodijo tudi gledališče, animacija in uporaba različnih lutk. Opisala sem različne vrste lutk in dramskega prostora, ter poudarila čarobno moč lutke, ko ji lutkar vdihne življenje in jo pripravi do gibanja. Opredelila sem pomen lutke pri učenju tujega jezika v predšolskem obdobju.

V empiričnem delu diplomskega dela sem izvedla raziskavo, pri kateri sem želela s pomočjo angleško govoreče lutke dokazati interes otrok za učenje tujega jezika, ugotoviti, ali uporaba lutke s spontanimi in načrtnimi dejavnostmi omogoča razumevanje preprostih besed in navodil v angleškem jeziku in ali spodbuja uporabo preprostih besednih zvez v angleškem jeziku. Raziskati sem želela, kakšna je vloga lutke pri komunikaciji v angleškem jeziku. V raziskavi je sodelovala skupina otrok v oddelku zasebnega vrtca., pri čemer je najbolj aktivno sodelovalo 6 najstarejših otrok, starih od 1,5 let do 3 let. Lutka je pri izvedbi dejavnosti ves čas govorila v angleškem jeziku in se vključevala v samostojno igro otrok, hkrati pa je sodelovala pri načrtovanih dejavnostih glede na tematski sklop in spodbujala otroke pri usvajanju in uporabi določenih besed v angleškem jeziku. Otroci so lutko hitro sprejeli medse in se odzivali na njeno aktivno delovanje v skupini. Z jo so želeli vstopiti v interakcijo, zato so kmalu pričeli s komunikacijo; tako neverbalno kot verbalno. Kmalu so začeli posnemati besede v angleškem jeziku, ki jih je uporabljala, ali pa besede, ki sem jih z njo spregovorila jaz.

Raziskava je pokazala, da otroci v predšolskem obdobju kažejo interes za učenje tujega jezika, da uporaba lutke z različnimi dejavnostmi omogoča razumevanje preprostih besed in navodil v angleškem jeziku in njihovo uporabo, ter da lutka motivira otroke, stare okoli treh let za komunikacijo v angleškem jeziku.

Ključne besede: lutka, angleški jezik, predšolsko obdobje

ABSTRACT

We live in times when it's quite important to learn foreign languages. Those are the times of frequent migrations of going on holidays and studying or permanently moving to other countries. Being able to communicate in different languages gives children an opportunity to understand others, to solve problems and to work together with others. There are different ways of learning foreign languages in Slovenia and children like to learn them, especially when they are introduced to them through topics which are in their interest. A puppet is an effective tool to learn a foreign language, as children normally respond to it very well and they like to copy its behaviour.

In the theoretical part of my dissertation I did a research about the effect of physical activities and playing on children's development and learning English language in preschool. Children's play also involves theatre, animation and use of different kind of puppets. I described different types of puppets and drama space and stressed out the magic power of the puppet when the puppeteer gives it life and makes it move. I also defined the meaning of the puppet in learning a foreign language in preschool.

In the empirical part of the dissertation I did a research with the English-speaking puppet to find out if the use of puppet enables understanding of simple words and directions in English and if it encourages the use of simple English words. Also, I wanted to find out the meaning of the puppet in communication in English language. There was a group of children who are attending the private day nursery involved in the research. The most involved in the activities were 6 children, aged between 1,5 and 3. The puppet was speaking English at all times while carrying out the activities for 6 months. It got involved in children's free play and also in planned themed activities, during which it was encouraging children to learn and use certain words in English language. The children accepted the Puppet as a part of the group very quickly and they responded to its activities in the group. They started to use verbal as well as non-verbal communication as they wanted to get into interaction with her. Soon, older children started to use simple words in English language.

The research has shown that preschool children show interest in learning foreign languages, the use of puppet in different activities enables them to understand simple words and directions in English language and to use them. The research has also shown that the use of the Puppet encourages children who are approximately three years old to communicate in English language.

Key words: puppet, English language, preschool

KAZALO VSEBINE

I.	UVOD.....	1
II.	TEORETIČNI DEL	2
1.	RAZVOJ IN UČENJE OTROKA.....	2
1.1	MISELNI RAZVOJ PREDŠOLSKEGA OTROKA.....	2
1.2	RAZVOJ IN UČENJE OTROŠKEGA GOVORA	3
2.	UČENJE ANGLEŠKEGA JEZIKA V PREDŠOLSKEM OBDOBJU.....	5
2.1	VEČJEZIČNOST KOT DEJSTVO	5
2.2	ZGODNJE UČENJE TUJEGA JEZIKA V OTROŠTVU	6
2.2.1	VEČJEZIČNE DRUŽINE	8
2.2.2	UČENJE TUJEGA JEZIKA NA PREDŠOLSKI STOPNJI	10
3.	UČENJE TUJEGA JEZIKA S POMOČJO LUTKE.....	12
3.1	ČAROBNA MOČ LUTKE	12
3.1.1	VRSTE LUTK IN ODRSKEGA PROSTORA.....	14
3.1.2	LUTKA V GIBANJU.....	18
3.2	GLEDALIŠČE V VRTCU	19
3.2.1	OD IZDELAVE LUTK DO PREDSTAVE	21
3.3	POMEN LUTKE PRI UČENJU TUJEGA JEZIKA V PREDŠOLSKEM OBDOBJU	23
3.3.1	UPORABA LUTKE PRI POUČEVANJU TUJEGA JEZIKA	23
3.3.2	DEJAVNOSTI Z LUTKO PRI UČENJU TUJEGA JEZIKA	24
3.3.3	SPodbujanje govora predšolskih otrok v tujem jeziku s pomočjo lutke.....	24
III.	EMPIRIČNI DEL	26
4.	OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	26
4.1	CILJI RAZISKOVANJA	26
4.2	RAZISKOVALNA VPRAŠANJA.....	27
4.3	OSNOVNA RAZISKOVALNA METODA	27
4.4	RAZISKOVALNI VZOREC	27
4.5	POSTOPEK ZBIRANJA PODATKOV.....	27
4.6	POSTOPEK OBDELAVE PODATKOV	27
5	PRIPRAVA NA IZVEDBO DEJAVNOSTI V VRTCU	28
5.1	LUTKA KOT LJUBLJENEC SKUPINE.....	28
5.2	LUTKA KOT PODPORA PRI USVAJANJU TUJEGA JEZIKA.....	28
5.3	TEMATSKI SKLOPI:	28
5.3.1	TEMATSKI SKLOP: JAZ IN MOJA IGRA.....	28
5.3.2	TEMATSKI SKLOP: ČAROBNI DECEMBER	28
5.3.3	TEMATSKI SKLOP: ZEBE V NOSKE	29

5.3.4 TEMATSKI SKLOP: IGRALNICA – TELOVADNICA	29
5.3.5 TEMATSKI SKLOP: PREBUJANJE NARAVE	29
5.3.6 TEMATSKI SKLOP: NAGAJIVO VREME.....	29
6 IZVEDBA DEJAVNOSTI V VRTCU.....	30
6.1 TEMATSKI SKLOP »JAZ IN MOJA IGRA«	30
6.1.1 NAČRTOVANI POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »JAZ IN MOJA IGRA«	30
6.1.2 OPIS POTEKA DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »JAZ IN MOJA IGRA«	31
6.1.2.1 PRIHOD PISMA	31
6.1.2.2 PRIHOD LUTKE V VRTEC	32
6.1.2.3 SPONTANA IGRA Z OTROKI	33
6.1.2.4 INTERAKCIJA Z OTROKI OB PRIHODU V VRTEC	34
6.1.2.5 IGRA Z VOZILI.....	35
6.1.2.6 IGRANJE Z MAJHNIMI ŽOGAMI	36
6.1.2.7 IGRA Z VOZILI IN PREPEVANJE PESMIC	37
6.1.2.8 IGRA NA POBUDO OTROKA.....	38
6.1.2.9 UČENJE NOVIH BESED PREKO RISANJA	39
6.1.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »JAZ IN MOJA IGRA«	40
6.2 TEMATSKI SKLOP »ČAROBNI DECEMBER«	41
6.2.1 NAČRTOVANI POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«.....	41
6.2.2 OPIS POTEKA DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«.....	42
6.2.2.1 PRIREJANJE ZNAKOV IN FOTOGRAFIJ OTROK.....	42
6.2.2.2 SPONTANA IGRA Z OTROKI IN POIMENOVANJE ŽIVALI	42
6.2.2.3 RISANJE ŽIVALI Z BARVICAMI	43
6.2.2.4 PREDSTAVITEV ZGODBE POD MEDVEDOVIM DEŽNIKOM.....	44
6.2.2.5 SPONTANA IGRA NA TEMO ZGODBE POD MEDVEDOVIM DEŽNIKOM	45
6.2.2.6 UTRJEVANJE BESEDIŠČA ZA POIMENOVANJE VOZIL IN ŽIVALI.....	45
6.2.2.7 PETJE PESMI IN RAJANJE	46
6.2.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«	47
6.3 TEMATSKI SKLOP »ZEBE V NOSKE«	49
6.3.1 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ZEBE V NOSKE«	49
6.3.2 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ZEBE V NOSKE«	49
6.3.2.1 NOVA OBLAČILA, TER POGOVOR O ZIMI IN MRAZU	49
6.3.2.2 UTRJEVANJE BESEDIŠČA PESMI, KI SO JIH OTROCI ŽE SPOZNALI	50
6.3.2.3 POSTAVLJANJE HIŠIC IZ KOCK.....	51
6.3.2.4 PRIREJANJE ŽIVALI HIŠICAM IN UTRJEVANJE BESED ZA POIMENOVANJE ŽIVALI	52
6.3.2.5 OGLED SLIKANIC NA TEMO ZIME	53
6.3.2.6 SEZNANITE S PESMICO LITTLE SNOWFLAKE.....	53

6.3.2.7 SUZY DOBI NAHRBTNIK	54
6.3.2.8 SUZY Z OTROKI LEŽE K POČITKU	55
6.3.2.9 SPONTANA IGRA Z VOZILI.....	55
6.3.2.10 PREDSTAVA IN UTRJEVANJE BESED, KI SO JIH OTROCI ŽE SPOZNALI.....	56
6.3.2.11 IGRA NA SNEGU.....	57
6.3.2.12 GNETENJE IN OBLIKOVANJE SLANEGA TESTA	58
6.3.2.14 UTRJEVANJE USVOJENIH BESED SKOZI USTVARJANJE	58
6.3.2.15 SPOZNAVANJE ZIMSKIH ŠPORTOV	59
6.3.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«	60
6.4 TEMATSKI SKLOP »IGRALNICA – TELOVADNICA«	63
6.4.1 NAČRTOVANI POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »IGRALNICA – TELOVADNICA« .	63
6.4.2 OPIS POTEKA DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »IGRALNICA-TELOVADNICA«.....	63
6.4.2.1 OBISK KNJIŽNICE.....	63
6.4.2.2 INDIVIDUALNI POGOVOR Z DEKLICO	64
6.4.2.3 GIBANJE PO PROSTORU OPONAŠANJE SKOZI POLIGON	65
6.4.2.4 OBLIKOVANJE SLANEGA TESTA	67
6.4.2.5 OGLED ILUSTRACIJ V SLIKANICAH	67
6.4.2.6 HIŠICA ZA SUZY	68
6.4.2.7 POIMENOVANJE OBLAČIL.....	68
6.4.2.8 SPONTANA IGRA V IGRALNICI	69
6.4.2.9 SPREHOD	70
6.4.2.10 DIDAKTIČNA IGRA: SONCE IN DEŽ.....	70
6.4.2.11 SUZY POJE PESMI IN SE POGOVARJA Z OTROKI	71
6.4.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »IGRALNICA – TELOVADNICA«	72
6.5 TEMATSKI SKLOP »PREBUJANJE NARAVE«	73
6.5.1 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »PREBUJANJE NARAVE«.....	73
6.5.2 OPIS DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »PREBUJANJE NARAVE«.....	73
6.5.2.1 IGRICA ZAJČEK HOP	73
6.5.2.2 KJE JE SUZY	74
6.5.2.3 IGRA V KUHINJSKEM KOTIČKU	74
6.5.2.4 KUHANJE ZELENJAVNE JUHE IN IGRA Z VRTOM.....	75
6.5.2.5 PETJE PESMIC OB SPREMLJAVI FLAVTE	76
6.5.2.6 NA SPREHODU.....	76
6.5.2.7 POGOVOR O PUSTU	77
6.5.2.8 IZDELOVANJE KLOBUČKOV.....	78
6.5.2.9 OGLED SLIKANICE	78
6.5.2.10 SODELOVANJE PRI PRAZNOVANJU ROJSTNIH DNI.....	79

6.5.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »PREBUJANJE NARAVE«	79
6.6 TEMATSKI SKLOP »NAGAJIVO VREME«.....	81
6.6.1 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »NAGAJIVO VREME«	81
6.6.2 OPIS DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »NAGAJIVO VREME«	81
6.6.2.1 SUZY Z NAMI NA SPREHODU	81
6.6.2.2 POGOVOR S SUZY	82
6.6.2.3 UREJANJE HIŠICE IN PESEM 5 LITTLE MONKEYS.....	83
6.6.2.4. OGLED SLIKANICE Z LUTKO.....	83
6.6.2.5 PETJE PESMI 5 LITTLE MONKEYS	84
6.6.2.6 POGOVOR O DRUŽINI.....	84
6.6.2.7 ISKANJE PAROV ŽIVALSKIH DRUŽIN.....	85
6.6.2.8 ZGODBA THREE LITTLE PIGS	85
6.6.2.9 ZLAGANJE HIŠIC IZ KOCK	86
6.6.2.10 POGOVOR S SUZY	87
6.6.2.11 RAZVRŠČANJE ŽIVALI IN UTRJEVANJE BESED ZA NJIHOVO POIMENOVANJE.....	87
6.6.2.12 SUZY ODPOTUJE V LONDON.....	88
6.6.2.13 OGLED FOTOGRAFIJ	88
6.6.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »NAGAJIVO VREME«.....	89
7 SUZY PRI NAS DOMA	91
8 ODGOVORI NA RAZISKOVALNA VPRAŠANJA.....	93
IV. ZAKLJUČEK.....	95
LITERATURA.....	96
PRILOGE.....	98
PRILOGA 1: PESEM »TWINKLE LITTLE STAR«	98
PRILOGA 2: PESEM »IF YOU'RE HAPPY AND YOU KNOW IT«	98
PRILOGA 3: PESEM »HELLO«	98
PRILOGA 4: PESEM »SLEEPING BUNNIES«	99
PRILOGA 5: PESEM »TEDDY BEAR TEDDY BEAR«	99
PRILOGA 6: PESEM »RAIN GO AWAY«	99
PRILOGA 7: PESEM »PUT ON YOUR SHOES«.....	99
PRILOGA 8: PESEM »LITTLE SNOWFLAKE«	100
PRILOGA 9: PESEM »THE HOKEY POCKEY«	100
PRILOGA 10: PESEM »DOWN IN THE JUNGLE«	101
PRILOGA 11: PESEM »THE WHEELS ON THE BUS«.....	101
PRILOGA 12: PESEM »RING A RING O' ROSES«	102
PRILOGA 13: PESEM »5 LITTLE MONKEYS«	102
PRILOGA 14: PESEM »ROW YOUR BOAT«	103

KAZALO SLIK

Slika 2. 1: Otroci imajo potrebo po nenehnem gibanju in igri	2
Slika 2. 2: Otrok vzpostavlja komunikacijo s telesnimi gibi	3
Slika 2. 3: Zmožnost razumevanja tujih jezikov postaja nuja	5
Slika 2. 4: Preko spoznavanja različnih jezikov otroci ozaveščajo kulturno različnost	7
Slika 2. 5: Upoštevati moramo kulturo otrok v skupini	9
Slika 2. 6: Lutka krepi otrokova čustva in empatijo, ter razvija socialne veščine	13
Slika 2. 7: Otrok v vlogi lutkarja za odrsko konstrukcijo	15
Slika 2. 8: Otroci spremljajo dogajanje na sceni	15
Slika 2. 9: Lutka, vodena od znotraj	16
Slika 2. 10: Lutka – igrača	16
Slika 2. 11: Predstava s ploskimi lutkami, pri kateri lutkar prevzame tudi vlogo pripovedovalca	17
Slika 2. 12: Ročna lutka iz nogavičke	17
Slika 2. 13: Lutke na palici, vodene od spodaj navzgor	17
Slika 2. 14: Lutka – igrača	18
Slika 2. 15: Skoraj vsako temo v vrtcu lahko uvedemo z improvizacijo	19
Slika 2. 16: Ljubljenec skupine	20
Slika 3. 1: Prispelo pismo	29
Slika 3. 2: Priprava škatle za lutko	29
Slika 3. 3: Obisk lutke	30
Slika 3. 4: Lutka se predstavi	30
Slika 3. 5: Igra z lutko	31
Slika 3. 6: Prirejanje znakcev in fotografij otrok	31
Slika 3. 7: Vstavljanje vozil	32
Slika 3. 8: Prirejanje vozil	32
Slika 3. 9: Igra z vlakom	32
Slika 3. 10: Barvanje letal	33
Slika 3. 11: Igra z vozili	33
Slika 3. 12: Igra z žogicami	34

Slika 3. 13: »High five!«	34
Slika 3. 14: Izdelava papirnatih ladjic	35
Slika 3. 15: Prepevanje pesmice Row your boat	35
Slika 3. 16: Gradnja hišic	35
Slika 3. 17: Igra z gasilnim avtomobilom	35
Slika 3. 18: Risanje vozil	36
Slika 3. 19: Pogovor z deklico	36
Slika 3. 20: Fotografija družine	36
Slika 3. 21: Poimenovanje družinskih članov	36
Slika 3. 22: Prirejanje znakov in fotografij	38
Slika 3. 23: Iskanje živalskih parov	39
Slika 3. 24: Igra z morskim psom	39
Slika 3. 25: Risanje živali	40
Slika 3. 26: Zgodba Pod medvedovim dežnikom	40
Slika 3. 27: Sodelovanje otrok pri pripovedovanju	40
Slika 3. 28: Otroci opazujejo lutko pri igri	41
Slika 3. 29: Lutka se igra z avtomobili	42
Slika 3. 30: Lutka se igra z dečkom	42
Slika 3. 31: Lutka prepeva pesem	43
Slika 3. 32: Otroci sodelujejo pri prepevanju	43
Slika 3. 33: Lutka se obleče v topla oblačila	45
Slika 3. 34: Deklica animira plišaste igrače	46
Slika 3. 35: Otroci položijo lutko k počitku	46
Slika 3. 36: Deček in lutka sestavljata hišico	47
Slika 3. 37: Lutka poimenuje barve	47
Slika 3. 38: Prirejanje živali hišicam	47
Slika 3. 39: Ptica v hišici	47
Slika 3. 40: Ogled slikanic	48
Slika 3. 41: Ogled slikanic na temo zime	49
Slika 3. 42: Otroke zanima torba	49
Slika 3. 43: Lutka leže k dečku pri počitku	50
Slika 3. 44: Lutka se igra z dečkom	51
Slika 3. 45: Deček sodeluje pri petju pesmi s kretnjami rok	51
Slika 3. 46: Igra s semaforjem	51
Slika 3. 47: Lutka pripoveduje zgodbo	52

Slika 3. 48: Igra s snegom	52
Slika 3. 49: Deček obleče lutko	53
Slika 3. 50: Lutka naredi snežaka	53
Slika 3. 51: Oblikovanje slanega testa	53
Slika 3. 52: Lutka izdelava snežaka	53
Slika 3. 53: Lutka ustvarja	54
Slika 3. 54: Otroci ustvarjajo z lutko	54
Slika 3. 55: Lutka drsa na ledu	55
Slika 3. 56: Lutka smuča	55
Slika 3. 57: Lutka se sanki	55
Slika 3. 58: Na poti v knjižnico	58
Slika 3. 59: V knjižnici	58
Slika 3. 60: Deklica komunicira z lutko	58
Slika 3. 61: Deklica sledi navodilu lutke	59
Slika 3. 62: Deček in lutka se igrata z vlakom	59
Slika 3. 63: Lutka sedi z otroki na pikapolonici	60
Slika 3. 64: Otroci pokažejo lutki potek gibanja skozi poligon	60
Slika 3. 65: Deček pomaga lutki	60
Slika 3. 66: Lutka oblikuje slano testo	61
Slika 3. 67: Lutka si ogleda slikanice	61
Slika 3. 68: Otroci sodelujejo pri petju s kretnjami	62
Slika 3. 69: Deček pomaga lutki	62
Slika 3. 70: Deklica in lutka raziskujeta led	62
Slika 3. 71: Lutka se pridruži igri	63
Slika 3. 72: Lutka je dečku partner pri igri	63
Slika 3. 73: Lutka poje pesem Rain, rain go away	64
Slika 3. 74: Otroci sodelujejo pri didaktični igri	65
Slika 3. 75: Otroci sodelujejo pri igrici	67
Slika 3. 76: Deklica komunikacijo z lutko	67
Slika 3. 77: Deček je v interakciji z lutko	67
Slika 3. 78: Igra v kuhinjskem kotičku	68
Slika 3. 79: Lutka prepeva pesmice	69
Slika 3. 80: Otroci rajajo z lutko	69
Slika 3. 81: Deček komunicira z lutko	69
Slika 3. 82: Pogovor o pustnih šemah	70

Slika 3. 83: Lutka pleza po plezalu	70
Slika 3. 84: Lutka se našemi v zajčka	71
Slika 3. 85: Lutka ustvarja	71
Slika 3. 86: Lutka si ogleda slikanico	71
Slika 3. 87: Lutka riše	72
Slika 3. 88: Priprava palačink	72
Slika 3. 89: Sprehod do Koseškega bajerja	74
Slika 3. 90: Lutka opazi čoln	74
Slika 3. 91: Deček pokaže lutki igračo	74
Slika 3. 92: Otroci si ogledajo hiško	75
Slika 3. 93: Deček si z lutko ogleda slikanico	75
Slika 3. 94: Otroci sodelujejo pri petju pesmice	76
Slika 3. 95: Otroci si ogledajo družinske fotografije	76
Slika 3. 96: Iskanje živalskih parov	77
Slika 3. 97: Otroci sodelujejo pri pripovedovanju zgodbe	77
Slika 3. 98: Otroci gradijo hišico	78
Slika 3. 99: Deček pelje lutko na avtobusu	78
Slika 3. 100: Deklica komunicira z lutko	79
Slika 3. 101: Otroci razvrščajo živali	79
Slika 3. 102: Otroci pomagajo pripraviti torbo	80
Slika 3. 103: Lutka pripravljena na potovanje	80
Slika 3. 104: Lutka v Londonu	80
Slika 3. 105: Lutka v Londonu	80
Slika 3. 106: Igra z dinozavrom	82
Slika 3. 107: Vkrcanje na letalo	82

Glede slik v diplomskem delu:

Fotografije v diplomskem delu so iz lastnega arhiva študentke. Starši otrok so se strinjali z objavo v diplomskem delu.

Avtorica

*»Lutke ne sovražijo, niso zavistne, niso hudobne.
Povejo vse, kar je treba povedati, tako da nismo prizadeti.
Prevzamejo odgovornost za naše neuspehe in poraze.
Vračajo nam ljubezen, zaupanje in iskrenost,
kadar zares verjamemo vanje.«*
(Majaron, 2017, str. 5)

I. UVOD

Živimo v času, ko se ne moremo več izogniti uporabi angleškega jezika. Iz radijskih in televizijskih sprejemnikov prihajajo besedila v angleškem jeziku, družimo se z ljudmi, ki se selijo po svetu zaradi zaposlitve ali študija, uporabljamo literaturo v angleškem jeziku v namen izobraževanja in zaradi večje dosegljivosti vedno več potujemo po svetu. Pri tem pa je angleški jezik kot skupni jezik za komunikacijo ključnega pomena in tako torej ni več izbira, temveč dejstvo. Dokazano je, da se človeški možgani najhitreje razvijajo v predšolskem obdobju, zato bi morali biti otroci v tem času izpostavljeni različnim izkušnjam, tudi na jezikovnem področju. Zaradi vedno številnejših selitev postajajo družbe multikulture in posledično z mešanjem kultur tudi družine večjezične. Otroci so tako že od rojstva naprej izpostavljeni dvema ali več jezikom, kar se je izkazalo, da za otroka ni breme, ampak ravno nasprotno. Otroci na naraven, spontan način z lahkoto usvojijo več jezikov, kar ugodno vpliva tudi na druga področja razvoja in učenja.

Debelo desetletje se že ukvarjam z delom s predšolskimi otroki na različnih položajih. Nekaj let sem delo opravljala tudi v Londonu, kjer sem prvič prišla v stik z dvojezičnimi otroki, ki so me očarali z neverjetno sposobnostjo preklapljanja iz enega jezika v drugega. Med študijem predšolske vzgoje pa sem prišla v stik z lutko, ki je postala del vsakdana v vrtcu. Otroci so jo nemudoma sprejeli za del skupine in tako se mi je porodila ideja, da bi v vrtčevsko skupino uvedla angleško govorečo lutko. Iz izkušenj in prebrane literature sem prepričana, da je pridobivanje primernih izkušenj v predšolskem obdobju izrednega pomena za nadaljnji razvoj otrok. Ob izvajanju projekta z lutko med študijem na Pedagoški fakulteti pa sem uvidela čarobno moč lutke, s katero lahko otroci usvojijo različna znanja na zabaven način. V diplomskem delu tako združujem učenje angleškega jezika v predšolskem obdobju z učenjem na sproščen način s pomočjo lutke. Delo je skupek mojih lastnih izkušenj, dramskih sposobnosti in prebrane literature. S projektom poskušam ugotoviti, ali lahko otroci v prvem starostnem obdobju usvojijo preprosto besedišče načrtovanega tematskega sklopa ter ali povezujejo angleški jezik z lutko in se z njo ob samostojni igri pogovarjajo v angleškem jeziku.

II. TEORETIČNI DEL

1. RAZVOJ IN UČENJE OTROKA

1.1 MISELNI RAZVOJ PREDŠOLSKEGA OTROKA

Človek se rodi z milijoni živčnimi celicami, med katerimi tvori povezave. Če jih ne uporablja, zamrejo. Inteligenca otrok pa ni odvisna le od števila živčnih celic v možganih, ampak tudi od števila povezav med njimi, le-te pa niso podedovane, pač pa se ustvarjajo skozi aktivnosti. Dozorevanje možganov je skoraj dokončano do 12. leta starosti, saj se od 4. do 5. leta starosti vzpostavi 50%, do sedmega leta 75% ter do 12. leta 95% povezav med celicami v možganih (Rajović, 2016). Prvih 7 let življenja torej predstavlja najbolj dragoceno obdobje pri ustvarjanju novih povezav, saj sta takrat hitrost in količina povezanih nevronov veliko večja kot kasneje v življenju. Z nenehno stimulacijo se povečuje število povezav med nevroni, kar se odraža v močnejši nevronske mreži. Če ni stimulacije, je število nevronske povezav manjše, kar povzroča redkejšo nevronske mrežo in zmanjšanje intelektualnih zmožnosti (Rajović, 2016). Človek se uči in razvija celo življenje, vendar se v otroštvu oblikujejo temelji za vse nadaljnje učenje. Vse znanje ki ga pridobijo v tem obdobju, ni pomembno le zaradi tega, da bi več vedeli,

Slika 2. 1: Otroci imajo potrebo po nenehnem gibanju

temveč je njegovo pomembnejši namen ta, da ga uporabimo kot orodje za bolj kompleksne oblike mišljenja (Rajović, 2016). Proces mreženja moramo vsekakor izkoristiti za učenje tujega jezika v otroštvu, saj otrok brez truda, nezavedno avtomatizira tuje jezikovne strukture, še posebej naglas in melodijo jezika (Brumen, 2009). Otroci morajo imeti torej v otroštvu čim več možnosti izkustvenega učenja. Tudi Georges Gurdjieff je nekoč zapisal (Russell, 1986), da potrebuje človek za preživetje zrak, hrano in izkušnje, prikrajšanje za katerokoli od teh treh stvari pa pomeni zanj smrt. Posebno ranljiv je novorojeni otrok, saj vsi vemo, da mu moramo zagotoviti veliko zraka in primerno hrano. Glede izkušenj pa pravi, da je večina otrok napol sestradianih. Otrok se rodi radoveden in z veliko željo po raziskovanju sveta, v katerem živi, in že ob rojstvu teži k izkušnjam in znanju. Brumen pravi, da je zgodnja plastičnost možganov kapital, ki ga moramo izkoristiti (Brumen, 2009). Gledališče, po mojem mnenju, otrokom nudi širok spekter pridobivanja izkušenj na vseh področjih otrokovega razvoja in hkrati predstavlja zanj igro. Igro, s katero na sproščen način spodbuja razvoj jezika, ga vodi k gibanju, razvija ustvarjalnost in spodbuja socializacijo.

Rajović (2016) je na podlagi svojih znanj razvil program NTC, temelječ na prenosu znanj iz nevrofiziologije na področje izobraževanja in spodbuja biološke potenciale otrok. Zasnovan je tako, da izvedene dejavnosti v kombinaciji z gibanjem aktivirajo različne miselne procese in pri otroku ustvarjajo dobro osnovo za hitrejšo učenje. Otroci se s pomočjo programa učijo razmišljati ter povezovati že usvojena znanja in priti do novih rešitev. Orodje pri učenju po NTC programu je igra. Njegov program sem omenila, ker mi je pri delu s predšolskimi otroki zelo blizu. Tudi sama sem opazila, da imajo otroci velik interes po znanju ter potrebo po nenehnem gibanju in igri, kot radi rečemo so »težko pri miru.« Otrokom tako dovolim veliko časa za igro po lastni izbiri in načrtujem dejavnosti učenja preko igre tako, da jim pri igri njihovi igri postavljam višje inteligentne izzive ter se jim pridružim kot mentalno razvitejši partner. Tak način učenja se je izkazal kot zelo učinkovit; otroci si hitreje zapomnijo nove stvari, postavljajo veliko vprašanj in sami odpirajo vrata k pridobivanju novih znanj. Ob koncu dejavnosti vedno rečejo da bi »še.« Njihova želja po znanju je neverjetna in škoda je, da jo odrasli omejujemo s pretiranim sedenjem, ter učenjem stvari, ki otrokom trenutno morda niso v interesu. Menim, da je lutka popolno orodje za igro, saj otroke spodbuja h gibanju, jih miselno aktivira in povezuje na novo pridobljena znanja z že obstoječimi.

1.2 RAZVOJ IN UČENJE OTROŠKEGA GOVORA

Govor ima velik pomen v človekovem razvoju, saj gre tako za oblikovanje človeka kot posameznika, kot tudi za njegovo vzpostavljanje komunikacije z okoljem (Marjanovič Umek, 1990). Otroci spregovorijo nekje okoli 2. leta starosti, čas tik pred govorom pa je za otroka izjemno naporen, saj je prepleten s številnimi frustracijami. Takrat otrok namreč že dobro zaznava svet okoli sebe in ga z zanimanjem raziskuje na različne načine z vsemi svojimi čuti. Ima izredno veliko željo po raziskovanju in si o določenih stvareh ustvarja lastne predstave, bodisi vezane na pretekle izkušnje ali na trenutno

Slika 2. 2: Otrok vzpostavlja komunikacijo s telesnimi gibi

idejo, ki jo ima v glavi. Ob vsem tem teži h komunikaciji z bližnjimi. Sprva z jekom in očesnim stikom, kasneje s telesnimi gibi in obrazno mimiko. S takšno ali drugačno komunikacijo izraža svoja čustva, prosi za pomoč ali razlago česa novega, včasih pa želi le deliti svojo izkušnjo.

Otrok je v obdobju predno spregovori običajno že precej gibalno spreten; hodi, razvija zavedanje samega sebe, se uči kaj mu je všeč in kaj ne ter razvija zanimanje za predmete in procese. V tem obdobju razvija tudi samozavest in vedno bolj verjame vase (Marjanovič Umek, 1990). Uporablja fizične zmogljivosti za povezovanje s predmeti, uživa v hoji, se izraža skozi gibanje in si postavlja izzive. Osredotoči se na svoje želje, ko se prične plaziti po tleh, stati ob opori in hoditi (DCSF, 2008). Posledično se mu v glavi postavlja veliko vprašanj o tem in onem. Stvari si predstavlja na svoj način in verjame vase in svoje teorije, zaradi nezmožnosti verbalne komunikacije pa mu je izražanje želja, lastnih predstav in novih idej precej oteženo. K razlagi otroškega govora prispevajo različne teorije; tako jezikoslovne kot biološke. Piaget pravi (Marjanovič Umek, 1990, str. 51), da se mišljenje razvija neodvisno od govora in omogoča razvoj govora. Pomembno je obdobje, ko se razvojni liniji mišljenja in govora, ki sta bili do sedaj ločeni, sekata in tako organizirata novo obliko vedenja. To se zgodi, ko je otrok star približno 2 leti; takrat govor postane intelektualen, mišljenje pa pogovorno (Gardner, 1993). Zanj je značilno, da otrok širi svoj besednjak, saj čuti potrebo po učenju znakov za sporazumevanje (Gardner, 1993). Otrok se sporazumeva na različne načine, najprej z jokom in različnimi zvoki ob socializaciji. Uživa ob proizvajanju in poslušanju različnih zvokov ter uporablja neverbalne načine komunikacije, kot so kretnje rok, obrazne mimike, telesni gibi... Ob čebljanju pa začne otrok izgovarjati svoje prve besede in razvijati jezik. Najprej razume preproste besede, uporabljene v govoru in se odzove stvarjem, ki so mu namenjene. Na začetku 2. leta starosti poudarjeno izreka posamezne besede in kmalu zatem besedne zveze dveh besed ter razume preprosta navodila. Med 22 in 36 mesecem starosti pa se hitro uči novih besed in jih uporablja v pogovoru o stvareh, ki ga zanimajo (DCSF, 2008). Pri 3 letih starosti izgovarja zapletene besedne zveze z vprašanji, nikalnicami in večbesedne povedi, med 4. in 5. letom starosti pa je že sposoben govoriti precej tekoče. V tem obdobju govor postane intelektualen, mišljenje pa pogovorno (Gardner, 1993).

Otrok v predšolskem obdobju radovedno in dovtetno raziskuje, je spontan, naraven, sproščen, neobremenjen in želi spoznati čim več novega, veseli ga tudi učenje tujega jezika. Njegova želja je socializacija, sredstvo za doseg tega cilja pa je jezik. Spomnim se, ko smo šli s hčerko takrat staro 1,5 let na dopust na tropski otok, kjer si je na plaži našla družbo mlajše deklice. Z njo se je pogovarjala v slovenskem in angleškem jeziku, ona pa z njo v njihovem jeziku kreol. Seveda se nista prav dosti razumeli, vendar ju to ni prav nič motilo pri njuni igri, saj otrok razume situacijo, četudi ne razume jezika. Zato mu je smiselno ponuditi čim več različnih situacij, v katerih se pojavljajo iste besede in besedne zveze, da jih poveže med seboj in ustvarja nove povezave med možganskimi celicami in teži k pridobivanju novih izkušenj.

2. UČENJE ANGLEŠKEGA JEZIKA V PREDŠOLSKEM OBDOBJU

2.1 VEČJEZIČNOST KOT DEJSTVO

»Človeška vrsta je že od nekdaj tudi selitvena vrsta, homo sapiens je tudi od nekdaj homo migrans« (Mlekuž, 2011, v Vižintin, 2017). Migracija je zelo star pojav in ni izjema, temveč pravilo. Ljudje so od nekdaj potovali in se preseljevali v druge države, in sicer zaradi radovednosti, iskanja boljšega življenja ali boljših možnosti za izobrazbo. Prevozna sredstva so vedno bolj dostopna in ugodna, zato je migracij v obliki potovanj, krajše odsotnosti zaradi izobraževanja ali pa stalne odselitve v drugo državo vedno več. Posledično postaja naša družba večkulturna. Socializacija je potrebna, da smo večji preživeti v kulturi, v kateri odraščamo, zato se človek že takoj po rojstvu v zgodnjem obdobju svojega življenja uči določenih družbenih pravil. Skupnost na nas prenaša vrednote in norme, ki so osnova naše kulture, obenem pa se učimo uporabljati različne simbole in znake, tudi jezik (Turnšek, 2013). Glede na to, da v našo družbo vstopa vedno več pripadnikov različnih kultur, bodo otroci zagotovo živeli v večkulturni družbi. Pomembno se je zavedati, da imajo pripadniki drugih kultur morda drugačne navade, običaje, vrednote in mnenja o določenih stvareh kot mi in to spoštovati. Biti več pogovora v različnih jezikih otrokom nudi več možnosti za razumevanje drugih, za reševanje morebitnih konfliktov ter medsebojnega sodelovanja. Medkulturna družba je namreč skupnost, sestavljena iz pripadnikov različnih kultur, ki med seboj tudi sodelujejo in vsestransko priznavajo tako svoje vrednote kot vrednote drugih. Gre za svobodo in možnost izražanja, hkrati pa tudi za pripravljenost poslušanja mnenj in stališč drugih (Vižintin, 2017). Za uspešen dialog je vsekakor pomembno razumevanje skupnega jezika, zato otrokom že v zgodnjem obdobju razlike v govorjenem jeziku prikažemo kot nekaj naravnega in pozitivnega. Poudariti pa moramo tudi, da je vsak jezik edinstven, vsak na svoj način in izpostavimo kot predstavnike določenega jezika vse, ne le tiste ki kakorkoli izstopajo. Z medkulturno vzgojo želimo, da bi v sodobnem svetu bili pripravljeni sprejeti raznolikost in drugačnost, s čimer bi lahko postali medkulturna družba in ne le večkulturna (Turnšek, 2013).

Slika 2. 3: Zmožnost razumevanja tujih jezikov postaja nuja

Zmožnost sporazumevanja v tujih jezikih torej postaja nuja, predvsem na gospodarskem področju. Le-ta za omogočanje dela v mednarodnih timih potrebuje ljudi, ki bodo poleg angleščine govorili še najmanj en jezik. Znanje tujih jezikov prispeva k razvoju mednarodne

trgovine, spoznavanju tujih kultur, osebni rasti, ter medsebojnemu razumevanju (Pižorn, 2009). Večjezičnost narekujejo tako gospodarske potrebe kot vrednote, izhajajoče iz želje po miru. Zavedanje večkulturnosti ter z njo večjezičnosti se je v zadnjih letih okrepilo s povečanim številom migracij. Od priseljencev se načeloma zahteva, da se naučijo jezika domačinov, čeprav je materinščina neločljivo povezana z osebno, družbeno in kulturno identiteto posameznika. Krumm (2003, v Kač, Holc, Šečerov, Lesničar in Cajhen, 2010) pravi, da je potrebno doseči večjo povezanost med jeziki. Prvi tuji jezik naj odpre okno drugim jezikom in spodbuja medkulturno ozaveščenost, saj je jezik tudi kultura in kultura je jezik. Medkulturno ozaveščanje je želja političnih prizadevanj in tudi šolstva. Zavedati se je potrebno, da stroški poučevanja tujih jezikov niso le izdatki, temveč hkrati naložba v razvoj odgovornih državljanov, medsebojno razumevanje, strpnost in sodelovanje ter uspešno gospodarstvo (Kač idr., 2010). Z učenjem le-teh se uresničujejo načela vseživljenjskega učenja, hkrati pa se spodbuja spoštovanje drugačnih.

2.2 ZGODNJE UČENJE TUJEGA JEZIKA V OTROŠTVU

Mladi so tisti, ki bodo v prihodnosti skoraj zagotovo živeli v medkulturnih družbah, zato je medkulturna vzgoja namenjena predvsem njim. Z medkulturno vzgojo bo otrok ozavestil razlike med posamezniki in dobil možnost, da se bo razvil v demokratično osebo in spoštoval vse kulturne skupine (Brander, Cardenas, Abad, Gomes in Taylor, 2006). Sedmak in Ženko (2010, v Vižintin, 2017) pravita, da medkulturna vzgoja otroku iz drugega kulturnega okolja omogoča vključevanje v prevladujočo kulturo in naj ne bi zanemarjala razvoj in nadgrajevanja lastne kulturne osebnosti. Za sodobne evropske družbe predstavlja raznolikost kultur predvsem obogatitev in izziv. Cilj medkulturne vzgoje v vrtcu je tako zagotavljanje otrokom dovolj izkušenj da smo »vsi različni na različne načine« in ne le spoznavanje drugačnih in njihovo prepoznavanje od tistih ki niso, kot pravi Sen (2006, v Brander idr., 2006), Nobelov nagrajenec za mir.

K. Pižorn (2009, str. 3) je v svoji študiji zapisala: »Nujno je potrebno izstopiti iz varnega zavetja enojezičnosti«, dalje pojasnjuje pomembnost učenja tujih jezikov v zgodnjem otroštvu, saj je v modernem svetu vedno manj enojezičnih skupnosti. Učenje tujega jezika je smiselno v zgodnjem obdobju, saj je otrokom tako dana možnost aktiviranja jezikovnega sistema na naraven način, otroci pa večinoma tudi zelo dobro posnemajo intonacijo tujega jezika (Pižorn, 2009). Vsakega nadaljnjega jezika se človek uči veliko lažje, saj že obvlada določene jezikovne strategije in ima neko znanje o jezikih. Preko spoznavanja različnih jezikov učenci spoznavajo raznolikost jezikovnih sistemov in medsebojno povezujejo miselne koncepte, s čemer

izboljšujejo kognitivne sposobnosti. Hkrati ozaveščajo kulturno različnost in jo sprejemajo kot pozitivno vrednoto (Kač, 2010). Raziskave kažejo, da otroci prepoznajo tuji jezik že med 3 in 7 mesecem, pri 2 letih starosti pa so sposobni govoriti v tujem jeziku (Brumen, 2009).

Slika 2. 4: Preko spoznavanja različnih jezikov otroci ozaveščajo kulturno različnost

Tudi moja hči je bila v zgodnjem obdobju izpostavljena dvema jezika. Od vsega začetka je razumela navodila tako v enem kot v drugem jeziku; enakovredno. Ko je spregovorila prve besede, je zlagala besedne zveze z besedami iz obeh jezikov. Okoli 3 leta starosti pa je govorila oba jezika precej tekoče in ju povezovala z osebami, ki so določen jezik uporabljale. Dobro se spomnim dogodka, ko mi je nekaj pripovedovala z slovenskem jezikom, med govorom pa se je obrnila proti očetu in zadevo nadaljevala v angleškem jeziku.

Jezik pridobiva otrok z interakcijo z okoljem v obliki igre. Med 2 in 8 letom starosti je sposoben, da izkoristi center za pridobivanje govora v možganih. Ta zmožnost pa se zmanjša, ko razvije sposobnost abstraktnega mišljenja, saj imajo govorni organi isto prožnost kot možgani (Seliškar, 1999). Preden otrok spregovori, najprej oponaša glasove ob poslušanju in dobro posnema ritem, intonacijo in naglas. Ravno zaradi te sposobnosti je zgodnje obdobje otroka izredno pomembno tudi za pridobivanje izkušenj tujega jezika (Seliškar, 1999). Primer zgodnje dvojezičnosti je tudi sin moje prijateljice, ki odrasča v dvojezični družini; mamica govori z njim v slovenskem jeziku, očka v angleškem. Deček je odrasčal v dolenjski regiji in ko je pričel tekoče govoriti oba jezika, se je zgodilo, da je pri govoru obeh jezikov uporabljal naglas okolja, kar je bilo predvsem zanimivo, ko je govoril v angleškem jeziku. Takšni primeri podkrepijo teoretična izhodišča o tem, da otroci hitro usvajajo intonacijo in naglas in ju spontano uporabijo pri svojem govoru. Kot že omenjeno, vsaka pridobljena izkušnja poveča sposobnost naših možganov, saj se ob tem v možganih vzpostavljajo nove nevronske povezave, ki se ob novih izkušnjah utrjujejo in širijo. Pridobivanje novih znanj na področju tujega jezika potemtakem ustvarja v možganih večkratne povezave med nevroni, kakor učenje enega jezika. Za uporabo pravilne besede v tujem jeziku je namreč potrebno določen predmet povezati z besedo tako v maternem kot v tujem jeziku. Če pa se otrok poleg poimenovanja besede nauči še kakšne določene kretnje, bo dano besedo povezal še z njo in tako ustvaril še eno nevronske povezavo. Samo pomislimo, koliko miselnih procesov je otrok uporabil ob na videz preprostem poimenovanju enega samega predmeta; prirejanje besede k predmetu, prevod besede iz enega jezika v drugega, uporaba določene kretnje roke, povezava z izkušnjo, ki se mu je zgodila v

življenju, uporaba vseh fizičnih zmožnosti za govor. Vse naštetu je na miselnem področju za otrok kar veliko. Če pogledamo še s strani doseganja učnih ciljev v predpisanem *Kurikulumu za vrtce* (1999), pa pri eni sami izgovorjeni besedi otrok dosega cilje na vseh področjih dejavnosti:

- ob prirejanju besede k predmetu dosega cilj na področju matematike,
- otrok prireja 1-1,
- ob poimenovanju predmeta razvija jezikovne zmožnosti na področju jezika,
- ko z izražanjem s kretnjo ponazori predmet, doseže cilj na področju gibanja,
- ob sami uporabi besede za predmet v tujem jeziku otrok doseže cilje na področju družbe, saj že samim učenjem tujega jezika in zavedanjem le-tega pridobiva konkretne izkušnje za sprejemanje drugačnosti.

Prednosti učenja tujega jezika v otroštvu se kažejo tudi kasneje v življenju, saj se otrok lahko zelo približa izgovorjavi naravnega govora, možgani so do 10 leta starosti nagnjeni k jezikovnemu razvoju in se tujega jezika učijo bolj naravno kot odrasli. Otroci, ki so izpostavljeni tujemu jeziku, so po učnem uspehu bolj uspešni na različnih področjih (Pižorn, 2009). Interakcija s tujim jezikom pripomore k boljšemu branju in dvigu samopodobe otrok, imajo višje zmožnosti pridobivanja drugih tujih jezikov, razvijajo sposobnosti medkulturnega pluralizma, kažejo spoštovanje in odprtost do drugih kultur (Pižorn, 2009).

2.2.1 VEČJEZIČNE DRUŽINE

V današnjem času so preseljevanja in posledično s tem povezave večjezične družine vedno bolj vsakdanja realnost. Veliko otrok tako odrašča v večjezičnih družinah in jim je uporaba več kot enega jezika nekaj vsakdanjega. Večjezični otroci pa so si tudi med seboj različni, saj imajo družine različna stališča glede uporabe različnih jezikov. Uporaba le-teh pa se spreminja tudi, ko otroci prihajajo v stik z različnimi ljudmi in kulturami. Pomembno del večjezičnosti je tudi kulturni aspekt, da se posameznik nauči živeti in obnašati v različnih kulturnih situacijah. Poleg jezika je potrebno usvojiti tudi določene družbene vzorce, kar pa lahko vpliva na posameznikovo samopodobo in gradnjo identitete. Pri tem pa ima izreden

Slika 2. 5: Upoštevati moramo kulturo otrok v skupini

pomen način, kako se bo na njihovo drugačnost odzvalo okolje (Early years practice: practitioners and children, 2009).

V enem izmed pogovorov, ki sem ga imela s starši priseljenih otrok, so le-ti povedali, da otroci zaradi nezmožnosti komunikacije niso bili sprejeti k igri, kar je za otroka predstavljalo veliko razočaranje in žalost. Jezik je lahko za otroke, ki ne govorijo večinskega jezika, velika ovira pri socializaciji. Zato je pomembno pridobiti čim več informacij o znanju jezika otroka, nato pa ponuditi otroku čim več priložnosti za razvoj tako maternega kot slovenskega jezika. Pri komunikaciji nam je lahko v veliko pomoč oseba v vrtcu, ki govori tako slovensko, kot otrokov materni jezik. Če pa to ni mogoče, lahko otroku pomaga vzgojiteljica tako, da mu prisluhne, kljub temu da ga ne razume in se nauči nekaj besed v njegovem maternem jeziku. Starše lahko pozove, da prinesejo v vrtec posnetke pesmic in zgodbic v njihovem maternem jeziku. Zavedati se je potrebno, da tudi če otrok ne govori jezika, ki prevladuje v vrtcu, se je z njim potrebno pogovarjati in ga spodbujati k sodelovanju pri aktivnostih. Otrok bo ves čas poslušal, opazoval in raziskoval okolje ter razvijal razumevanje s svojimi izkušnjami. Od otroka ne bi smeli pričakovati, da bo kar posrkal jezik samo zato, ker je dan v njegovo okolje. Da ga bo usvojil, mora vzgojitelj načrtovati dejavnosti zanj. Predvsem pa od nobenega otroka ne bi smeli pričakovati, da odvrže domač jezik in kulturo, ko prestopi prag šole. Šola bi morala pokazati pozitiven odnos do učenčeve dvojezičnosti ter kadarkoli je mogoče vzdrževati in razširiti znanje njihovega maternega jezika (Early years practice: practitioners and children, 2009).

Moja hči je od rojstva dvojezična; izpostavljena je slovenskemu in angleškemu jeziku. Njen tekoči govor se je razvil kasneje kot pri vrstnikih, sicer pa je pri letu in pol je uporabljala tako angleški kot slovenski jezik, čeprav precej nerazumljivo. Le-to jo pri komunikaciji ni motilo, saj se je pogovarjala tudi s tistimi, ki sicer niso razumeli ne enega ne drugega jezika. Okoli 3 leta starosti je ločila angleški in slovenski jezik in ju uporabljala za tiste osebe, ki so določen jezik razumele. Pri tem sem občudovala njeno zmožnost logičnega sklepanja in tudi prirejanja, saj je točno vedela, s kom se pogovarjati v katerem jeziku. Dobro ji je šlo od rok tudi opisovanje, razlaganje in utemeljevanje, ko ni našla besede za poimenovanje določenega predmeta, ali dogodka. Zanimivo je, da ni uporabila besede v drugem jeziku, ampak je predmet oz. dogodek opisala verbalno v jeziku pogovora.

2.2.2 UČENJE TUJEGA JEZIKA NA PREDŠOLSKI STOPNJI

Učenje tujega jezika kot drugega jezika poteka v različnih oblikah. V Sloveniji se največkrat srečujemo z učenjem tujega jezika v šoli kot del predmetnika, v obliki interesnih dejavnosti po pouku ali kot jezikovni tečaj, vse te oblike učenja pa otroci obiskujejo enkrat ali nekajkrat na teden po eno šolsko uro. Kot prvi obvezni tuji jezik krepko prevladuje angleški jezik, sledi pa mu nemščina. Tudi kot interesna dejavnost in v obliki tečaja prevladuje angleški jezik. Raziskave (Dagarin Fojkar, 2009) kažejo, da se otroci vedno mlajši učijo tujih jezikov bodisi v šoli bodisi v jezikovnem tečaju. Mojo pozornost je pritegnil precej popularen tečaj, po imenu Helen Doron, kateri naj bi bil primeren za otroke od 3. meseca dalje. Temelji na prepričanju, da je učenje tujega jezika najbolj učinkovito takrat, ko se ga učimo sistematično na naraven in spontan način – tako kot maternega jezika (Doron, 2013), saj naj bi bili na tak način najbolj sposobni usvajanja vseh njegovih razsežnosti. Vendar – kot pravi N. Seliškar (1995) – usvajanje tujega jezika nikoli ne more potekati tako naravno kakor učenje maternega jezika, saj je otrok jeziku manj izpostavljen glede na število ur ter velikost in heterogenost razredov, lahko se mu le približamo.

Opažam, da pa se tudi v vrtcih vedno bolj pojavlja integrirano učenje tujega jezika na način, ko en vzgojitelj v oddelku govori izključno en tuji jezik, drugi pa slovenščino. Tako se otroci učijo obeh jezikov hkrati. Tudi sama sem opravljala delo v enem izmed ljubljanskih vrtcev, kjer sem bila vzgojiteljica, ki se je z otroki pogovarjala izključno v angleškem jeziku. Otroci so jezik usvajali izredno hitro, že po nekaj mesecih so razumeli besede, ki sem jih uporabljala v kontekstu vsakdanje rutine in z mano prepevali pesmice v angleškem jeziku. Ker so bili to otroci, ki so šele usvajali materni jezik, so preko interakcije z mano usvajali oba jezika hkrati.

N. Seliškar (1995) izpostavi pomembno vlogo učitelja pri poučevanju tujega jezika. Pravi namreč, da mora imeti učitelj tujega jezika veselje in nagnjenje do dela z otroki, drugače mu tudi izobrazba in usposobljenost za delo ne bosta veliko pomagala. Če učitelj nima občutka za poučevanje, bodo otroci to začutili in namesto, da bi ob govoru v tujem jeziku čutili zadovoljstvo, bodo za vedno izgubili ljubezen do njega. Menim, da mora imeti učitelj tujega jezika ravno tako kot vsak drug učitelj dobro razvit pedagoški čut, saj le dobro znanje tujega jezika ni dovolj. Učitelj mora prepoznati interese otrok, biti mora občutljiv za otrokovo razpoloženje in sodelovanje ter biti odprt za njihove predloge in ideje. Otroke bodo informacije zanimale in bodo želeli sodelovati v primeru, če učitelj prisluhne posameznikom v skupini in se jim do neke mere prilagodi. Rada rečem, da takrat, ko njihovo pozornost držiš v rokah, lahko

z njo ustvarjaš in otrokom podajaš znanje, ki jih zanima, oni pa ga srkajo vase. In ne le to; vedno hočejo še.

Jezik je živ organizem v naravi, ki se stalno spreminja (Seliškar, 1995). Za njegovo usvajanje pa ni ene same poti, saj smo si ljudje različni v ciljih in osebnostih in tudi družba spreminja svoje zahteve. Vsak učitelj mora najti svojo metodo za poučevanje tujega jezika, biti mora odprt za nova spoznanja in samozavesten (Seliškar, 1995). Kljub temu se je skozi zgodovino razvilo nekaj metod za poučevanje tujega jezika. Seliškar (1995) v svoji knjigi omeni:

- slovnično- prevodna metoda,
- direktna metoda,
- avdio-lingvalna metoda,
- kognitivna metoda,
- komunikacijski pristop k pouku tujega jezika.

Ob omenjenih metoda poučevanja omenja tudi nekaj alternativnih in sicer:

- tiho učenje,
- sugestopedija,
- skupinsko učenje,
- popoln telesni odziv,
- vsebinski pristop,
- naravni pristop.

N. Seliškar (1999) ob navajanju opozarja, da je ob izbiri metode potrebno spoštovati vsakega posameznika, saj se razvija vsak po svoji poti in tako nobena ni napačna. Veliko učiteljev uporablja kombinacijo večih metod, vendar mora biti pri tem previden in med njimi izbrati najboljše za svoje učence, kar pomeni tudi, da pri učencih vzbuja motivacijo za učenje tujega jezika in jim omogoča njegovo uporabo za komunikacijo. Zavedati se je potrebno, da v zgodnjem obdobju otrok še nima želje po zavestnem učenju tujega jezika ter da imajo otroci pri isti starosti različne mentalne sposobnosti, zato mora biti učenje zabavno in prilagojeno zanimanju otrok. Ne pozabimo tudi, da otroka ob učenju tujega jezika zanima še mnogo drugih stvari, zato ga moramo povezovati s celotnim razvojem otroka; zavedati se moramo, da so otroci v zgodnjem obdobju egocentrični, zato je pomembno, da jim ponujamo dejavnosti, neposredno povezave z njim samim (Early years practice: practitioners and children, 2009). So spontani, vedoželjni in imajo željo po nastopanju, hkrati pa je sposobnost njihove koncentracije kratka.

Aktivnosti morajo biti torej kratke, preproste in dinamične ter prilagojene otrokovemu zanimanju (Seliškar, 1999).

Opazila sem, da se veliko učiteljic angleškega jezika v tečajih in uricah tujega jezika poslužuje pesmic v tujem jeziku in se otroci učijo novih besed predvsem preko njihovih besedil in uporabe kretenj ob petju. Učenje novih besed pa utrjujejo s pobarvankami in različnim slikovnim materialom. Tudi študije (Brewster, Ellis in Girard, 2002) so pokazale pomemben vpliv interakcije, zgodb in pesmic za otrokov jezikovni in kognitivni razvoj, še posebej, ker so otroci priznani kot socialna bitja, bolj kot individualni raziskovalci. Vse kulture imajo ustno izročilo v obliki omenjenih zvrsti in stik z njim v maternem jeziku otrokom daje občutek varnosti, hkrati pa so pomembni pri usvajanju drugega jezika (Brewster idr., 2002). Globalni cilj poučevanja tujega jezika v zgodnjem obdobju je naučiti učence svobodne izmenjave ustne besede in vzbuditi veselje do učenja (Seliškar, 1995).

Sama sem mama dveh deklic ki sodita v obdobje zgodnjega učenja in sem v stiku s starši, s katerimi pogovor večkrat nanese tudi na učenje angleškega jezika. Iz izkušenj in pogovorov sem prišla do spoznanj, da dajejo osnovnošolski učitelji velik poudarek na poznavanje besed v tujem jeziku in njihovem zapisu, medtem ko otroci jezika ne zanjo uporabiti v preprostem vsakdanjem pogovoru. Ker je pridobljeno znanje po takem sistemu neuporabno, otroci ob njegovem učenju ne čutijo zadovoljstva in izgubljajo veselje do učenja. Kot pravi N. Seliškar (1995) bi moral biti globalni cilj učenja tujega jezika ta, da učenec dobi pri učenju pozitiven odnos do predmeta, samozaupanje in spretnosti za ohranjanje in pridobivanje novega znanja. Menim, da bi morali pri delu vključiti več izkustvenega učenja, saj so otroci v predšolskem obdobju močno nagnjeni h gibanju in uporabi vseh svojih čutov. Otroci, ki znajo določeno stvar narisati, si jo predstavljati ali fizični uporabiti, bodo imeli večji interes pripovedovati o njej ali pisati (Brewster idr., 2002).

3. UČENJE TUJEGA JEZIKA S POMOČJO LUTKE

3.1 ČAROBNA MOČ LUTKE

Majhni otroci že sami po sebi živijo v nekem svojem »magičnem svetu« (Cvetko, 2010), kjer je skoraj vse mogoče. Njihova spontana igra poteka v svetu, ki ne sovпада natančno z »realnim« svetom. To se kaže tudi npr. v otroških izdelkih, za katere sta značilna nelogičnost in nepravilnost. lutka je še posebej dragocena, ker združuje v sebi prvine stvarnega in nestvarnega sveta. Ker je subjektivna, krepi otrokova čustva in empatijo ter razvija socialne veščine (Majaron, 2017). Z vključevanjem lutk v otrokovo igro omogočamo izmenjavo izkušenj, mu

približamo kulturni okvir in mu ponudimo možnost da raste in doživi izkušnje, s katerimi se bo lažje izoblikoval kot samostojna osebnost (Cvetko, 2010). Majaron (2017) meni, da lutkovna umetnost ne zavzema položaja, kot si ga zasluži. Še vedno velja za igrakanje z otroki, ko ne vemo kaj bi drugega z njimi. Vendar imajo lutke dolgo tradicijo, saj jih ljudje izdelujejo že tisoče let in so bile sprva namenjene predvsem odraslim; uporabljali so jih v namen verskih procesov in jih pogosto pokopali v grobnicah, bogata Indijska folklor pa jih je uporabljala za pripovedovanje zgodb (Ross, 1989). V nekaterih krajih po svetu so imeli lutkarji visok položaj v družbi in so še danes zelo popularni tudi med odraslimi (Ross, 1989). Gledališče v pomenu besede, ki ga uporabljamo danes, določajo igralci, dramski konflikt in občinstvo. Zato morda verski in različni družbeni obredi ne sodijo vanj, so pa kot nekakšne korenine, iz katerih se je kasneje razvila današnja oblika gledališča. Dolgo je veljalo mnenje, da je lutkovno gledališče pomanjšana oblika dramskega gledališča in čeprav ima manj zgodovinskih izkušenj, je ravno tako zanimivo in malce bolj neznano. Lutke združujejo glasbo, likovno umetnost, animacijo, film in dramsko igro, torej skoraj vse, kar je umetnost ustvarila skozi čas. Velik razcvet je lutkovno gledališče doživelo v času baroka, ko so z malimi lutkami lahko ustvarjali zahtevne iluzije (Trefalt, 1993). Do druge svetovne vojne so jo uporabljali za zabavo ter didaktični pripomoček za vzgojo in izobraževanje otrok. Ker niso poznali razlik med dramskim in lutkovnim gledališčem, je bilo po njihovem mnenju lutkovno gledališče pomanjšana verzija dramskega gledališča (Trefalt, 1993). Vemo, da temu ni tako, saj je v lutkovnem gledališču je glavno izrazno sredstvo lutka in le-ta ni znak za dramskega igralca ali njegov nadomestek. Igralec v primerjavi z njo ne more izpolniti vseh možnosti, ki jih ima le ona; lutka lahko leti, razpade in se sestavi ali pa uporabi le del svojega telesa. Omenjene lastnosti naredijo na gledalca poseben vtis, čeprav lutki ni potrebno snemati svoje glave, se metati na glavo ali leteti po zraku, da bi pri gledalcu vzbudila zanimanje. Lahko se le preprosto usede na stol in naredi nekaj povsem vsakdanjega. Trefalt (1993) v svojem delu pravi, da je to zato, ker vsako dejanje lutko na odru spremeni v sliko. Lutka ali slika za gledalca nista živ predmet in zato vsak posameznik dojema njuno oživljanje kot čudež. Ustvarjata ga abstraktni in naturalistični elementi; estetski videz lutke in njena oživitev s pomočjo lutkarja (Trefalt, 1993).

Slika 2. 6: Lutka krepi otrokova čustva in empatijo, ter razvija socialne veščine

Uporaba lutke ima več pomenov; otrokom pomaga pri komunikaciji in razumevanju ter jim pomaga razvijati kreativnost. Mlajši otroci namreč ne obvladujejo verbalne komunikacije in

jim je bližja spontana, neverbalna komunikacija. Tudi H. Korošec (2002) poudari težnjo po sredstvu, ki otroku in učitelju lajša komunikacijo, pa naj bo to simbolni jezik, verbalna ali neverbalna komunikacija. Pove (prav tam), da lutka dolgo ni več le motivacijsko sredstvo, ampak spodbuja otrokov celostni razvoj. Otrok ji zaupa svoje težave in z njo simbolno komunicira z okoljem. Poleg tega je vzgojitelj otroku postavljena avtoriteta, ki mu lahko vzbuja nelagodje, ali pa se med vrstniki ne počuti domače. V takih primerih lahko lutka otrokom pomaga, da premagajo različne težave v skupini. V rokah vzgojitelja je prijazna ter razumevajoča in pomirja otroke v stresnih situacijah, prispeva k boljši socializaciji skupine, uvede otroke v nove teme in jim prisluhne (Majaron in Korošec, 2006). Lutka animatorju dovoli, da preko nje izrazi svoja stališča, misli in ideje. Lahko pokaže svoje sposobnosti v vseh razsežnostih. Močna je predvsem v neverbalnih oblikah komunikacije, upa si primerjati, kritizirati in tekmovati. Plašen otrok si z lutka upa komunicirati, egocentričen pa se ji bo moral podrediti. Marsikomu predstavlja motivacijo za usvajanje novih spretnosti, pomaga pri izražanju čustev in razvija divergentno mišljenje (Majaron in Korošec, 2006). Ljudje prejemamo informacije na različne načine: preko vida, sluha in gibanja. Ravno lutka ima to sposobnost, da jih podaja na vse omenjene načine in omogoča posamezniku, da črpa informacije preko tistega sprejemnika, ki mu je najbolj blizu. Spodbuja igro vlog in dovoljuje otroku, da dodaja čustva ali osebnost prebranemu tekstu (Phillips, 1999).

3.1.1 VRSTE LUTK IN ODRSKEGA PROSTORA

Poznamo celo vrsto lutk glede na način izdelave in tehnike njihove uporabe; ročne lutke, prstne lutke, senčne lutke, marionete... Poleg tega si lahko posameznik izmisli povsem svojo lutkovno obliko ki jo bo uporabljal, saj v resnici ni pravila, kakšna naj bi lutka bila. Lahko je tudi oživljen predmet kot npr. nogavica, žlica, stol, knjiga, glavnik in še in še bi lahko naštevala toliko časa, kolikor je predmetov okoli nas. Tudi scena je lahko različna; lutka lahko nastopa na odru, lahko le za zaveso ali za rjuho, lahko skače po mizi. Lutkar je lahko viden, lahko pa tudi ne. Ravno to je pri uporabi lutke najbolj zabavno in čarobno, da jo lahko uporabljáš kadarkoli in kjerkoli. Moji hčerki radi vzameta v roke knjigo z naslovom *Veliko malo prstno gledališče* (Cvetko, 2010), v kateri je veliko odličnih idej za igro gledališča. Otrokom so prstne igre zelo blizu, zato se je Cvetku (2010) porodila ideja o t. i. »gledališču iz žepa.« To je preprosto gledališče, ki ga otrok in odrasel ustvarita skupaj. Tak gledališki dogodek ima vse značilnosti pravega gledališča, hkrati pa je preprost za izdelavo in izvedbo. Vse, kar potrebujemo za njegovo izvedbo, najdemo skoraj v vsaki hiši, dodamo le še nekaj domišljije in dobre volje. V knjigi predlaga nekaj lutkovnih dramatizacij, navodil za izdelavo preprostih lutk in izvedbe dramatizacije. Lutke so

narejene iz enostavnih materialov, kot so papir, filc, koščki blaga, gumbi, volna, lesene kroglice, besedilo pa je kratko in enostavno za pripovedovanje. Nekatere imajo tudi preprosto sceno, kot je embalaža za kokošnjak, krožnik za poledenelo jezero, hišica iz papirja. Avtor poudarja, da predlagane tehnike niso natančen recept za delo, ampak spodbuda za iskanje lastnih idej in rešitev. Želi, da otroci iščejo in najdejo lastne domiselne rešitve.

Včasih ni težko izdelati preproste lutke in ko že izberemo ali si izmislimo neko zgodbo, se vprašamo, kje se bo predstava odvijala. Trefalt (1993) v svojem delu opredeli gledališki prostor kot oder in dvorano. Pravi, da obstajajo različne oblike gledališkega prostora, odvisne od uprizoritvenih namer. Razvoj lutkovnega gledališča je preoblikoval odrski prostor, saj jo je potrebno glede na njene lastnosti umestiti v dobro premišljen scenski prostor (Trefalt, 1993). Odrski prostor je lahko namenjen le lutki, lahko je namenjen lutkam in živemu igralcu – partnerju, ali pa lutkam in živemu igralcu – lutkarju. Prostor, namenjen le lutkam, je najbolj čista oblika takega gledališča in se razlikuje glede na tehniko lutke, ki jo uporabljamo (Trefalt, 1993). Lutke lahko vodimo od zgoraj navzdol, od spodaj navzgor, od zadaj ali pa od znotraj. Lutkarji vse pogosteje uporabljajo kombinirani lutkovni prostor tako, da se med seboj dopolnjujejo glede na potrebe lutke ali zgodbe, v kateri nastopajo (Trefalt, 1993). L. Ross (1969) je opozoril, da mora biti oder viden vsem gledalcem, predstava pa bo bolj učinkovita, če bo na odru čim manj scene. Predmeti na sceni morajo sovpadati s časom v katerem se zgodba odvija in naj bodo čimbolj preprosti.

Ker sama veliko improviziram in pri dramatizaciji uporabljam predmete, v svoj program vključujem predvsem odrski prostor, ki je namenjen lutki in živemu igralcu; včasih kot parterju, spet drugič kot lutkarju (Trefalt, 1993). Pred očmi otrok »oživljam« predmete in jim vdahnem ali izdahnem »dušo« v pričo njih. Včasih otrokom pripravim tudi predstavo na odrskem prostoru, namenjen le lutki, vodim jo od spodaj navzgor in se me kot lutkarja ne vidi. Zakrita sem z odrsko konstrukcijo, za katero navadno klečim (Trefalt, 1993). Tudi otroci v vrtcu so se preizkusili v vlogi lutkarja za odrsko konstrukcijo, vendar jim je bilo težko ostati skrit zadaj, saj so želeli vzdrževati očesni stik z lutko, poleg tega jih je zanimalo kaj se dogaja z občinstvom. Veliko lažje jim je bilo nastopati v odrskem prostoru, namenjen lutkam in lutkarju, teko so vzdrževali očesni stik z lutko in hkrati spremljali dogajanje na sceni.

Slika 2. 7: Otrok v vlogi lutkarja za odrsko konstrukcijo

Slika 2. 8: Otroci spremljajo dogajanje na sceni

Lutkovno predstavo lahko torej uprizorimo na različnih odrskih prostorih in z različnimi lutkovnimi tehnikami. Osebnostno so mi blizu ročne lutke, prstne lutke, lutka-igrača. Presenečena sem bila, ko sem se v delu *Osnove lutkovne režije* (Trefalt, 1993) seznanila še z mnogo drugimi, na katere nisem niti pomislila. To so:

- marionete; lutke vodene od zgoraj navzdol na nitkah ali na žici;
- ročne lutke; lutke vodene od spodaj navzgor na prstih;
- javajka; lutka, vodena od zgoraj navzgor s pomočjo paličic;
- naglavna ali čeladna lutka; vrat in glava lutke sta pritrjena na čelado na lutkarjevi glavi, roki pa sta lutkarjevi;
- ploske lutke; dvodimenzionalne lutke, izdelane iz lepenke, lesenih ploščic ali kovine in so vodene od spodaj s pomočjo palic;
- mimične lutke; lutka ki je običajno vidna le do pasu, vodi pa jo lutkarjeva dlan, vtaknjena v glavo lutke;
- lutka-predmet; oživiljen predmet, ki ga animator drži neposredno v rokah;
- senčne lutke; lutke iz različnih materialov, ki nastopajo za platnom, ki je z zadnje strani osvetljeno;
- črno lutkovno gledališče; lutke nastopajo v črnem kabinetu, kjer je ves lutkovni prostor obdan s črnim blagom, viden prostor pa določa ozek snop svetlobe;
- lutka-igrača; igrača s pomočjo direktne animacije oživi in postane odrska lutka;
- džoruri; tradicionalno japonsko lutkovno gledališče, pri katerem so bile lutke visoke $\frac{3}{4}$ metra in bile sprva vodene od enega samega lutkarja, kasneje pa so jo vodili trije;
- lutka-dvojnik; prilagojena lutka, katere podoba ostaja ista kot pri prvotni lutki, s tehnično prilagoditvijo pa omogoča reševanje nekaterih situacij;
- lutka-statist; več lutk, pritrjenih na eno palico, ki jih premika en lutkar.

Slika 2. 9: Lutka, vodena od znotraj

Slika 2. 10: Lutka – igrača

Slika 2. 11: Predstava s ploskimi lutkami, pri kateri lutka prevzame tudi vlogo

Slika 2. 12: Ročna lutka iz nogavičke

Slika 2. 13: Lutke na palici, vodene od spodaj navzgor

3.1.2 LUTKA V GIBANJU

Ko izdelamo lutko, izberemo besedilo za predstavo in ustvarimo odrski prostor, je čas, da lutka oživi. Oživimo jo z gibanjem in glasom, ki ji ga dodelimo. L. Ross (1969) opredeli tri metode pri uprizoritvi predstave:

- en igralec sam premika lutko in ji dodaja glas v predstavi; to je kar zahtevna predstava, saj mora ena oseba sama izpeljati predstavo. Zamenjati mora lutke ki jih drži v rokah in nenehno menjavati svoj glas glede na lutko, ki jo drži v rokah. Tehnika je morda bolj primerna za izkušene igralce, ki ne potrebujejo teksta pri sebi;
- vsak igralec premika in dodaja glas eni lutki v predstavi; to je preprosta metoda in najbolj primerna za začetne lutkarje. Že dva lutkarja lahko lažje menjata lutke na rokah in različne scene, dodajata glasbo in se posvečata drugim tehničnim potrebam za sceno;
- en igralec premika lutko, drugi pa ji dodaja glas; tudi ta tehnika je bolj primerna za izkušene lutkarje, saj je težko usklajevati gibanje lutke z glasom nekoga drugega.

Gibanje lutke je najpomembnejši del lutkovne predstave. Brez njega predstave ne moremo izpeljati. Če želimo, da oživi, ji moramo posvetiti vso svojo pozornost, predvsem z očesnim kontaktom. S tem svojo energijo usmerimo vanjo in skozi njo vzpostavljamo komunikacijo (Majaron in Korošec, 2006).

Vsaka lutka je izdelana za drugačno obliko gibanja, zato je smiselno, da si izberemo lutko glede na vsebino izbranega besedila predstave in glede na njen karakter v njej. Lutke so izredno močne v neverbalni komunikaciji, zato je pomembno, da izberemo pravo, da lahko gledalci doživijo predstavo na način, kot smo si jo zamislili. Če npr. lutka leti, je morda boljša izbira marioneta, če lutkar predstavlja njenega partnerja, je verjetno boljša izbira ročna lutka, ali lutka-igrača. Ko želimo, da otroci predvsem usvojijo vsebino neke določene zgodbe, je boljša izbira tehnika senčnih lutk, kjer občinstvo ne bo posvečalo toliko pozornosti likovni dovršenosti lutke (Ross, 1969). Lutke običajno ne premikajo ustnic, zato je smiselno, da lutko premikamo v ritmu njenega govora kadar govori, ko pa ne govori, naj miruje. Zavedati se moramo tudi, kako veliko občinstvo imamo in prilagoditi gibanje in govor lutke. Včasih moramo z gibom lutke pretiravati ali govoriti glasno, da nas slišijo tudi gledalci v zadnji vrsti. Najlažje je uporabljati lutko, katero manipulira in govori en lutkar. Če mora lutkar med predstavo uporabljati dve lutki je izredno pomembna sprememba glasu (Ross, 1969).

Pri izvajanju projekta za diplomsko delo sem se odločila za lutko-igračo. Najprej sem želela uporabiti ročno lutko, vendar ne bi zmogla sodelovati pri vseh dejavnostih, ker je ta običajno vodena od spodaj navzgor. Nato sem pomislila na uporabo marionete, ki bi se zlahka približala otrokom pri spontani igri, saj bi jo vodila z vrvicami in je moja prisotnost ne bi motila. Poleg tega sem marioneto pri dejavnosti že uporabljala in mi je bila kot lutkovna tehnika zelo všeč. Zaradi vodenja z vrvico sem bila na nek način primorana opazovati njeno gibanje in sem hkrati z njo vzdrževala očesni stik. Ker sem si želela da je lutka stalnica v skupini in igra

Slika 2. 14: lutka – igrača

vlogo otroka, sem opustila idejo o uporabi marionete, saj bi vrvice otroke pri konkretnem kontaktu z njo motile. Tako sem se odločila za lutko – igračo, ki nastopa skupaj z mano; pri vodenju dejavnosti v vlogi partnerja, pri spontani igri pa v vlogi lutkarja. Otroci jo lahko objamejo, posedejo na avtomobilček in se z njo po mojem mnenju lažje poistovetijo kot s klasično lutko.

3.2 GLEDALIŠČE V VRTCU

Kaj pomeni da se igramo gledališče? Pomeni da se igramo na način, kot se igrajo otroci in hkrati igramo, kot se to počne v pravem gledališču. Poleg vseh pozitivnih lastnosti, ki jih ima lutka sama, ima gledališče še druge razsežnosti. Preko njega otrok in odrasla oseba skupaj ustvarjata in s tem poglobita igro, ter uresničita skupne ideje. Ko lutke v njunih rokah oživijo, se ustvari med njima nov odnos; tako v igri kot v življenju (Sitar, v Cvetko, 2010). Sama si pri delu z otroki rada pomagam z gledališčem. Ko otrokom predstavim novo pravljico, jo najraje

Slika 2. 15: Skoraj vsako temo v vrtcu lahko uvedemo z improvizacijo

uprizorim na način gledališke predstave. Pri tem si pomagam s preprostimi rekviziti, ki jih najdem v igralnici, doma ali na poti v službo. Preproste lutke, različni rekviziti in oživljeni predmeti otroke pritegnejo veliko bolj kot ilustracije v slikanicah ali posnetki na zaslonu. Poleg tega dramatizirana zgodba otrokom ponuja lastno nadgrajevanje in spodbuja ustvarjalno mišljenje. Otroci večkrat sami rečejo, da bodo nekaj zaigrali, se preoblečejo v neke kostume in si izmislijo besedilo. To je zelo dobrodošlo, saj s tem preprečujemo strah pred nastopanje, s pohvalo pa jim vlijemo zaupanje (Majaron, 2002). Preko lastne izkušnje s

predmetom si lažje zapomnijo podano informacijo, saj jo povežejo s svojim predznanjem in nadgradijo z novimi lastnimi idejami. S preprostimi oživiljenimi predmeti in lutko-igračo jim predstavim tudi nove pesmice, saj jim le-te nudijo bogat vir besedišča za dramatizacijo. Posebno primerne so za majhne otroke, ko še ne proizvedejo veliko svojega govora. Ritem in melodija lajšata učenje jezika, gibanje pa pomaga pri ponazoritvi pomena. Pesmice in rime tako predstavljajo prvi korak k samostojni dramatizaciji. Pomembno je, da učitelj sledi skupini otrok in jim po eni strani ponudi določene gibe ob besedilu, hkrati pa jih spodbuja da ustvarijo svoje (Phillips, 1999).

Skoraj vsaki situaciji v vrtcu lahko dodamo kakšno prvo dramske igre in skoraj vsako temo lahko uvedemo z improvizacijo. Nekega dne se je v igralnici pojavila ptica, ki je iskala hrano, mi pa smo ugotavljali, kaj bi ji lahko ponudili in kam bi jo nasuli. Ptica je letala po igralnici in žvižgala, otroci pa so jo z zanimanjem opazovali in tekali za njo. Ko se je usedla na drevo, v igralnici, smo skupaj preko pogovora iskali rešitve za problem v nastali situaciji. S tem so spodbujali sodelovanje in vzpostavljali odnose. Tako kot pravi H. Korošec (2002, str. 37), je »področje gledališča najbolj svobodna oblika otrokove ustvarjalnosti, ker praktično nima meja.« Otroci lahko preko animacije z lutko izražajo svoje občutke, svoj odnos do okolja, vzgojitelj pa lahko z vodenjem le-teh uresničuje vse vzgojno-izobraževalne cilje. Že takoj, ko je lutka animirana, se realizirati tako verbalna kot neverbalna komunikacija med vsemi udeleženci. Pri procesu gledališkega ustvarjanja je zelo pomembno zavedanje, da ne vzgajamo bodočih igralcev, temveč z dejavnostmi pripomoremo k celostnemu razvoju, hkrati pa jih vzgajamo za razumevanje in spremljanje gledališke umetnosti (Korošec, 2002).

Kot sem že omenila ni toliko pomembno, kakšna je lutka, pomembno je, kakšen bo prenos energije na lutko in njena prepričljivost v treh nivojih stilizacije – likovnost, gib in glas. Tako so lahko prepričljive povsem preproste lutke, ki jih lahko izdelava vsak. Lutka je tako lahko obraz narisana na roki, lahko je plastičen zamašek, kuhalnica, ščipalka, jogurtov lonček, ali pa plišasta igrača. Ne glede na izgled je lutka za privlačna in ima posebno moč in energijo. S tem ko lutkar usmeri vanjo svoj pogled, jo premika in ji da glas, ji da dušo in jo oživi. Otrokovo najintenzivnejše opravilo je igra, ob kateri razvija gibanje, ob gibanju pa se razvijajo ideje in pobude za nove igre. Ena od pomembnih nalog pri spoznavanju gledaliških prvin je ravnotežje med otrokovo neobvezno, spontano igro in otrokovim odnosom do gledališča. Že na začetku naloge sem pisala o pomembnosti igre za ustvarjanje povezav med nevroni in na otrokov razvoj ter učenje. Otroško igro je torej pomembno negovati in graditi na njej. Gledališče v vrtcu naj bi potekalo tako, da bi vzgojitelj skozi igralne dejavnosti razvijal otrokova ustvarjalnost in hkrati

ustvarjal sproščeno vzdušje ob delu na nekem skupnem projektu. Otroške predstave naj ne bi režiral, temveč dodajal gledališke prvine otroški igri (Korošec, 2002).

3.2.1 OD IZDELAVE LUTK DO PREDSTAVE

Ko otroci izdelujejo lutke, uporabljajo jezik, so bolj pripravljeni za odziv na reakcijo lutke kot učitelja in so navdušeni nad manipulacijo z njimi. Proces izdelave lutke je tako dejavnost, ki je nagrada sama po sebi (Phillips, 2002). Kot pravita Majaron in H. Korošec (2006) ni pomembno kakšna je lutka, pomembneje je, da jo je vsakdo sposoben izdelati. Lahko je obraz narisana na enem samem prstu ali pa že izdelana kupljena lutka. Otroci predvsem radi sodelujejo pri dejavnosti, pri katerih sodelujejo od samega začetka, saj ima potem končni izdelek poseben čar.

V sklopu študija na Pedagoški fakulteti sem v vrtcu izvedla projekt, pri katerem sem v skupini uvedla ljubljenca skupine. Otroci so ga hitro sprejeli in se poistovetili z njim, se z njim igrali in pogovarjali. Sčasoma je postal njihov prijatelj. Ko se je pogovarjal z lutkami, so ga otroci prijeli v svoje roke in jih oživeli. Torej je spodbudil njihovo improvizacijo predmetov. Lutke lahko izgovarjajo preproste dialoge ali

Slika 2. 16: Ljubljenec skupine

improvizirajo, lahko jih uporabimo ob petju pesmic in rim. Lahko nastopajo v zgodbah, ki jih beremo otrokom, ali pa si zgodbo izmislijo sami (Phillips, 2002). V predšolskem obdobju je pomembno, da otrokom dovolimo uporabo lastne domišljije tako pri govoru dialoga kot tudi pri sami izdelavi lastnih lutk. Pomembno je, da se otroci seznanjajo s celotnim procesom pri ustvarjanju predstave, saj bodo pri tem pokazali tudi svoje interese; nekateri bodo bolj sodelovali pri ustvarjanju samih lutk, nekateri bodo raje urejali prostor, sodelovali pri pisanju dialoga ali pri samem igranju. Morda koga ne bo zanimalo nič od tega in bo predstavo spremljal z zvočno spremljavo. V vsakem primeru bo vsak otrok, ki bo na kakršenkoli način sodeloval pri takem procesu, v življenju znal misliti kreativno, povezoval bo svoje ideje z drugimi in cenil delo in ustvarjalnost drugih (Majaron, 2002).

Otroci ob izdelavi lutk razvijajo ustvarjalnost, urijo fizične zmogljivosti, krepijo medsebojno sodelovanje in seveda razvijajo jezik. Težko se ji je upreti, saj povezuje vizualno, slušno in fizično sprejemanje novih informacij (Phillips, 2002). Najbolj preproste predstave lahko naredimo s prstom, več prsti ali z rokami, tako da na roko narišemo obraz, ali prstom dodamo kakšen predmet (kroglico, ruto ali vrstico). Lahko jim dodamo vrvice in jih spremenimo v

marionete, lahko jih natakemo na roke in so ročne lutke. Če z njimi uprizarjamo gibe za platnom, so senčne lutke... (Majaron in Korošec, 2006). Pomembno je otrokom pustiti prosto pot pri ustvarjanju. Spodbujamo jih k spoznavanju različnih tehnik lutk vendar ni nič narobe, če si bodo izmislili svojo. Ko sem npr. s skupino otrok ustvarjala lutke na temo pravljice *Pod medvedovim dežnikom*, so se v zgodbi pojavili trije zajčki in pujs. Ustvarjanje z lutkami res nima meja!

Ko predmeti »oživijo,« potrebujejo zgodbo ali dialog. Lahko si izberemo dialog že pred ustvarjanjem lutk, lahko pa najprej izdelamo lutke in nato z njimi improviziramo. Že spontane igre v lutkovnem kotičku bodo otroke spodbujale k uporabi besed in glasov v povezavi z lutko. Otroke večkrat slišimo, kako pri samostojni igri spontano uporabljajo dialog, ki ga govori igrača v njegovih rokah. Sprva je najbolje, da mentor ne režira dramskih iger po lastnih zamislih, temveč da dodaja gledališke elemente otroški igri, da gradi na njej. To je t.i. sociodramska igra, v kateri je otrok igral nekoga drugega, a brez cilja, da bi to pokazal občinstvu (Majaron in Korošec, 2006). Kasneje lahko otrokom pripravi preprost dialog ali pa ga napišejo skupaj. Moja hči obiskuje mini dramsko šolo in naj omenim, kako ponosna je bila, ko je učiteljico prosila, če lahko spremeni del svojega besedila, ki ga je želela povedati na malce drugačen način. Prav vsem, ki smo si predstavo ogledali, je povedala, da je tisti del spremenila ona in zdelo se mi je imenitno, da je imela možnost do lastnega vložka, čeprav še tako minimalnega. Odlična motivacija za igranje predstave je predstava vzgojitelja. Kot sem že omenila, se v vrtcu večkrat lotim tehnike predstavitve zgodbe ali nove teme s pomočjo oživiljenih predmetov. Vse te predmete nato »pospravim« v nek kotiček v igralnici, ki ga obogatim še z ilustracijami iz zgodbe ali teme. Otroci nato sami segajo po predmetih in ponavljajo moje besede. S tem sami, na svoj način utrjujejo nova znanja, so ustvarjalni in si postavljajo nove izzive. Iz take igre lahko izhajam na nove dejavnosti, saj mi da dober vpogled v to, kaj je otroke najbolj pritegnilo. Ko so lutke pripravljene ali izbrane in je določena zgodba oz. nek dialog, mentor preko otrokove igre vključi še pomemben element za igranje gledališča. To je zavedanje tretjega – občinstva. Igri torej doda strukturo in postavi odnose med osebami. Zavedanje občinstva ima na otroke različen učinek; na nekatere vpliva pozitivno, ker se radi pokažejo pred drugimi, nekaterim pa je nastopati pred občinstvom nerodno. Zato je pomembno da učitelj presodi kdo želi nastopati in kdo ne, jih ustrezno spodbuja in dodeli ustrezne vloge. Pomembno je, da imajo pri ustvarjanju gledaliških predstav otroci dober vzgled vzgojitelja da jim na različne načine predstavi različne tehnike lutk. Še boljšo vzpodbudo pa otroci dobijo ob obisku lutkovnega gledališča, s čemer se spoznajo še s celotnim prostorom, garderobo, vstopnicami in velikim vznemirljivim zastorom (Majaron, 2002).

3.3 POMEN LUTKE PRI UČENJU TUJEGA JEZIKA V PREDŠOLSKEM OBDOBJU

3.3.1 UPORABA LUTKE PRI POUČEVANJU TUJEGA JEZIKA

Vzgojitelj z lutko je oseba, ki prinaša v vrtec veselje, zadovoljstvo in pričakovanje. Takega otroci vzamejo za svojega in mu brezpogojno zaupajo. To pa je največ, kar si vzgojitelj lahko želi saj jim lahko le tako uspešno podaja nova znanja (Majaron in Korošec, 2006). Lutka torej ni izbira, ampak je nujnost v prijetni šoli, katere cilj ni le imeti znanje, temveč na biti človek (Kroflič, 1999, v Majaron, 2002).

Ob uporabi ljubljence skupine v vrtcu sem zares začutila, kakšno čarobno moč ima lutka. Otroci so se z njim pogovarjali, ga vključevali v aktivnosti in ga sprejeli kot živega člana skupine. Njegova prisotnost je otroke spodbujala k dejavnosti in razvijala njihov govor. Tudi kot vzgojiteljica sem se z njim počutila bolj sproščeno. Lutka mi je bila v veliko pomoč pri posredovanju vzgojno-izobraževalnih vsebin, saj je služila kot odlično sredstvo za motivacijo (Majaron in Korošec, 2006). Takoj, ko sem jo prijela v roko, so otroci vedeli, da bo »oživila« in so mi prisluhnil. Ko so zjutraj prihajali v vrtec je bilo marsikomu lažje, ker je bil v igralnici že Timi in so se mu takoj pridružili pri igri, brez obotavljanja. Otroci so z njegovo pomočjo hitreje usvajali nova znanja in ustvarjali povezave z že pridobljenimi znanji in izkušnjami.

Ob izkušnji, ki sem jo imela z ljubljencem skupine, se mi je lutka zazdela idealen pripomoček za učenje tujega jezika. Zakaj? Otroci so bili z njegovo pomočjo visoko motivirani za učenje, hitro so ga vzljubili in mu zaupali, zato je bilo podajanje novih znanj otrokom veliko lažje in bolj učinkovito. Lutka je že sama po sebi otrokom vzbuja občutek, da se bo zgodilo nekaj novega. S svojo dinamiko je spodbujala igro in z njo gibanje otroka, kar je najbolj osnovno orodje pri pridobivanju novih znanj in izkušenj pri otroku (Rajović, 2006). Otroci so v njej našli prijatelja, ki so mu zaupali, razvijali ob njem empatijo in ostala čustva in urili socialne veščine. Lahko rečem da so ga imeli otroci radi in so hrepeneli po interakciji z njim. Drama vključuje in spodbuja celostni razvoj otroka, med drugim tudi njegov jezik. Lutka omogoča otroku da spozna vzorce jezika, razvija sposobnost poslušanja, razvija zmožnost tveganja in otrokovo samozavest ter ponuja priložnosti za delo skupini. Drama tudi razvija zavedanje samega sebe in razumevanje sveta (Lepley, 2001).

Otrok uporablja gibanje v interakciji z lutko, ko se ji želi približati, ji prinese kakšen predmet ali stori dejanje po njenem navodilu. Lutka spodbuja igro vlog in s tem dovoljuje otrokom, da dodajo čustva ali osebnost tekstu ki so ga brali, ali tistemu, ki so si ga izmislili v igri z njo (Phillips, 1999).

3.3.2 DEJAVNOSTI Z LUTKO PRI UČENJU TUJEGA JEZIKA

Lutke so odlično orodje za spodbujanje in motivacijo učenja novega jezika, tudi še tako sramežljivega otroka. Interakcija z lutko je veliko manj strašna kot interakcija z odraslo osebo in celo starejši otroci si želijo imeti priložnost za vadbo novih komunikacijskih zmožnosti z lutko (Using Puppets for Teaching Languages, 2013). V razredu je lahko prisotna le ena lutka, ki jo uporablja le učitelj, saj le če imajo otroci občutek, da pripada učitelju, lahko igra svojo vlogo v razredu in pomaga pri poučevanju. Predvsem pri vodenih dejavnostih (Flynn Legge, 2012).

Dobro je, če damo lutki ime in ji dodelimo osebne lastnosti ki bodo otrokom v interes. Otroke spodbudimo, da jo vprašajo nekaj preprostih vprašanj. Lutko lahko učitelj tudi slika ko se npr. giba v domačem prostoru ali ko gre na izlet. Lahko tudi pošlje razglednico s potovanja. Tako bodo otroci o njej izvedeli kar največ. Pomembno je, da lutka pristopi do otrok počasi, predvsem do najmlajših, saj se včasih otroci lutke lahko prestrašijo. Verjetno še bolj, če govori njim tuji jezik. Nikoli ne silimo otrok v interakcijo z lutko, če tega ne želijo (Flynn Legge, 2012). Lutka lahko pripoveduje zgodbe v tujem jeziku in pomaga otrokom razumeti besedilo s pomočjo različnih pripomočkov ali pa se obleče v določene karakterje. Pomembno je, da lutke ne uporabljamo predolgo, da se je otroci ne bi naveličali. Ravno tako je pomembno, da otroci lutko spremljajo od začetka izvajanja dejavnosti do konca. Lutka lahko pride v prostor npr. v posebnem kostumu ali s pripomočki, s katerimi bo otrokom pomagala razmeti besede v tujem jeziku. Na koncu dejavnosti pa naj se poslovijo in odide skozi vrata ali pa njej namenjen prostor v igralnici (Flynn Legge, 2012).

Ker se otroci radi igrajo z lutkami, je dobro da imajo na voljo različne lutke, s katerimi lahko manipulirajo samostojno. Lahko jih izdelajo tudi sami. Dobra ideja se mi zdi tudi uporaba lutke, oblečene v tradicionalni kostum države katere jezik govori, kot se jih zasledila npr. na spletni strani Little Linguist; Using Puppets for Teaching Languages (2013). Ko otrokom predstavim novo temo s pomočjo zgodbe ali dramatizacije, otrokom ponudim predmete iz tematskega sklopa v posebnem kotičku. Tako jih lahko samostojno raziskujejo in utrjujejo besedišče. Tako lahko tudi utrjujejo tudi na novo usvojene besede v tujem jeziku, s pomočjo lutk.

3.3.3 SPODBUJANJE GOVORA PREDŠOLSKIH OTROK V TUJEM JEZIKU S POMOČJO LUTKE

Ljudje smo družabna bitja in že otroci težijo k interakciji z drugimi. Tudi lutka, ki sem jo uporabljala pri svojem delu, so otroci sprejeli kot živo bitje in z njo vzpostavili stik. Poleg neverbalne komunikacije so kmalu pričeli uporabljati tudi jezik. Njihov odziv na lutko je bil

neverjeten ja so nanjo so odreagirali kot, da je živa. To je zelo uporabno pri stimulaciji učencev za uporabo govora v tujem jeziku, saj še tako sramežljivega otroka motivira in spodbudi h komunikaciji v tujem jeziku (Majaron, 2006). Lutka ponuja otrokom zabavno učno okolje, v katerem so sproščeni, si želijo raziskovati jezik in imajo možnost izražanja. Omogoča jim neposredno srečanje, kakršnega nekateri otroci sicer v skupini niso deležni. S pomočjo lutke se lažje izražajo in raziskujejo lastnosti angleškega jezika. Razvijajo komunikacijske zmožnosti, kot so tveganje in ustrezen odziv pri pogovoru (Lepley, 2001).

Raziskave kažejo (Prabhakaran in Yamat, 2017) in tudi sama sem opazila, da je otroke strah uporabljati besede v angleškem jeziku. Pri govoru niso samozavestni saj se bojijo, da bodo naredili napako ter da se bodo vrstniki norčevali iz njih. V Maleziji je angleški jezik eden izmed glavnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah in čeprav si želijo, da bi bili učenci ob koncu študija sposobni sporazumevanja v angleškem jeziku, temu ni tako (Prabhakaran in Yamat, 2017). Menijo, da zaradi pomankanja zabavnih elementov pri poučevanju. Lutka je v veliko pomoč pri zmanjševanju strahu med mladimi učenci, predvsem bolj sramežljivimi, saj jih spodbuja da se udeležijo dejavnosti (Prabhakaran in Yamat, 2017). Lutka je običajno dinamična in zaradi tega atraktivna, se nanjo odzovejo tudi tisti otroci, ki sicer neradi sodelujejo pri dejavnostih. Otrok opazuje lutko pri gibanju in kakšne mimike uporablja v povezavi z izgovorjenimi besedami ali petjem pesmice. Posluša, kaj lutka govori, ko se spontano igra in katere besede uporablja v povezavi z določenimi predmeti. Ko učenci doživijo nekaj vznemirljivega, zabavnega in novega spontano spregovorijo (Prabhakaran in Yamat, 2017). Lutke predstavljajo prave komunikacijske situacije, preko katerih otroci raziskujejo imena in preference. Ko otroci primejo v roko lutko, pozabijo na svojo izpostavljenost, saj se za njo na nek način skrijejo (Phillips, 2002). Pomembno je, da učenci govorijo v tujem jeziku brez pritiska in v sproščenem okolju, saj bodo le tako bodo z lutko spregovorili samozavestno (Prabhakaran in Yamat, 2017). Ko lutkar animira lutko, njegove besede niso več njegove, ampak so besede lutke. Ravno tako otrokova komunikacija z lutko ni komunikacija s tistim, ki jo animira, ampak preko njega zgolj z lutko. Otrok se v pogovoru z njo otrok lahko zmoti, brez da bi ga kdo opozoril na to. Lutka nudi otrokom različne priložnosti za komunikacijo, kljub temu da nimajo veliko besedišča. Močna je predvsem v neverbalni komunikaciji, spodbuja pa tudi komunikacijo s kretnjami rok, gibi telesa, obrazno mimiko, pogledom. Z vsem tem si lahko otrok pomaga, če določene besede ni v njegovem besedišču. Lutke motivirajo otroke, da postanejo del dejavnosti. Motivacija in vzdrževanje interesa otrok za učenje tujega jezika je ena izmed težjih nalog učiteljev, ki jo lažje opravi s pomočjo lutke (Prabhakaran in Yamat, 2017).

III. EMPIRIČNI DEL

4. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Opažam, da otroci prepoznajo veliko besed v angleškem jeziku, težje pa ga uporabljajo pri komunikaciji, ker nimajo zadostnega besedišča. Menim, da bi morali imeti pri učenju tujega jezika več priložnosti izkustvenega učenja, ki bi temeljil na poslušanju jezika in motivaciji za spodbujanje njegove uporabe. Kot vzgojiteljica sem se pri delu s predšolskimi otroki ves čas pogovarjala v angleškem jeziku. Otroci so besedišče jezika usvajali hitro, težava se je pojavila, ko so mlajši otroci potrebovali pozornost ali tolažbo, tega pa v tujem jeziku nisem mogla ponuditi na način, kot bi v maternem. Ravno tako sem se v starejši skupini težje soočala z medosebnimi konflikti, ker me otroci niso razumeli. Imela sem namreč opravka z majhnimi otroki, ki niso imeli ustreznega usvojenega besedišča v angleškem jeziku, zato bi bilo smiselno, da bi v stresnih situacijah z njimi komunicirala v njihovem maternem jeziku.

V vrtcu sem se v okviru predmeta Lutke, drama, mediji izvedla projekt Ljubljeneč skupine, pri katerem se je skupini pridružila lutka. Otroci so jo nemudoma sprejeli za svojo, ona pa je spodbujala njihovo komunikacijo in razumevanje ter jim pomagala razvijati kreativnost, saj so otroci kmalu tudi sami segali po različnih lutkah in jih animirali. Ljudje prejemamo informacije na različne načine; preko vida, sluha in gibanja. Ravno lutka ima to sposobnost, da jih podaja na vse načine in omogoča posamezniku, da črpa informacije preko tistega sprejemnika, ki mu je najbolj blizu (Phillips, 1999). Ob animaciji lutke sem se počutila odlično in ko sem videla, kako podpira vsa področja otrokovega razvoja in učenja, je nisem več izpustila iz rok. Tako sem dobila idejo, da bi uporabila lutko za učenje tujega jezika, pri čemer bi le-ta ves čas govorila v angleškem jeziku. Otroci bi se preko igre z njo učili angleškega jezika, jaz pa bi jih še vedno lahko potolažila in prisluhnila njihovim težavam v njihovem maternem jeziku.

4.1 CILJI RAZISKOVANJA

- Dokazati želim, da otroci v predšolskem obdobju kažejo interes za učenje tujega jezika.
- Ugotoviti želim, ali uporaba lutke s spontanimi in načrtnimi dejavnostmi omogoča razumevanje preprostih besed in navodil v angleškem jeziku.
- Ugotoviti želim, ali lutka spodbuja uporabo preprostih besednih zvez v angleškem jeziku.
- Raziskati želim, kakšna je vloga lutke pri komunikaciji v angleškem jeziku.

4.2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

- Ali otroci v predšolskem obdobju kažejo interes za učenje tujega jezika?
- Ali uporaba lutke s spontanimi in načrtovanimi dejavnostmi omogoča razumevanje preprostih besed v angleškem jeziku?
- Ali lutka spodbuja uporabo preprostih besed v angleškem jeziku?
- Ali lutka motivira otroke za komunikacijo v angleškem jeziku?

4.3 OSNOVNA RAZISKOVALNA METODA

Kot glavni metodi dela sem uporabila opazovanje z udeležbo in deskriptivno metodo empiričnega raziskovanja.

4.4 RAZISKOVALNI VZOREC

Raziskavo sem izvajala v zasebnem vrtcu, v katerega je vpisanih 12 otrok, starih od 1 do 3 let. Pri opazovanju sem se osredotočila na 6 otrok, starih okoli 2 let.

4.5 POSTOPEK ZBIRANJA PODATKOV

Podatke sem pridobila z načrtnim in nenačrtnim opazovanjem otrok, ki sem jih dokumentirala s fotografijami, dnevniškimi in anekdotskimi zapisi. Raziskavo sem izvajala 6 mesecev, in sicer od meseca novembra 2018 do aprila 2019; v tem času sem otroke poučevala angleščino približno trikrat na teden, približno dve uri na dan.

4.6 POSTOPEK OBDELAVE PODATKOV

Zbrane podatke sem analizirala s postopki kvalitativne analize. V času raziskave sem zapisovala potek spontanih in delno načrtovanih dejavnosti in odzive otrok ter njihovo verbalno in neverbalno komunikacijo v interakciji z lutko. Pozorna sem bila na njihove odzive, ko so se prvič srečali z novimi besedami v angleškem jeziku in odzive, ko so se le-te pojavile večkrat. Ob koncu vsakega tematskega sklopa sem zapisala refleksijo, s katero sem se oprla na preučeno literaturo.

5 PRIPRAVA NA IZVEDBO DEJAVNOSTI V VRTCU

5.1 LUTKA KOT LJUBLJENEC SKUPINE

Lutka je bila ves čas prisotna v igralnici kot del skupine. Tu in tam se je poigrala z otroki, jih pospremila na sprehod, na igrišče ali v knjižnico. Ves čas je govorila v angleškem jeziku, vzgojiteljica sem otrokom po potrebi prevedla njene besede.

2.2 LUTKA KOT PODPORA PRI USVAJANJU TUJEGA JEZIKA

Lutka je bila dvakrat na teden aktivno prisotna pri načrtovanih dejavnostih v vrtcu. Takrat je sodelovala pri pogovoru in aktivnostih glede na tematski sklop in se otrokom pridružila pri spontani igri. Otroke je spodbujala pri usvajanju angleških besed povezanih s tematsko temo, opisano spodaj, in jih spodbujala h govoru.

5.3 TEMATSKI SKLOPI:

5.3.1 TEMATSKI SKLOP: JAZ IN MOJA IGRA

- Otroci se srečajo z lutko in spoznajo njene osnovne značilnosti
- Otroci usvojijo besede za poimenovanje otrok in družinskih članov
- Otroci razumejo preprosta navodila v ang. jeziku pri igri ter prepevanju pesmic
- Otroci usvojijo besede v angleškem jeziku kot so: *car, bus, ball, book, mother, father, jump, sit down, come here, stand up, clap, let's go...*
- Otroci usvojijo pesmice v angleškem jeziku: *The Hokey Pockey* (Priloga št. 9), *If you're happy and you know it* (Priloga št. 2), *Hello* (Priloga št. 3)

5.3.2 TEMATSKI SKLOP: ČAROBNI DECEMBER

- Otroci prisluhnejo pravljici v angleškem jeziku; Pod medvedovim dežnikom
- Otroci prisluhnejo pogovoru o prihajajočih praznikih
- Otroci usvojijo besede za poimenovanje različnih predmetov in likov, ki nastopajo v pravljicah, ter besed ki sovpadajo s prihajajočimi prazniki
- Otroci sledijo navodilom v angleškem jeziku pri gibalnih dejavnostih in rajanju
- Otroci usvojijo besede v angleškem jeziku: *bear, rabbit, deer, bird, winter, house, umbrella, rain, sit down, lay down, turn around, christmas, santa claus, christmas tree, star...*

- Otroci usvojijo pesmice v angleškem jeziku: *Sleeping bunnies* (Priloga št. 4), *Teddy bear* (Priloga št. 5), *Rain, rain, go away* (Priloga št. 6)

5.3.3 TEMATSKI SKLOP: ZEBE V NOSKE

- Otroci prisluhnejo pogovoru o zimi in njenih značilnostih
- Otroci usvojijo besede za poimenovanje različnih kosov oblačil in zimskih športov: *jacket, hat, shoes, socks, trousers, gloves, skiing, ice-skating...*
- Otroci usvojijo pesmice v angleškem jeziku: *Put on your shoes* (Priloga št. 7), *Little snowflake* (Priloga št. 8)

5.3.4 TEMATSKI SKLOP: IGRALNICA – TELOVADNICA

- Otroci razumejo besede za poimenovanje delov telesa v angleškem jeziku v sklopu telovadbe
- Otroci razumejo navodila ob petju pesmic v angleškem jeziku, pri rajanju in didaktičnih igrah
- Otroci usvojijo besede v angleškem jeziku za poimenovanje različnih pustnih mask
- Otroci usvojijo besede v angleškem jeziku: *jump, sit down, roll over, run, stretch, hand, foot, hands, up and down*
- Otroci usvojijo pesmice: *The Incy Wincy spider* (Priloga št. 15), *Down in the jungle* (Priloga št. 10)

5.3.5 TEMATSKI SKLOP: PREBUJANJE NARAVE

- Otroci opazujejo naravo in usvajajo besede v angleškem jeziku za poimenovanje znanilcev pomladi
- Otroci prisluhnejo pogovoru v angleškem jeziku o rasti rastlin
- Otroci prisluhnejo pogovoru v angleškem jeziku ob pripravi sadnih in zelenjavnih obrokov
- Otroci usvojijo besede v angleškem jeziku: *seed, flower, leaf, tree, grass, carrot, banana, bean, potatoe, apple, pear, strawberry, soup, pancake, juice...*
- Otroci usvojijo pesmico: *Ring a ring o' roses* (Priloga št. 12)

5.3.6 TEMATSKI SKLOP: NAGAJIVO VREME

- Otroci prisluhnejo zgodbi *Three Little Pigs* v angleškem jeziku

- Otroci prisluhnejo pogovoru lutke v angleškem jeziku in odzivajo z verbalno in neverbalno komunikacijo
- Posamezni otroci sprejmejo lutko k spontani igri
- Otroci usvojijo besede v angleškem jeziku: *rain, sunshine, wind, rainbow, mummy, daddy, brother, sister, house, pig, wolf*
- Otroci usvojijo pesmice: *Rain, rain go away* (Priloga št. 6), *5 little monkeys* (Priloga št. 13)

6 IZVEDBA DEJAVNOSTI V VRTCU

Dejavnost sem izvedla v vrtcu, približno trikrat na teden, po dve uri na dan. Med izvedbo spontane ali načrtovane dejavnosti sem opazovala odzive otrok ter jih dokumentirala s fotografijami in dnevniškimi zapisi. Zapisem sem razvrstila glede na tematske sklope, ki sem jih načrtovala, na koncu vsakega tematskega sklopa sem zapisala tudi refleksijo. V njej sem zapisala napredek otrok in nove odzive ter posebnosti.

6.1 TEMATSKI SKLOP »JAZ IN MOJA IGRA«

6.1.1 NAČRTOVANI POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »JAZ IN MOJA IGRA«

Na prihod lutke se bomo pripravili tako, da bo v nabiralnik vrtca prispelo pismo z vpisnim listom »deklice« po imenu Suzy, na katerem bodo njeni osnovni podatki. Z otroki se bomo pripravili na njen prihod. Lutka bo spodbudila otroke k usvajanju besed za poimenovanje družinskih članov in delov telesa. Pridružila se jim bo pri spontani igri in jih spodbujala k razumevanju in uporabi besed za poimenovanje igrač, kot so: žoga, vozila, knjige, kocke... Spodbujala jih bo k telovadbi in s tem uporabljala besede za poimenovanje delov telesa in navodila v angleškem jeziku kot so: »*sit down, stand up, let's go, clap your hands...*«. Ob tem bo prepevala pesmi v angleškem jeziku: »*The Hokey Pockey*« (Priloga št. 9), »*If you're happy and you know it*« (Priloga št. 2) in »*Hello*« (Priloga št. 3).

6.1.2 OPIS POTEKA DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »JAZ IN MOJA IGRA«

6.1.2.1 PRIHOD PISMA

V vrtec je prispelo pismo, ki sem ga našla v poštnem nabiralniku. Otroci so z zanimanjem pritekli k meni in skupaj smo pogledali, kaj se skriva v njem. Ogledali smo si vpisni list s podatki naše nove prijateljice Suzy. Z zanimanjem so zrl v list in me pozorno poslušali, ko sem brala podatke z njega. Prebrali smo imena njenih staršev, otroci pa so povedali imena svojih mamic in očijev. Otroci so razvili pogovor, zato smo pokukali v mapo z njihovimi vpisnimi listi in prebrali imenih staršev ter krajev, v katerih prebivajo. Eden izmed dečkov je povedal, da živi zgoraj v hiši, deklica pa je povedala, da ne živi v hiši. Razložila sem jim, da Suzy prihaja iz Londona in da se je z njeno družno ravno priselila v Slovenijo in zdaj živi v Ljubljani, tako kot nekateri izmed otrok. Govori in razume samo angleško, zato je morda ne bomo razumeli veliko. Eden izmed dečkov mi je izdal, da je bil tudi njegov očka pred kratkim v Londonu, da ga je pospremil na letališče, kjer je videl veliko letal. Navezala sem se na njegov pripoved in jim poedala, da bo tudi Suzy prispela v Slovenijo z letalom, saj je London zelo daleč stran. To jim je bilo všeč, saj imajo radi vozila.

V pismu je pisalo tudi, da se Suzy rada igra z avtobusom. Vprašala sem jih, ali bi novi prijateljici pripravili znak, tako kot ga ima vsak izmed njih. Deklica je predlagala, da ji pripravimo račko, ker je to njen znak. Predlagala sem, da ji pripravimo takega, na katerem bo nekaj, kar ji je všeč. Deček je predlagal, da ji pripravimo znak avtobus. Otroci so z zanimanjem opazovali, kako sem prilepila znak na njeno škatlo, skupaj pa smo ji v garderobi pripravili prostor. Otroci so kazali s prstom kam naj kaj postavim in dobila sem vtis, da se prihoda nove prijateljice zelo veselijo.

Slika 3. 1: Prispelo pismo

Slika 3. 2: Priprava škatle za lutko

6.1.2.2 PRIHOD LUTKE V VRTEC

Čez dva dni je v vrtec prišla Suzy. Za nekaj trenutkov sem zapustila igralnico, nato pa sem se vrnila z lutko v roki. Ko sva vstopila v igralnico, sem se v angleškem jeziku z njo pogovarjala o stvareh, ki jih bo doživela v vrtcu. Deček naju je takoj opazil in prepoznal lutko s fotografije, pokazal je nanjo in zavpil: »*Suzy je!*« Tudi ostali otroci so pritekli pogledat, kaj se dogaja in se usedli na tla poleg mene. Opazovali so lutko in poslušali, kaj ji govorim. Suzy sem predstavila otrokom in jim povedala, da se z njo pogovarjam v angleškem jeziku, ker me sicer ne bi razumela. Lutka je otroke pozdravila: »*Hello!*«, otroci so jo pozdravili z *živijo*. Ko je pozdravila vsakega posebej, je otroke vprašala po njihovih imenih, vendar otroci niso vedeli, kaj jih sprašuje. Razložila sem jim, nato pa so vsakič, ko je koga vprašala »*What's your name?*« povedali svoja imena. Pokazali smo ji škatlo, ki smo jo pripravili zanjo. Otroci so veseli stekli do police in kazali na škatlo, a Suzy ni vedela, kaj ji kažejo. Razložila sem ji: »*Suzy, this is your box.*« Poudarila sem *box*. Deček je ponovil za mano *box*. Suzy se je svojega znaka zelo razveselila. Vzkliknila je »*bus!*« in tudi en deček je ponovil za njo. Ulegla se je v škatlo, jaz pa sem otrokom razložila, da je misli, da je to njena postelja. Zaklicala sem: »*It's not for sleeping Suzy. No, no. Wake up!*« Deček je požugal s prstom proti njej: »*No, no.*« Deklica pa je pomolila glavo v škatlo in zavpila: »*No, no, Suzy!*« tako kot jaz malo prej. Suzy se je z otroki malo poigrala; predvsem z avtomobili. Otroci so ji nosili igrače, jo poslušali in se hihitali.

Slika 3. 3: Obisk lutke

Slika 3. 4: Lutka se predstavi

6.1.2.3 SPONTANA IGRA Z OTROKI

Ko je naslednjič Suzy zopet prišla v vrtec, so otroci stekli k njej in jo pozdravili. Prepevala si je pesem in s tem vzbudila pozornost otrok. Poslušali so jo, deček pa se je gugal ob melodiji pesmi in ploskal z rokama. Suzy sem prosila, če jo zapoje vsem skupaj na glas. Zapela je pesmico *Hello* (Priloga št. 3), otroci pa so ji prisluhnili. Povedala sem jim, da *how are you* pomeni, kako smo in Suzy sem povedala, da smo *fine*. Deklica je ponovila za mano besedo *fine*. Otrokom je bilo posebno všeč, ko je med petjem pesmi omenjala njihova imena in to jih je vzpodbudilo, da so ji prisluhnili. Ko je omenila otrokovo ime, ga je pobožala po licu. Tudi oni so ji pomahali ob besedi *hello* in nekateri izmed njih ponovili *hello*. Trije otroci so Suzy posamezno zapeli pesem v slovenske jeziku. Suzy jim je prisluhnila in vzkliknila: »Bravo!«, otroci pa so vzklik ponovili za njo. Ugajala jim je njena pohvala. Nekaj otrok se je šlo igrat, Suzy pa se jim je pridružila. Sedela je na avtobusu in se oglašala kot motor, potiskala je avtomobile in ves čas klepetala. Otroci so ji nosili igrače in se ji smejali.

Naslednji dan je Suzy otroke že zjutraj pričakala v igralnici. Sedela je za mizo in se igrala igrico prirejanja s fotografijami otrok ter njihovimi znaki. Otroke je ob prihodu pozdravila, jaz pa sem jih pozvala da ji pomagajo pri razvrščanju. Deček je položil poleg nje še dve punčki iz cunj, vendar je po imenu prepoznal Suzy in pokazal nanjo. Prinesel ji je nekaj slikanic, jih listal ter ob tem kazal s prstom na ilustracije. Suzy je poimenovala predmete na slikah. Dečka, starega 15 mesecev ni motilo, da v angleškem jeziku. Starejša deklica, stara 2 leti, je Suzy v roko polagala znake otrok v skupini, ona pa jih je razvrščala na fotografije. Včasih se je tudi zmotila. Deklici, ki sta jo opazovali, sta povedali ali je prav ali ne. Ko se je zmotila sta se nasmejali in skupaj smo Suzy rekli: »*No, no Suzy.*« Po nekaj ponovitvah sta usvojili te besede in žugali »*no, no*«.

Deček je prinesel s sabo vlak in Suzy je takoj zanimalo kaj ima. Pokazal ji ga je, ona pa je vzklikala: »*Train, train!*« Dovolil ji je, da se usede nanj, on pa jo je previdno vozil naokoli. Suzy se je hihitala in vzklikala: »*Let's go!*« Deček jo je skrbno držal na vlaku in potiskal po igralnici. Suzy je nato ugledala avtobus in se igrala z njim. Povedala je, da je to njena najljubša igrača, deček pa ji je ponudil še avtobus. Suzy mu je izdala, da je prišla iz Londona z letalom in da je bilo strašno zabavno. Deček pove, da je tudi njegov očka šel z letalom v London. Suzy je pri igri ponavljala besede *train, bus, car, plane*.

Slika 3. 5: Igra z lutko

Slika 3. 6: Prirejanje znakov in fotografij otrok

6.1.2.4 INTERAKCIJA Z OTROKI OB PRIHODU V VRTEC

Pri naslednjih nekaj obiskih je Suzy otroke pričakala že zjutraj v igralnici za mizo. Ker so pokazali interes za vozila in ker so ta tudi njena najljubša igrača, so se veliko pogovarjali o vozilih. Suzy je zjutraj razvrščala vozila glede na podlago po kateri vozijo, otroci pa so ji z veseljem pomagali, saj na splošno radi razvrščajo in prirejajo. Ko se je zmotila in je vozilo položila na napačno podlago, so ji nekateri rekli *no, no*. Suzy je nekega dne prinesla v vrtec vlak in s tem pritegnila njihovo pozornost. Deček je pokazal nanj in rekel *vlak, train*. nato sta se skupaj igrala. Suzy se je smejala in vzklikala: »*Let's go!*« in »*Ready, steady, go!*« Deklica je dokončala njen stavek z *ready, steady, zdaj*. Med igro je Suzy otroke prosila, da ji prinesejo vozila z besedami *bus, plane, train*. Ko smo zapuščali igralnico, smo poklicali tudi Suzy in otroci so ponavljali za mano: »*Suzy, let's go!*« Tudi na sprehod je šla z nami in govorila o stvareh, ki jih je opazila, kot so : *bus, bicycle, car, truck, plane ...* Prepevala si je pesem *The wheels on the bus* (priloga 11), otroci pa so ponavljali kretnje rok.

Tik pred malico je Suzy rekla, da je *hungry*. Povedala sem ji, da bomo imeli malico potem, ko pospravimo igrače. Pozvala sem jo: »*Tidy up, Suzy!*«, otroci pa so ponavljali za mano. Suzy je poimenovala predmete, medtem ko jih je nosila v škatle: *ball, bus, car, book, duck ...* Ko je pobrala hrano iz kuhinjskega kotička, je rekla deklici: »*Put it in the kitchen.*« Deklica je ponovila za njo *kitchen* in odenesla igračo na svoje mesto. Ko so se otroci usedli za mizo, smo poklicali še Suzy: »*Come Suzy, sit down!*«

Slika 3. 7: Vstavljanje vozil

Slika 3. 8: Prirejanje vozil

Slika 3. 9: Igra z vlakom

6.1.2.5 IGRA Z VOZILI

Suzy se je pri druženjih z malčki igrala z različnimi vozili in prosila otroke, da ji prinesejo vozila, kot so *bus*, *train*, *plane*, *truck* ... Otroci najprej niso vedeli, kaj želi od njih, zato si je z igračo postregla sama, sčasoma pa so povezali besedo s predmetom in ji prinesli poimenovano vozilo, katerega se je Suzy močno razveselila, skočila nanj in se peljala. Pri tem je vzklikala npr.: »*Bus, let's go!*« To je otrokom ugajalo, zato sem pustila, da so otroci sami ugotovili, katero igračo želi Suzy. Otroci so se igrali z njo tako, da so potiskali vozila po tleh in se ji pridružili pri igri z ostalimi vozili. Opazovali so jo pri igri ter poslušali njeno petje.

Nekega jutra je zjutraj izdelovala papirnata letala. Ko je deklica prišla v vrtec, jo je pozdravila, deklica pa je odvrnila: »*Hello.*« Otroci so želeli, da vsakemu izdela letalo. Eden izmed dečkov je pokazal na letalo in rekel: »*To je plane, avion.*« Suzy je metala letalo v zrak in govorila: »*Ready, steady, go!*« Otrokom je bilo všeč, kako so letala po zraku in ker so želeli še, so jih prinašali nazaj v njene roke. Suzy se je tega razveselila in govorila: »*One more time.*« Otroci so vzklikali: »*More, more!*« Ko je rekla *ready, steady*, sta najstarejša otroka dokončala stavek z *go*.

Eden izmed dečkov se je igral z žogo in ko ga je Suzy opazila, je rekla *ball*. Pozvala ga je, da ji jo vrže, nato pa mu jo podala nazaj. Rekla je: »*Catch the ball!*« Deček je ponovil besedo *ball*. Vsakokrat, ko ji je vrnil žogo, je ponovil *ball*.

Slika 3. 10: Barvanje letal

Slika 3. 11: Igra z vozili

6.1.2.6 IGRANJE Z MAJHNIMI ŽOGAMI

Otroci se radi igrajo z malimi žogami, zato je Suzy le-te izkoristila za igro z njimi. Pobirala jih je po tleh, nalagala na samokolnico in vozila po igralnici sem ter tja. Pri tem si je govorila: »*One more ball, red ball, blue ball ...*« Starejši otroci so jo opazovali in posnemali. Deček je med njene modre žogice položil še rdečo. Suzy je rekla: »*No, I want only blue balls.*« in žogico vrgla ven. Otroci so ji nato prinašali modre žogice. Ena izmed deklic je dejala: »*Na Suzy, tale žogica je blue.*« Tudi ostali otroci so ponavljali imena barv za njo: *blue, red, yellow, green*. Smejali so se, ko je Suzy napačno žogico vrgla iz samokolnice in ji prinašali tiste, ki jih je že imela.

Suzy je bila danes malo neposlušna, saj je sedela na avtobusu in divjala po igralnici. Potrkala sem na vrata avtobusa in jo poklicala: »*Suzy! Go slowly!*« Suzy je zopet hitela in se zaletela v avtomobilček. Ko sem jo zopet opozorila naj gre počasi, so tudi starejši otroci ponovili za mano: »*Suzy, slowly.*«

Suzy se je individualno pogovarjala tudi z najmlajšo deklico, ki jo je z zanimanjem poslušala in ji tudi ona podajala žoge. Ko je eno pobrala, jo je potisnila lutki v roke, ko jo je vrgla, pa ji je podala drugo. Pri tem se je smejala, njen pogled pa je bil usmerjen izključno v lutko, nič v mene. Mlajši deček pa je Suzy malo ponagajal. Iz njene samokolnice je stresel vse žoge in pri tem se je Suzy užalostila. Jok je vzbudil pozornost otrok. Vprašala sem jih, zakaj Suzy joka.

Povedali so mi, da zato, ker ji je deček ponagajal. Deklica je Suzy pobožala po glavi, dva ostala otroka pa sta pobrala raztresene žoge in jih položila nazaj v njeno samokolnico. Pobožali smo Suzy in ji rekli: »*Sorry, Suzy.*«, ona pa se je zopet nasmehnila in odhitela s samokolnico.

Ko je bil čas za pospravljanje, sem zopet pozvala Suzy, naj pospravi: »*Suzy, tidy up!*« Tudi otroci so pričeli s pospravljanjem in priganjali Suzy: »*Tidy up, Suzy.*« Suzy je kakšno igračo potisnila kakšnemu otroku v roko in jo poimenovala: »*Tidy up the car, tidy up this plane, put plate in the kitchen ...*« Opazila sem, da so otroci bolj sodelovali pri pospravljanju kakor sicer, ker je pospravljala tudi lutka.

Slika 3. 12: Igra z žogicami

Slika 3. 13: »High five!«

6.1.2.7 IGRA Z VOZILI IN PREPEVANJE PESMIC

Suzy se je veliko igrala z avtomobili, avtobusi, ladjami in tudi gasilnimi avtomobili. Ko se je usedla na gasilni avtomobil, je glasno vzklikala: »*Iiiiiuuu, iiiiuuuu ... I'm a fire man! Where is fire?*« Dečka poleg sebe sem vprašala, kaj se gre Suzy in ali kje gori? Deček se je nasmehnil in pokazal s prstom, kje gori, ona pa je odhitela tja. Deček je tekel za njo in jo opazoval, ko se je pretvarjala, da je gasilec. Ko se je deček igral s tovornjakom, jo je vlekel za sabo, ona pa mu je govorila: »*Go!*« ter tudi: »*Go slowly.*« Deček je prepoznal besedo in vlekel počasi.

Kasneje se je Suzy igrala z ladjo. Sedela je na njej in si prepevala pesem *Row, row, row your boat* (Priloga št. 14), otroci pa so jo z zanimanjem poslušali. Iz papirja je izdelala ladjo in jo pobarvala. Tudi otroci so si jih želeli, zato je izdelala še več za ostale in si zraven prepevala pesem. Vprašala sem jih, ali želijo, da jih Suzy nauči pesem o ladji in bili so za. Usedli so se okoli nje na tla, ona pa je sedela na ladjo in prepevala pesem. Poleg nje je ležal krokodil, ki jo

v pesmici prestraši. Tudi jaz sem veslala z vesli na svoji ladji in tudi otroci so ponavljali za njo. Všeč jim je bilo, ker so lahko na koncu kitice zakričali, zato so zbrano poslušali pesem in se pretvarjali, da veslajo, dokler niso na koncu pri besedi *scream* zakričali.

Slika 3. 14: Izdelava papirnatih ladjic

Slika 3. 15: Prepevanje pesmice
Row your boat

6.1.2.8 IGRA NA POBUDO OTROKA

Ko so se otroci naslednji dan igrali s kockami, je deček našel kocko, na kateri je bil narisana ogenj. Ponudil jo je Suzy in zaklical: »*Ogenj!*« Suzy je vzela kocko in zaklicala: »*Oh, fire!*« Deček je stekel po igralnici in zaklical: »*Fire truck!*« S Suzy sta se nato igrala igro gasilcev. Suzy je pripovedovala ob svojih dejanjih, deček pa jo je opazoval in poslušal ter ji ponujal kocke.

Ostali otroci so ji pomagali pri gradnji hiše. Suzy je zgradila hišo iz modrih kock in ponavljala besede *blue, one more*. Otroci so ponavljali besede za njo, mlajši so le polagali kocke, opazovali in poslušali. Starejša deklica je prinesla tri rdeče kocke in rekla: »*Poglej, tri red.*«

Slika 3. 16: Gradnja hišic

Slika 3. 17: Igra z gasilnim
avtomobilom

6.1.2.9 UČENJE NOVIH BESED PREKO RISANJA

Suzy je zjutraj sedela za mizo in risala. Ko so otroci prihajali v vrtec, jim je ugajalo, da je tam nekdo, ki že nekaj počne. Tako jim je bila ločitev od staršev lažja, saj jih je zanimalo, kaj počne Suzy za mizo. Suzy je narisala nekaj vozil in pripovedovala o njih. Uporabljala je preproste besede, ki smo jih že uporabljali *plane, bus, boat, bicycle* ... Deklica jo je poslušala in tudi ona risala poleg nje.

Nekega jutra je deklica prinesla s sabo v vrtec dojenčka, Suzy pa je narisala svojo družino. Vprašala sem deklico, koga misli, da je narisala Suzy. Deklica je poimenovala ljudi na sliki: Suzy, mami, očka, dojenček. Tudi Suzy jih je poimenovala: »*Mummy, daddy, baby.*« Ko je omenila *baby* je poleg zajokala kakor dojenček in povedala, da bratec veliko joka. Tako kot dojenčki na avtobusu in je zapela: »*Babies on the bus go weeee, weeee ...*« Deklica jo je pozorno poslušala in se nasmehnila. S sabo v vrtec je prinesla tudi fotografijo svoje družine, da je otrokom pokazala mamico, očka in bratca. Ko si je deklica ogledala fotografijo, je pokazala na dojenčka in rekla: »*Baby.*«

Slika 3. 18: Risanje vozil

Slika 3. 19: Pogovor z deklico

Slika 3. 20: Fotografija družine

Slika 3. 21: Poimenovanje družinskih članov

6.1.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »JAZ IN MOJA IGRA«

Otroci so se prihoda nove prijateljice veselili in pokazali interes za pripravo na njen prihod. Svetovali so mi, kakšen znak naj ima lutka in sodelovali pri pripravi prostora zanjo. Preden sem lutko prvič prinesla v igralnico, me je bilo malo strah, saj nisem vedela, kako jo bodo otroci sprejeli. Pomislila sem celo na to, da jih lutka sploh ne bo zanimala. Vendar je bilo ravno nasprotno, otroci so se lutke razveselili že prvi dan in ji z zanimanjem prisluhnili, čeprav je najin dialog potekal v angleškem jeziku, je tako pritegnila njihovo pozornost. Še kako res je, da lutka ne potrebuje snemati svoje glave ali leteti po zraku, da bi v gledalcu vzbudila zanimanje, kot pravi Trefalt (1999), temveč se lahko le usede na tla in naredi nekaj povsem vsakdanjega. Ko je lutka izvajala vsakodnevne dejavnosti in sem z njo pri tem vzpostavljala dialog, so mi starejši otroci prisluhnili in kakšno besedo ponovili za mano ter tako pokazali interes za učenje tujega jezika.

Otrokom je bilo všeč, ko se jim je lutka individualno posvečala in se zanimala za stvari, ki so v njihovem interesu, kot so npr. vozila, žoge, dojenček... Tako je lutka spoznala otroke in njihove interese, otroci pa so spoznali njo. Z vključevanjem lutke v njihovo igro sem jim omogočila izmenjavo izkušenj in jim ponudila možnost, da rastejo in doživijo izkušnje, s katerimi se bodo lažje izoblikovali (Cvetko, 2010). Jaz pa sem raziskala in ugotovila, kaj otroke najbolj pritegne in jim preko igre približala lutko in z njo angleški jezik. Suzy se je tako tekom tematskega sklopa *Jaz in moja igra* z otroki veliko pogovarjala o vozilih, saj so pokazali veliko interesa za igro predvsem z njimi. Ponavljala je besede *bus, train, car, boat, bicycle* v kontekstu z igro v igralnici in tudi na sprehodu. Otroci besed najprej niso prepoznali. Ko jih je lutka pozvala, naj ji prinesejo določeno igračo ali pokažejo kaj v slikanici, so jo le gledali. Po večkratni uporabi besed, pa so jih starejši otroci ponavljali za njo ali pa usmerili pogled na predmet, ki ga je omenila. Najmlajši otroci so lutko opazovali in poslušali njene dialoge in petje pesmi. Lutka je s svojimi dejavnostmi spodbujala razumevanje preprostih besed v angleškem jeziku. Zavedam se, da tudi če otrok ne razume jezik, ki ga je lutka uporabljala pri dejavnostih, se je z njim potrebno pogovarjati in ga spodbujati k sodelovanju pri aktivnostih. Otrok bo ves čas poslušal, opazoval in raziskoval okolje ter razvijal razumevanje s svojimi izkušnjami (Early years practice: practitioners and children, 2009). Že kmalu so otroci lutki prinesli igrače, za katere jih je prosila, in posnemali kretnje ob prepevanju pesmi. Tudi mlajši otroci so ob prepevanju pesmi sami pokazali kretnjo rok za določeno besedo. Npr. pri pesmi *The wheels on the bus* (Priloga št. 11) so posnemali kretnjo vrtenja rok ter oponašali hupo. Torej so jo razumeli.

Pogovor je nanese na družinske člane posameznih otrok in na to, kaj jih veseli, kateri znak imajo v skupini. Otroci imajo radi glasbo in pesmi, zato so z zanimanjem prisluhnili tudi pesmim, ki jih je prepevala Suzy. Besede iz besedil so povezovali z besedami poimenovanih predmetov, ki smo jih uporabljali pri igri. Lutka je večkrat uporabila besedo *more*, predvsem ko so se otroci česa posebno veselili. Takrat so besedo ponovili za njo ali pa prikimali. Lutka je spodbujala uporabo preprostih besed v angleškem jeziku, npr. *more, bus, no, no*. To je dosegla z dinamičnim izvajanjem dejavnosti, ki so otroke spodbujale k igri in posledično k gibanju, ki je osnovno orodje pri pridobivanju novih znanj in izkušenj pri otroku (Rajović, 2006). Otroci so v komunikaciji z lutko uporabljali nebesedno komunikacijo, saj so npr. prikimali, ko jih je vprašala ali sme sesti na vozila, s katerimi se igrajo in se ji nasmihali. Ker so moje besede v angleškem jeziku izzvale pri lutki reakcijo, so tudi otroci za mano ponavljali določene besede, da je Suzy odreagirala (*let's go, no, no, more...*). Suzy se je ob igri tudi užlostila, ko ji je deček ponagajal in je pričela jokati. Pri otrocih je vzbudila empatijo, saj so takoj vedeli, da nekaj ni v redu. Pobožali so jo in s tem pokazali, da so jo sprejeli kot prijateljico. Znano je, da lahko lutka otrokom predstavlja motivacijo za usvajanje novih spretnosti, pomaga pri izražanju čustev in razvija divergentno mišljenje (Majaron in Korošec, 2006). Ko se je z njimi igrala, so jo opazovali, nato pa so tudi oni pobirali žogice določene barve in ponavljali imena za njo: »*Blue ball, one more blue ball...*«. Lutka je večkrat ponovila besedo *ball* in ko je sčasoma otroke pozvala, da ji prinesejo žogo, so vedeli, kaj želi od njih. Z gibalno dejavnostjo metanja žogic sem ter tja so otroci spontano uporabljali tudi besedi *up* in *down*. Starejšemu dečku se je približala predvsem z igro z gasilnim avtomobilom. Suzy je otroke kdaj pozvala, da ji prinesejo kaj iz škatle ali položijo kaj v škatlo. Tako so sčasoma povezali besedo s kakšno drugo in razumeli njeno navodilo: »*Put car in the box.*«

6.2 TEMATSKI SKLOP »ČAROBNI DECEMBER«

6.2.1 NAČRTOVANI POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«

Suzy bo imela v igralnici svoj kotiček, v katerem se bo nahajala, ko ne bo dejavna. Otrokom se bo pridružila pri njihovi samostojni igri in jih spodbujala k pogovoru o predmetih, ki bodo v njihovem interesu, ter prebirala slikanice. Še vedno bo utrjevala imena za znake otrok v angleškem jeziku, saj v skupino prihajajo novi otroci. S pomočjo slik jih bo spodbudila k poslušanju zgodbe *Pod medvedovim dežnikom* v angleškem jeziku ter z različnimi dejavnostmi utrjevala besede za poimenovanje gozdnih živali. Tudi s prepevanjem pesmic: *Sleeping bunnies*

(Priloga št. 4), *Teddy bear, teddy bear* (Priloga št. 5) in *Rain, rain go away* (Priloga št. 6). Pripovedovala jim bo o prihajajoči prazniki ter vremenu.

6.2.2 OPIS POTEKA DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«

6.2.2.1 PRIREJANJE ZNAKOV IN FOTOGRAFIJ OTROK

Suzy si je danes zjutraj ogledovala fotografije otrok, ki so v oddelku, in jih prirejala z njihovimi znaki. Ko so otroci prihajali v vrtec, je takoj vzbudila njihovo pozornost. Mlajši so stali poleg mene in jo opazovali ter poslušali njen monolog, starejši otroci pa so ji pomagali. Pri dejavnosti je večkrat ponovila besedo *more*, ko je pobirala znake. Otroci so ponavljali za njo *more*, ko so ji tudi oni podajali znake v roko. Štirje najstarejši otroci v skupini so za njo ponavljali besede *duck, fire truck, car, plane ...* Suzy je otroke tudi spraševala *what is this*, ko je prebirala slike, deček pa jih je ob pogovoru poimenoval *plane, fire, truck, dog*. Pri prirejanju se je nekajkrat tudi zmotila in otroci so jo hitro popravili. Deček je med prirejanjem slik našel sliko Suzy in s prstom pokazal nanjo, medtem ko je gledal lutko in govoril: »Suzy.«

Slika 3. 22: Prirejanje znakov in fotografij

6.2.2.2 SPONTANA IGRA Z OTROKI IN POIMENOVANJE ŽIVALI

Med prosto igro otrok je Suzy v kotičku igrač s police potegnila veliko škatlo, v kateri so bile živali. Igrače je pričela zlagati eno poleg druge v vrsto. Deček je hitro opazil njeno igro, se usedel poleg nje in tudi on vzel živali eno po eno iz škatle in jih zlagal v vrsto. Suzy je živali ob tem, ko jih je polagala na tla, poimenovala: *rabbit, bear, dog, duck, zebra, mouse ...* Ko je našla še kakšno isto, jo je položila poleg prejšnje in rekla: »*One more duck.*« Pridružila sta se jima še dva otroka, ki sta živali polagala na tla, dva pa sta opazovala dogajanje od daleč. Deček

je živali ponudil Suzy, ko jih je Suzy poimenovala, je ponovil ime za njo. Ponovno je našel medveda, ga ponudil Suzy in rekel: »*Na Suzy, more bear.*« Zdaj je Suzy razvrščala živali v skupine, otroci pa so ji pomagali. Za kakšno žival jo je deček vprašal *kaj je tole?* in nato ponovil poimenovanje za njo. Deček, ki je opazoval dogajanje, je čez nekaj časa pristopil bližje, pobral medveda, ki je ležal na tleh stran od drugih, in ga pomolil Suzy rekoč: »*Bear.*«

Starejši deček je našel med igračami morskega psa in mi ga pokazal. Suzy ga je pogledala in zakričala: »*Shark!*« Vprašala sem ga, ali je to morski pes, rekel je, da je in zarjovel. Suzy je tekala po igralnici, morski pes pa za njo. Pri tem je kričala: »*Shark! Let's go!*« Dečku je bila reakcija všeč, pri igri se je zabaval in kasneje še enkrat ponovil besedo *shark*. Suzy je na podoben način naslednji dan sestavljala sestavljanko živalskih mladičev. Iskala je pare živali ter jih pri združevanju poimenovala. Sem ter tja se je zmotila tako, da je npr. združila v par medveda in zajčka. V obeh primeri pa je rekla *bear*. otroci so se smejali, nato pa smo jo skupaj opozorili: »*No Suzy, this is not bear. This is rabbit.*« Otroci so ponavljali besede za mano.

Slika 3. 23: Iskanje živalskih parov

Slika 3. 24: Igra z morskim psom

6.2.2.3 RISANJE ŽIVALI Z BARVICAMI

Popoldne je Suzy s suhimi barvicami risala živali in jih pri tem imenovala. Narisala je medveda, zajčka, muco ... Otroci so jo opazovali in poslušali. Spodbujala sem jih, da Suzy prosijo, naj jim nariše kakšno žival, želeli so, da jim nariše kužka, račko. Povedala sem jim, kako se kakšni živali reče v angleškem jeziku, saj jih drugače Suzy ni razumela, otroci pa so jo nato prosili tako, da jih je razumela in jim ustregla. Eden izmed dečkov je želel, da mu nariše *fire truck*. Deklica pa jo prosila, naj ji nariše *duck*, saj je to njen znak. Kasneje je v škatli z igračami našla plastično igračo račko, jo odnesla do Suzy in rekla *duck*.

Slika 3. 25: Risanje živali

6.2.2.4 PREDSTAVITEV ZGODBE POD MEDVEDOVIM DEŽNIKOM

Suzy je prinesla s sabo v vrtec slikanico *Pod medvedovim dežnikom*. Starejši otroci so jo prepoznali, saj smo si jo že ogledali in prebrali. Suzy se je po mizi sprehodila z dežnikom v roki in zapela pesem *Rain, rain go away* (Priloga št. 6). Otroci so se zbrali okoli mize in jo z zanimanjem poslušali.,deček pa je prepeval *rain, rain go away*. Otrokom je bilo všeč, ko je ob vsaki ponovitvi pesmice omenila drugega otroka in mu pri tem potisnila dežnik v roko. Prosili so jo: »*More Suzy.*« Nato sem otroke vprašala, ali danes dežuje in rekli so da ne. Suzy sem dejala: »*It's not raining today.*« Deklica je ponovila za mano *not raining*. Nato smo ugotovili, da v zgodbi je deževalo in prosili Suzy, da nam jo pove. Suzy je povedala obnovo zgodbe *Pod medvedovim dežnikom* s pomočjo izrezanih slik, na katerih so bili liki iz zgodbe. Otroci so ji prisluhnili in s kretnjami pomagali pri pripovedovanju. Ko smo omenili dež, smo vsi s prstki tolkli po mizi.

Slika 3. 26: Zgodba Pod medvedovim dežnikom

Slika 3. 27: Sodelovanje otrok pri pripovedovanju

6.2.2.5 SPONTANA IGRA NA TEMO ZGODBE POD MEDVEDOVIM DEŽNIKOM

Naslednji dan je prišla Suzy v vrtec z dežnikom v roki ter si prepevala pesem *Rain, rain go away* (Priloga št. 6). Otroci so se zbrali okoli nje in ji prisluhnili. Zopet je pri vsaki ponovitvi omenila drugega otroka in mu pri tem ponudila dežnik v roko. Otrokom je bilo to všeč in z mojo pomočjo so jo prosili: »*More Suzy, more.*« Čez nekaj časa sem vprašala otroke, ali zunaj dežuje. Otroci so rekli, da ne, zato smo jo opomnili: »*It's not raining today, Suzy!*« Starejši otroci so ponovili za mano: »*Not raining Suzy!*« Kasneje se je Suzy usedla v igralnici na tla in se igrala s sličicami likov iz zgodbe. Deček se je usedel poleg nje in iz škatle z igračami vzel medveda in ji ga podal: »*Na Suzy, še enega medveda.*« Suzy ga je vzela in rekla: »*Oh, bear.*« Deček je ponovil za njo. Suzy je nato pripovedovala zgodbo, nekaj otrok jo je poslušalo. Ko je bila na vrsti kakšna žival, jo je Suzy ponudila otrokom, da so ji pomagali pri pripovedovanju zgodbe. Ponavljali so besede: *play with me, no, no, goodbye, hello, cold, raining ...*

Slika 3. 28: Otroci opazujejo lutko pri igri

6.2.2.6 UTRJEVANJE BESEDIŠČA ZA POIMENOVANJE VOZIL IN ŽIVALI

Suzy se je otrokom pridružila pri prosti igri in se z njimi igrala z vozili. Deček ji je takoj prinesel večji avtobus, s katerim se je rada igrala in rekla *bus*. Suzy se je z njim zapeljala po igralnici in si prepevala pesmico *The wheels on the bus* (Priloga št. 11). Nato se je ustavila pri polici z živalmi in vzela iz nje medveda. Rekla je: »*Bear wants to go on the bus.*« Dečku, ki se je igral z gasilnim avtomobilom, pa je ponudila igračo zajčka in ga vprašala: »*Do you want rabbit?*« Prikimal je. Tudi nekaj ostalih otrok se je igralo z avtomobili in nanje so polagali živali ter jih potiskali naokoli. Suzy je pri pogovoru z njimi ponavljala besede za poimenovanje vozil in živali, otroci pa so jo predvsem poslušali ter tu in tam ponovili kakšno besedo za njo. Ob igri je zapela še pesmico *Row, row, row your boat* (Priloga št. 14). Otroci so pesem že poznali,

zato so jo v pričakovanju poslušali in ob besedi *scream* glasno zakričali. Deček je v škatli igrač našel manjšo žogo in jo prinesel Suzy, rekoč: »Žogica!« Suzy se jo je razveselila in rekla: »*Ball! Let's play with ball!*« Deček je z vozilom potisnil žogo proti Suzy, ona pa njemu nazaj. Vsake toliko se je odkotalila stran in Suzy je vprašala: »*Where is ball?*« Deček je ponovil za njo in jo poiskal. Ko jo je prinesel nazaj, je rekel *ball*. Kasneje, ko je deček med igro zopet naletel na žogo, jo je prinesel meni in rekel: »*Poglej, žogica.*« Predlagala sem mu, naj prosi Suzy, če se bo igrala z njim, on pa je rekel Suzy: »*Suzy, ball.*«

Slika 3. 29: Lutka se igra z avtomobili

Slika 3. 30: Lutka se igra z dečkom

6.2.2.7 PETJE PESMI IN RAJANJE

Suzy je prinesla s sabo v vrtec medvedka in z njim rajala v igralnici ter si prepevala pesem *Teddy bear, teddy bear* (Priloga št. 5). Otroci so pristopili do nje in jo poslušali. Vprašala sem jih, ali bi se želeli tudi oni naučiti pesem in pozvala Suzy, da bi rajali skupaj. Vsi smo bili za, zato smo se prijeli za roke in se vrteli v krogu, pri tem pa peli pesem. Medvedek se je po navodilih v pesmi vrtel okoli svoje osi, se priklonil do tal, skočil visoko v zrak in na koncu legel na tla. Otroci so ga posnemali; vrteli so se okoli soje osi, se priklanjali in poskakovali. Na koncu so se ulegli na tla, kakor da spijo. Otrokom je bilo všeč, zato smo večkrat zaplesali.

Ko je šel medvedek v pesmici spat, smo se spremenili v zajčke. Suzy je otroke pozvala, da gredo spat, ona pa jim je nežno zapela pesem *Little bunnies* (Priloga št. 4). Otroci so ležali na tleh, ko pa je zapela del *wake up, little bunnies* so z njo poskakovali naokoli (hop, hop, hop). Ob koncu pesmice jih je vprašala: »*One more time?*« Otroci pa so vzklikali: »*More, more!*« Mlajši so prikimali, se nasmehnili in zaploskali z rokami. Pesem smo nato še nekajkrat zapeli in zraven zaplesali, otroci so vsakokrat bolj sledili navodilom v njej. Ko smo zapeli *turn around*, sem malo počakala, da so se otroci obrnili sami, ravno tako npr. pri besedi *jump*.

Slika 3. 31: lutka prepeva pesem

Slika 3. 32: Otroci sodelujejo pri rajanju

6.2.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«

V drugem tematskem sklopu smo večkrat ponovili besede za vozila, ki so jih otroci spoznali v prvem tematskem sklopu, ter dodali besedišče za poimenovanje živali. Ob koncu meseca so si otroci z lutko ogledali kakšno slikanico o prihajajočih praznik in rajali na izbrane pesmice, vendar na temo nismo imeli veliko poudarka, ker je bilo zadnja dva tedna v mesecu zaradi bolezni odsotnih veliko otrok. Odsotni pa sva bili tudi medve s Suzy.

Otroci se radi igrajo z vozili in zabavno jim je bilo, da so nanje polagali živali. Zavedam se, da imajo otroci pri isti starosti različne mentalne sposobnosti in interese. Istočasno jih zanima veliko stvari in so egocentrični, zato moramo učenje tujega jezika povezati s celotnim razvojem otroka (Early years practice: practitioners and children, 2009). Dejavnosti, ki jih je izvajala lutka, sem ves čas prilagajala interesu otrok in njihovim mentalnim zmožnostim. Tako so mi z veseljem sledili in kazali zanimanje za nove dejavnosti. Ob izvajanju le-teh sem opazila, da so otroci prepoznali besede v angleškem jeziku za nekatere igrače, kot so *ball*, *box* in *rain*. Starejši otroci so besede razumeli, saj so lutki prinašali določene predmete, ko jih je zanje prosila. Mlajši otroci pa so z njo vzpostavljali očesni stik, jo poslušali in se odzivali s kretnjami rok. Suzy je pričela pogovor o živalih s predstavitvijo pravljice v angleškem jeziku *Pod medvedovim dežnikom*, ki so jo otroci sicer že poznali. Otroci so zgodbi prisluhnili, četudi morda kakšne besede niso razumeli. Pritegnile so jih preprosto izdelane dvodimenzionalne ploske lutke (Trefalt, 1993), ki sem jih uporabila za pripomoček pri pripovedovanju. Starejši otroci so sodelovali z uprizarjanjem dežja in animacijo lutk. Dejavnost sem prilagodila sposobnostim otrok, saj se zavedam, da ne vzgajam bodočih igralcev, ampak z dejavnostmi pripomorem k

celostnemu razvoju otroka (Korošec, 2002). Otroci so pri tem pokazali interes za učenje tujega jezika, saj so prisluhnili zgodbi in kakšno besedo tudi ponovili.

Preko pesmi in gibalnih dejavnosti so otroci usvojili besede *rabbit, bear, bird, house*. Ko je Suzy med spontano igro poimenovala kakšno izmed njih, so otroci igračo prijeli v roke ali vanjo usmerili pogled. Pokazali, so da lutka s svojimi dejavnostmi spodbuja razumevanje preprostih besed v angleškem jeziku. Preko rajalnih pesmi so usvojili besede za poimenovanje gibanja, kot so *jump, turn around, go*. Starejši otroci so razumeli besede in izvedli dejanje tudi samostojno, mlajši otroci so posnemali lutko. Pesmi nudijo otrokom bogat vir besedišča, njihov ritem in melodija lajšata učenje jezika, gibanje pa pomaga pri ponazoritvi pomena (Phillips, 1999). Pesmi so bile otrokom všeč, saj so ob petju sami pričeli rajati, na koncu pa so prosili za še. Ker so počasi že usvojili, da bo Suzy dejavna, če ji bodo podali navodilo v angleškem jeziku, so sami uporabili besedo *more*, ko jih je Suzy vprašala, če želijo še. Ko je Suzy spontano uporabila določeno besedo v angleškem jeziku, ki so jo otroci razumeli, so pričakovali gibalno dejavnost povezano z njo. Suzy so prinesli imenovano igračo, uporabili določene gibe ali kretnje. Lutka je motivirala otroke, da so postali del dejavnosti (Prabhakaran in Yamat, 2017) in jim s tem omogočala razumevanje besed v angleškem jeziku. Besede v angleškem jeziku smo utrjevali tudi z igranjem s hišami iz škatel in živalmi, ki smo jih prirejali med seboj. Otroci so radi sodelovali pri dejavnosti in zabavno jim je bilo, ko je Suzy priredila žival k napačni hiši (hiše so imele namreč prilepljene slike določenih živali). Takrat so ji rekli: »*No no, Suzy.*« Njeno dejanje je spodbudilo otroke k uporabi preprostih besed v angleškem jeziku, ponavljali so tudi besede za poimenovanje živali. Deklica je tudi sama uporabila besedo *sleeping*, ko je videla zajčka, da spi v eni izmed hiš. Sklepam, da iz ponavljanja rajalne pesmice o spečih zajčkih, ki smo jo večkrat ponovili. Ko smo pravljico še enkrat uprizorili z rekviziti, so ji otroci sledili z večjim zanimanjem kot prvič, saj so razumeli več besed in jim je bilo lažje. Pripovedovala sem o dogajanju, otroci pa so z očmi sledili nastopajočim likom in v pričakovanju poslušali, kaj bo sledilo. Pri pripovedovanju je Suzy uporabljala besede, ki smo jih utrjevali tekom tematskega sklopa: *house, bear, rabbit, rain, umbrella, play, go home, hello, bye-bye*. Slednje se je izkazalo za smiselno, saj so otroci zaradi razumevanja besed lažje sledili zgodbi. Otroci so lutko z zanimanjem poslušali, mahali in ponavljali besede *bye-bye, rain, hello*. Otroci so ponavljali za mano tudi besedne zveze, ki sem jih uporabljala v pogovoru s Suzy, in sicer: *where are you, tidy up, let's go, sit down*. Ponavljali so predvsem tiste besede, katerih pomen so sklepali iz konteksta. Npr. ko sem jih vprašala, kje je Suzy in sem jo pričela klicati, ali ko sem jo pozvala, da se usede z nami na tla. Otroci so v tematskem sklopu sprejeli lutko za svojo, saj so jo vključevali v svojo igro. Otroke je motivirala predvsem za neverbalno

komunikacijo, ki se je kazala s tem, da so ji prinašali igrače, s katerimi se je veliko igrala in odgovarjali na petje pesmi z gibanjem. Starejše otroke je spodbujala k uporabi preprostih besed v angleškem jeziku, saj so med igro z njo že uporabili kakšno in razvili občutek, da jih ne bo razumela, če bodo govorili v slovenskem jeziku. Otroci, ki so bili stari okoli treh let, so že dobro uporabljali slovenski jezik pri komunikaciji, z angleškim jezikom pa so imeli izkušnje predvsem preko poslušanja otroških pesmi. V interakciji z lutko niso uporabljali besed v slovenskem jeziku, čeprav sem vedela, da so jih poznali. Namesto govora so, tako kot mlajši otroci, ki še ne uporabljajo govora, uporabljali neverbalno komunikacijo: očesni stik, prinašanje predmetov, kimanje ... Ena izmed deklic je v vrtec večkrat prinesla kakšno igračo, ki je bila v kontekstu z igro lutke, da bi z njo vzpostavila komunikacijo. Sprva ni uporabljala besed v angleškem jeziku, usvajala in uporabljala jih je tekom utrjevanja skozi tematska sklopa. Lutka je otrokom nudila različne priložnosti za komunikacijo, kljub temu da niso imeli veliko besedišča. Znano je, da je močna je predvsem v neverbalni komunikaciji, spodbuja pa tudi komunikacijo s kretnjami rok, gibi telesa, obrazno mimiko, pogled (Prabhakaran in Yamat, 2017).

6.3 TEMATSKI SKLOP »ZEBE V NOSKE«

6.3.1 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ZEBE V NOSKE«

Suzy se bo vključevala v samostojno igo otrok in se prilagajala njihovim interesom. Preko igre bo z njimi utrjevala besede za vozila, barve, igrače in gozdne živali, ki so jih otroci že spoznali. S pomočjo različnih rekvizitov jih bo spodbujala k usvajanju besed za poimenovanje značilnosti zime, oblačil in zimskih športov. Z njimi se bo odpravila ven, gnetla slano testo in se preoblačila v različna oblačila. Prepevala bo že znane pesmi v angleškem jeziku in otroke spodbujala k rajanju. Iz kock bo z njimi gradili hiše ter utrdilo besedo *house* in z različnimi igrami prešla na besedo *birdhouse* in pogovor o pticah pozimi. Otroke bo spodbujala k usvajanju novih besed v angleškem jeziku s prepevanjem pesmi *Put on your shoes* (Priloga št. 7), *Little snowflake* (Priloga št. 8) in *Twinkle, twinkle little star* (Priloga št. 1).

6.3.2 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »ZEBE V NOSKE«

6.3.2.1 NOVA OBLAČILA, TER POGOVOR O ZIMI IN MRAZU

Suzy je prišla v vrtec oblečena v topla oblačila; na sebi je imela toplo pleteno obleko, jopico in na glavi kapo. Otroci so si jo z zanimanjem ogledali. Vprašala sem jo, zakaj je toliko oblečena.

Povedala mi je: »*It's very cold outside*« in se stresla od mraza. Otrokom je povedala, da ima na sebi *hat, jacket, trousers*« in pokazala na vse omenjeno. Otroci so jo poslušali in poimenovali oblačila tudi v slovenskem jeziku, nato pa ponovili besede za njo v angleškem jeziku. Suzy sem nato povedala, da v igralnici ni mrzlo in da se lahko malo sleče. Vprašala sem otroke: »*Je v igralnici mrzlo?*« Odgovorili so da ne, nato pa smo skupaj rekli Suzy: »*It's not cold, Suzy!*« Suzy si je slekla oblačila, kapo pa je obdržala na glavi. Večkrat je ponovila: »*I like my hat, I want my hat.*« Kasneje se je deček približal Suzy, jo pogledal in rekel *hat*. Pogledal me je, se nasmehnil in rekel: »*Ni cold tuki notri.*«

Slika 3. 33: Lutka se obleče v topla oblačila

6.3.2.2 UTRJEVANJE BESEDIŠČA PESMI, KI SO JIH OTROCI ŽE SPOZNALI

Deklica je našla plišastega zajčka, ki ga je Suzy uporabljala pri petju pesmi *Little bunnies*, (Priloga št. 4) in ga odnesla lutki. Ponudila ji ga je in rekla: »*Rabbit.*« Položila ga je na tla, nato pa ga oponašala, kot da skače, tako kot zajčki v pesmi. Prinesla je še medvedka, Suzy je zapela pesmico *Teddy bear, teddy bear* (Priloga št. 5), deklica pa je izvajala gibanje z medvedkom. Ostali otroci so jima prisluhnili, nato pa smo skupaj zapeli pesmici in zaplesali, pri tem so otroci vedeli, kakšno gibanje morajo uporabiti ob določenem besedilu. Suzy jim je rekla: »*Let's go to sleep.*« in otroci so se ulegli na tla, pri čemer so mlajši so posnemali starejše. Ko je bil čas, da se zajčki zbudijo, je Suzy zavpila: »*Wake up, little bunnies!*« in otroci so pričeli s poskakovanjem.

Suzy je po dejavnosti postala utrujena in je rekla otrokom: »*Aaaaw, I'm tired.... I want to go to sleep.*« Vprašala sem otroke, kaj bi rada, deklica pa mi je povedala, da bi šla rada spat. Položili smo jo na pokrov iz kartona, otroci pa so prinesli blazino in odejo, s katero smo jo pokrili. Zapeli smo ji pesem *Twinkle, twinkle little star* (Priloga št. 1). Otroci so sodelovali pri petju s

pripevanjem in kretnjami rok. Suzy sem odnesla v sosednjo igralnico, kjer je imela mir pri počitku, otroci pa so bili nekaj časa povsem mirni. Deček je šel nekajkrat pogledat, kako je z njo. Ko je mlajši deček želel k njej, ga je starejši deček zadržal med vrati. Rekel mu je, da tam Suzy počiva.

Slika 3. 34: Deklica animira
plišaste igrače

Slika 3. 35: Otroci položijo lutko k
počitku

6.3.2.3 POSTAVLJANJE HIŠIC IZ KOCK

Suzy se je danes zjutraj igrala s kockami, in sicer je gradila hiše. Tudi otroci so ji pomagali, ona pa je ob gradnji ponavljala besede za barve: *yellow, green, blue, orange*. Otroci so jo opazovali in ji podajali kocke različnih barv, starejši otroci so ponavljali besede za njo. Uporabila je tudi druge besede: *door, window, roof*. Pogovarjala se je z otroki o gradnji, medtem pa jih je prosila še za kakšno kocko določene barve. Otroci so ji pomagali - starejši so ji podajali kocke zelenih barv, mlajši so jo opazovali in poslušali, postavljali kocke eno vrh druge ter podirali njene hiše.

Naslednji dan si je Suzy zjutraj za mizo ogledovala škatle različnih barv. Otrokom je povedala, da so hiše in poimenovala barve, katerih so bile: *yellow, green, blue, orange*. Otroci so ji prisluhnil, nato pa sva skupaj izrezali vrata in okna, Suzy pa je ob tem naštevala: *door, window* in kukala v hišice ter hodila iz njih ter vanje. V eno je položila svojega zajčka in vprašala: »*Who's in there?*« Deklica je rekla: »*Rabbit.*« Suzy je dodala: »*Psssst ... Rabbit is sleeping.*« Deček je položil prst na usta. Suzy je ob ogledovanju in poimenovanju škatel poimenovala tudi njihovo velikost tako, da je pokazala na večjo škatlo in rekla: »*This house is big.*« in manjšo škatlo: »*This one is small.*« to je večkrat ponovila.

Slika 3. 36: Deček in lutka sestavljata hišico

Slika 3. 37: Lutka poimenuje barve

6.3.2.4 PRIREJANJE ŽIVALI HIŠICAM IN UTRJEVANJE BESED ZA POIMENOVANJE ŽIVALI

Naslednji dan se je Suzy igrala s hišicami. Na vsaki je bila slika ene živali, poleg njih pa so bile postavljene plastične živali. Suzy je položila medveda v hišico, na kateri je bil narisana medved, srno v hišico, na kateri je bila narisana srna ..., pri tem pa je ponavljala besede za poimenovanje živali. Takoj je pritegnila pozornost otrok, zato so se usedli poleg nje in jo opazovali ter poslušali. Tudi oni so se igrali z živalmi. Starejši otroci so prirejali živali hišicam, tako kot je bilo nakazano, mlajši so jih premikali sem in tja. Deklica je položila kužka k hišici, na kateri je bila tudi slika kužka in rekla *dog* in ravno tako je poimenovala *rabbit*. Suzy se je nekajkrat zmotila in je položila živali pred napačne hišice, otroci pa so jo opomnili, da ni prav. Tudi jaz sem ji rekla: »No, Suzy, *this is not dogs house*.« Otroci so ponavljali za mano in se nasmehnili. Suzy je nato vzela ptico in z njo odhitela po igralnici, otroci pa za njo. Pristala je na drevesu na okenski polici. Suzy je rekla: »*Bird is hungry*.« Vprašala sem otroke, kaj menijo, da išče ptica tam in deček je odvrnil: »*Lačna je*.« Suzy ji je natresla proso v hišico, ptica ga je jedla, Suzy je dejala: »*She's eating!*« Deček je ponovil za njo: »*Eating!*«

Slika 3. 38: Prirejanje živali hišicam

Slika 3. 39: Ptica v hišici

6.3.2.5 OGLED SLIKANIC NA TEMO ZIME

Danes zjutraj so si otroci s Suzy ogledali slikanice na temo zime. Suzy jim je pripovedovala o stvareh, ki so jih videli na ilustracijah. Otrokom že znane besede je izpostavljala (*bus, car, house, ball, baby, umbrella ...*), poleg tega je poimenovala besede na temo zima: *snow, snow ball, winter, hat, jacket, boots ...* Starejši otroci so ponavljali besede za njo, zato je tudi njih pozvala k poimenovanju kakšnega predmeta na sliki. Vprašala jih je: »*Hmmm ... What is this on the picture?*« Jaz pa sem vzpodbudila otroke k odgovoru: »*Kaj je na sliki?*« Deklica, ki je sedela poleg mene, je po angleško poimenovala *bus, ball* in *bear*, besede, ki jih ni poznala, pa je ponovila za Suzy. Deček je ponavljal za njima. Mlajši otroci so s prstom kazali na različne stvari, Suzy pa jih je poimenovala ter poleg uporabljala različne zvoke in kretnje rok.

Slika 3. 40: Ogled slikanic

6.3.2.6 SEZNANITE S PESMICO LITTLE SNOWFLAKE

Naslednji dan je zapadel sneg in Suzy se ga je zelo razveselila. Z otroki si je zopet ogledala veliko slikanico o zimi in se z njimi pogovarjala o stvareh in dogodkih, ki so se odvijali na ilustracijah. Otroke je pozvala, da poimenujejo že znane besede, ona pa je pripovedovala o zimi, oblačilih ... Postavljala jim je vprašanja, kot so npr.: »*Oh, what's this?*« ali pa: »*What is he holding in his hand?*« »*Umbrella.*« Otroci so znali pokazati in tudi poimenovati dežnik, psa, muco, avtobus, zajčka, kolo, ptice ... Suzy je ponavljala besede v angleškem jeziku za sneg, oblačila, snežinke. Starejši otroci so ponavljali besede za njo, mlajši so poslušali in ponovili kakšno kretnjo, ki jo je Suzy izvedla ob pripovedovanju. Deklica je tudi sama pokazala na sneg in rekla: »*Snow.*« Suzy je otrokom zapela pesem *Little snowflake* (Priloga št. 8) in ob petju poplesavala ter kazala na različne dele telesa. Otrokom je pritisnila na nos, jih pobožala po glavi ... Otrokom je bila njena interakcija všeč in tudi oni so pritisnili na njen nos in jo pobožali po glavi. Ob petju sta dve deklici pričeli poplesavati in se vrteti kot snežinki, tako kot Suzy. Ko je Suzy pokazala kretnje z deli telesa, so tudi najmlajši otroci ponovili za njo.

Slika 3. 41: Ogled slikanic na temo zime

6.3.2.7 SUZY DOBI NAHRBTNIK

Deček je imel zadnje čase stisko pri slovesu od staršev ob prihodu v vrtec, zato sem v garderobo tam, kjer ima Suzy svoje stvari, obesila nahrbtnik. Povedala sem mu, da je Suzy že v vrtcu in ga pozvala, da vpraša Suzy, kaj se skriva v njenem nahrbtniku. Tega se je zelo razveselil in odhitel v igralnico pogledat, kje je Suzy. Poklicala sva jo: »Suzy, *where are you?*« Deček jo je poklical tudi sam. Rekla sem ji: »*We've got your bag, Suzy.*« Tudi deček je ponovil za mano besedno zvezo *your bag, Suzy*. Suzy mu je pomagala, da sta jo odprla in iz nje potegnili dve igrači: kužka in zajčka. »*Kaj pa je to?*« sem vprašala dečka. Rekel je: »*Rabbit.*« Suzy je zapela pesmico *Little bunnies* (Priloga št. 4), deček pa je zajčka ulegel na mizo, se nasmehnil in ga pobožal.

Tudi naslednji dan je v garderobi visel Suzyjin nahrbtnik. Deček ga je odnesel v igralnico in ga položil k Suzy na tla. Suzy ga je odprla in skupaj so z zanimanjem pogledali vanj. Iz njega je Suzy vzela igrače veverico, zajčka, muco in žogo ter jih poimenovala. Mlajšemu dečku je bila najbolj všeč muca, ki je zamijavkala, ko je pritisnil na njen nos. Smejal se je in pritiskal nanj, Suzy pa mu je govorila: »*Touch her nose.*«

Slika 3. 42: Otroke zanima torba

6.3.2.8 SUZY Z OTROKI LEŽE K POČITKU

Mlajši deček je danes jokal, ko je bil čas za počitek. Prinesla sem Suzy, ki ga je poskušala pomiriti z besedami, nato pa ga je pobožala in legla poleg njega. Deček je z zanimanjem opazoval, ko sem ji poleg njegove glave pripravila blazino in jo pokrila. Poleg nje sem položila še zajčka. Dečka je dogajanje pomirilo, ko ga je Suzy pobožala po ličku, se ji je nasmehnil. Nato je zapela pesem *Twinkle, twinkle little star* (Priloga št. 1), ob kateri je zaspal. Ostali otroci so opazovali dogajanje, starejši deček pa je z njo zapel pesem. Suzy se je nato sprehodila do ostalih otrok in jih pobožala. Pri tem so se nasmejali. Nato je legla poleg starejše deklice, ki jo je objela in ob njej zaspala.

Tudi naslednjič se je Suzy pridružila otrokom pri počitku, ko se nekateri mlajši niso mogli umiriti. Zapela jim je pesem *Twinkle little star* (Priloga št. 1), jih pobožala po licih in po glavi, kar jim je bilo prijalo in so se ji nasmehnili. Na koncu se je ulegla poleg deklice, ki je bila nemirna, in ji še enkrat zapela pesem. Deklica jo je opazovala in poleg nje zaspala.

Slika 3. 43: Lutka leže k dečku pri počitku

6.3.2.9 SPONTANA IGRA Z VOZILI

Danes je deček prinesel v vrtec velik bager, s katerim se je igral. Ostali otroci so se mu pridružili pri igri. Lutka pa ga je vprašala: »*Can I play with you?*« Odgovoril je: »*Yes.*« prikimal in rekel še: »*Na, tuki je train.*« Suzy se je igrala z njimi in potiskala tovornjak, vozila avtobus, spuščala je vlake po tirnicah navzdol in pri tem ponavljala: »*Up, up, down ...*« Ko je ob avtobusu zapela pesmico *The wheels on the bus* (Priloga št. 11), so se ji otroci pridružili; starejši so pripevali, mlajši pa kazali kretnje. Vsakokrat, ko sem zapela novo kitico, sem malo počakala, da so otroci sami pokazali kretnjo oz. oponašali omenjeno stvar, brez da sem jim pomagala. Starejši otroci so prepoznali besede *horn*, *whippers*, *babies* in jih ponazorili brez moje pomoči. Kasneje sem

prilepila na tla cesto; otroci so hodili po njej in se plazili skozi tunel. Deček je na začetku mahal z ropotuljico pisanih barv. Na tla sem narisala semafor in pogovarjali smo se o barvah. Nato jim je Suzy govorila katera barva je na semaforju, in sicer je rekla: »*Red, says stop!*«, otroci pa so ponavljali za njo: »*Red, stop!*«

Slika 3. 44: Lutka se igra z dečkom

Slika 3. 45: Deček sodeluje pri petju pesmi s kretnjami rok

Slika 3. 46: Igra s semaforjem

6.3.2.10 PREDSTAVA IN UTRJEVANJE BESED, KI SO JIH OTROCI ŽE SPOZNALI

Zunaj je še vedno ležal sneg in ker sem želela dejavnost napeljati na to temo, njih pa so bolj ali manj zanimala vozila, sem jim na tleh pripravila cesto in ob njej hišice. Otroke sem pozvala, da so prisluhnili zgodbi, ki nam jo je Suzy predstavila. Usedli so se na blazino, Suzy pa je po cesti potiskala bager. To je močno pritegnilo njihovo pozornost. Pripovedovala jim je: »*Digger was driving down the road, to fix the road.*« Nato je bager popravljal cesto tako kot deček zjutraj, ko so mlajši otroci uničevali cesto (trgali papir s tal). Suzy je sedela ob cesti. Otroke sem

vprašala, kaj počne tam. Niso vedeli, zato sem vprašala njo: »*Suzy, what are you doing?*« Rekla je: »*I'm waiting for bus.*« Otroke sem vprašala, kaj je rekla, kot da je nisem razumela. Povedali so mi: »*Čaka na bus.*« Nato sem ob cesti postavila hišice in Suzy je pogledala, kaj se skriva v njih. V eni je bil zajček. Deček je pokazal s prstom proti njej in zavpil: »*Rabbit!*« Vprašala sem jih, kaj počne zajček v hišici. Suzy je odgovorila: »*Rabbit is sleeping.*« Deček je ponovil za njo: »*Sleeping.*« Nato je zapadel sneg in Suzy je zapela pesmico *Little snowflake* (Priloga št. 8), medtem ko sem metala vato po zraku. Ko je zapela »*on your nose, head, hand,*« sem vato položila na nosove, glave in roke otrok. Potem sem pesmico zapela še enkrat in ponovila besede *nose, head in hand*«, in otroci so sami iztegnili roke proti meni.

Slika 3. 47: Lutka pripoveduje zgodbo

Slika 3. 48: Igra s snegom

6.3.2.11 IGRA NA SNEGU

Zunaj je bilo še kar nekaj snega, zato se je Suzy z otroki odpravila ven. Poklicala sem jo: »*Come on Suzy, let's go outside!*« Ker se ni takoj odzvala, sem jo poklicala večkrat, otroci pa so ponavljali za mano: »*Let's go, Suzy!*« V garderobi so se otroci in Suzy oblekli in obuli. Pri tem je govorila besede za poimenovanje oblačil in obutve: *shoes, jacket, hat, trousers* ... Medtem ko se je oblačila, je zapela pesem *Put on your shoes* (Priloga št. 7). Otroci so se oblačili in obuvali ter sem ter tja pogledali k njej. Ko se je deček obuval, je rekel: »*Shoes.*« Deklica pa je pokazala na svojo kapo in rekla: »*Jaz imam tudi hat.*« Zunaj je Suzy naredila sneženega moža. Najprej eno kepo in poleg govorila: »*Snow, snowball.*« Naredila je nekaj kep, jih vrgla proti otrokom in zakričala: »*Snowball!*« Otrokom je bilo zabavno, zato so ji kepe nosili nazaj v njene roke in se smejali. Suzy je kričala: »*One more time!*« Otroci so ponavljali za njo: »*More, more!*« Nato je položila dve kepi eno na drugo, otroci so rekli: »*Sneženi mož.*« Ona pa je rekla: »*It's a snowman!*« Ko je sedela na tleh, se je večkrat stresla in rekla: »*Brrr, it's cold!*« Otroci so ponovili za njo: »*Cold.*«

Slika 3. 49: Deček obleče lutko

Slika 3. 50: Lutka naredi snežaka

6.3.2.12 GNETENJE IN OBLIKOVANJE SLANEGA TESTA

Suzy je ob prihodu otrok v vrtec gnetla slano testo, otroci so se ji pridružili. Gnetli so ga, trgali na majhne koščke, valjali ... Suzy je izdelala sneženega moža, snežne kepe, snežinke, sani ... Pri tem je govorila o tem, kaj počne, gledala skozi okno in govorila o snegu, ki je naletaval. Otroci so jo opazovali in poslušali. Deklica ji je podala košček testa, me pogledala in rekla: »Še nos *mu manjka*.« Suzy je stopila proti njej in vprašala, kaj ima. Rekla je: »Nose.« Suzy je snežaku pritrdila nos na glavo. Izdelala je nekaj snežnih kep, jih kotalila po mizi in govorila: »*Snowball*.« Vprašala sem, kaj je izdelala Suzy, deklica pa mi je rekla: »*Žogice*.« Tudi deček je v rokah valjal kepe, pokazal nanje in rekel: »*Ball*.«

Slika 3. 51: Oblikovanje slanega testa

Slika 3. 52: Lutka izdela snežaka

6.3.2.14 UTRJEVANJE USVOJENIH BESED SKOZI USTVARJANJE

Suzy se je na tleh igrala z igračami v škatli in si pripravila podlogo za ustvarjanje. Otroci so pristopili k njej, da bi videli, kaj se dogaja. Brskala je med igračami in vzela račko. Rekla je: »*Duck*.« Nato je račko pomočila v modro barvo ter ustvarila njene odtise na papirju. Otroci so

jo z zanimanjem opazovali. Suzy je pokazala na odtise in vzkliknila: »Red!« Deček se je nasmehnil. Vprašala sem ga, ali je to res *red*, deček pa je rekel: »Neeee, *blue*.« Suzy je nato pomočila še nekaj drugih živali v različne barve in pri tem ponavljala besede za poimenovanje živali in barv: *dog, bear, duck, yellow, blue, red*. Otroci so jo z zanimanjem opazovali in poslušali njene besede. Starejša deček in deklica sta ji pokazala s prstom, kateri predmet naj uporabi in uporabila besede: *duck, bear, dog, bus*. Suzy je želela v barvo pomočiti tudi svojo nogo in rekla sem ji: »No Suzy, not your foot!« in »No, Suzy, not your head!« Otroci so se smejali in ponavljali za mano: »No, Suzy! No head!« Otroci so se zabavali pri dejavnosti in ko je izvajala dejavnosti, so vzklikali: »More, more!«

Slika 3. 53: Lutka ustvarja

Slika 3. 54: Otroci ustvarjajo z lutko

6.3.2.15 SPOZNAVANJE ZIMSKIH ŠPORTOV

Suzy je na tla položila velik list belega papirja in s tem takoj pritegnila pozornost otrok. Sprehajala se je okoli lista, nato pa stopila na list in padla na tla. Otroci so se smejali. Še enkrat je ponovila isto. Jaz sem jo spraševala: »Suzy, are you ok? Did you hit your head?« Otroci so jo začudeno gledali, jaz pa sem jo pobožala. Deček je pokazal na svojo glavo. Otroke sem vprašala, kaj se je zgodilo, da je Suzy padla na tla. Deček je rekel, da je na tleh led. Suzy se je usedla na tla in rekla: »There's ice on the floor.« Ponudila sem ji drsalke. Suzy je vesela vzkliknila: »ce skates!« si jih nataknila na noge in drsala sem ter tja. Otroci so jo opazovali, Suzy pa je vzklikala od veselja. Nato se je usedla na tla, se stresla in rekla: »Brrrr ... it's cold.« Pogledala sem otroke in jih vprašala, kaj je sedaj narobe. Deklica je rekla, da ji je mrzlo. Rekla sem ji, da potrebuje *hat* in *jacket* ter jo oblekla. Suzy je zapela pesmico *Little snowlake* (Priloga št. 8), jaz pa sem otrokom polagala koščke snega na glavo, nos, roke. Otroci so se nasmehnili in nastavljali svoje nosove in roke ob petju pesmi. Starejši otroci so pripevali, eden od njih se

je vrtel kot snežinka. Suzy se je nato sankala po bregu navzdol in si nataknila še smuči in se smučala. Pri tem je uporabljala besedi *up* in *down* ter *sit down*. Otrokom je bila njena dejavnost všeč in so jo z zanimanjem opazovali. Deklica ji je pomagala nesti sani. Nekajkrat se je pozabila usesti na sani in se je želela spustiti po toboganu stoje, otroci so se smejali in ponavljali za mano: »*Sit down* Suzy.« Suzy se je spuščala in vriskala od veselja.

Slika 3. 55: Lutka drsa na ledu

Slika 3. 56: Lutka smuča

Slika 3. 57: Lutka se sanki

6.3.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »ČAROBNI DECEMBER«

Otroci so preko preteklih tematskih sklopov usvojili dejstvo, da se bo s Suzy vedno zgodilo kaj zanimivega, saj jim je ponujala zabavno učno okolje, v katerem so bili sproščeni in so imeli možnost izražanja (Lepley, 2001). S svojo dinamiko je spodbujala igro in z njo gibanje otroka, kar je najbolj osnovno orodje pri pridobivanju novih znanj in izkušenj pri otroku (Rajović, 2006). Najbolj zabavna dejavnost v tematskem sklopu je bila zagotovo tista, ko je lutka ustvarjala odtise igrac s pomočjo tempera barv. Otroci so se ob njej zabavali, saj jim je bilo strašno zabavno, kako je igrace pomakala v barve, jaz pa sem poleg vzklikala: »*No, Suzy! Not your head!*« in podobno. Lutka je s to dejavnostjo motivirala otroke za razumevanje in uporabo

preprostih besed v angleškem jeziku, zato sem njihovo intenzivno sodelovanje izkoristila za utrjevanje le-teh. Otroci so spontano vzklikali z mano besede, kot so: *no-no, head, car, duck*. Otroci so lutko opazovali pri gibanju in poslušali, katere besede je uporabljala v povezavi z določenimi predmeti. Ko so otroci doživeli nekaj vznemirljivega, zabavnega in novega, so spontano spregovorili (Prabhakaran in Yamat, 2017). Zabavno jim je bilo tudi, kadar se je Suzy pri čem zmotila, oni pa so jo na to opozorili. Tako so npr. pri prirejanju vozil in otroških znakov v preteklih tematskih sklopih uporabljali besedno zvezo *no, no Suzy* in ji povedali pravilno rešitev. S to konkretno dejavnostjo je lutka otroke spodbujala k uporabi preprostih besed v angleškem jeziku, saj so uporabljali besede za poimenovanje znakov otrok in vozil. Zato sem ta dosežek izkoristila za prirejanje živali k hišam iz škatel. Otrokom je bilo zabavno, ko je Suzy polagala živali pred napačne rhode in se smejali ter uporabljali besede za poimenovanje živali: *bear, rabbit, dog, cat ...* Spraševala sem jo: »*Is this a dog house?*« Otroci so ponavljali besedno zvezo za mano ali pa mi odgovarjali namesto lutke: »*No, not dog house.*«

Ob prihodih lutke so se otroci večkrat zbrali okoli nje, jo pozdravili in opazovali. Mlajši otroci so se ob pogledu nanjo nasmejali in videti je bilo, da so se razveselili njene družbe. Deček je ob pogledu nanjo večkrat pokazal nanjo s prstom in zavriskal. Starejši otroci so poslušali njen pogovor in ji prinesli igračo, ki jo je omenila. Npr. če je omenila avtobus ali pela pesmico *The Wheels on the bus* (Priloga št. 10), so ji pripeljali avtobus. Opazila sem, da so otroci med samostojno igro segali po igračah, s katerimi se je že kdaj igrala Suzy, in jih oponašali tako kot ona pred tem. Npr. ko je deček našel zajčka, ga je odnesel do Suzy in z njim poskakoval gor in dol kot tedaj, ko je lutka prepevala pesem *Sleeping bunnies* (Priloga št. 4). Pri tem so uporabljali preproste besede v angleškem jeziku: *bus, rabbit, hat, teddy, fire engine*. Lutka je s svojimi dejavnostmi spodbujala uporabo preprostih besed v angleškem jeziku, saj so se starejšim otrokom določene besede vtisnile v spomin. Deček je npr. uporabil besedo v angleškem jeziku *cold*, ko je prišel v stik z lutko, ko ji je spontano rekel: »*Ni cold tuki notri.*« Včasih so ji odgovorili v slovenskem jeziku in ko sem jim povedala, da jih Suzy ne razume in sem Suzy kaj povedanega prevedla v angleški jezik, so ponovili besedo za mano v angleškem jeziku. Opazila sem, da so ji otroci včasih želeli kaj povedati, vendar so imeli občutek, da jih ne bo razumela, zato so ji skušali kakšno stvar povedati z neverbalno komunikacijo. Lutka je omogočala razumevanje preprostih besed v angleškem jeziku. To sem preverila tako, da sem prisluhnila lutki pri njenem govoru, nato pa sem se naredila, kot da je ne razumem. Starejša deklica mi je povedala, kaj je imela lutka v mislih. Npr. ko je rekla, da bi šla rada spat. Na začetku tematskih sklopov deklica besed ni razumela, saj je v podobnih situacijah, ko sem jo vprašala o čem govori

lutka, skomignila z rameni. Tudi starejši deček mi je odvrnil, da ne ve. Ko pa smo besede večkrat uporabili v različnih situacijah, so otroci besede razumeli.

Ko si je Suzy z otroki ogledala slikanico na temo zime, je kazala na različne stvari in otroci so poimenovali ali prepoznali predmete, ki so jih utrjevali v preteklih tematskih sklopih. Novih besed v angleškem jeziku kot so npr. sneg, snežak, kapa, smuči in led pa niso prepoznali. Poimenovali so jih v slovenskem jeziku ali pa sploh ne. Ko je Suzy pokazala na sneg in vprašala: »*What is this falling from the sky?*« je deklica skomignila z rameni, čeprav bi ga znala poimenovali v slovenskem jeziku. Po nekaj ponovitvah določenih besed pa so jih otroci prepoznali, saj so pogledali skozi okno, ko je Suzy omenila *snow* ali *rain*.

Zdi se mi dobro, da je lutka besede v angleškem jeziku otrokom podajala na različne načine, in sicer preko igre, pesmi in ustvarjanje, saj ljudje prejemamo informacije na različne načine (vid, sluh in gibanje). Lutka ima sposobnost, da podaja informacije preko vida, sluha in gibanja in tako posameznemu otroku omogoča, da črpa informacije preko tistega sprejemnika, ki mu je najbolj blizu (Phillips, 1999). Za učenje tujega jezika so pomembne tudi pesmi, saj lajšajo učenje jezika, gibanje pa jim pomaga pri ponazoritvi pomena (Phillips, 1999). Posebno primerne so za mlajše otroke, ki še ne uporabljajo govora. Opazila sem, da je eden izmed dečkov še posebno dovzeten za učenje besed v angleškem jeziku s pomočjo pesmi, saj je zapel določeno pesem, ko ga je kakšen rekvizit spomnil na petje le-te. Ko je v igralnici naletel na kos vate, je pričel peti pesem *Little snowflake* (Priloga št. 8) in se vrtel okoli svoje osi. Ko se je igral z avtobusom, si je prepeval pesem *The wheels on the bus* (Priloga št. 11). Besede iz določenih pesmi je razumel tudi v kakšnem drugem kontekstu; ko je lutka vprašala otroke ali zunaj dežuje, je razumel besedo *rain* in pogledal skozi okno.

Preko pesmic, slikanic in konkretnih dejavnosti so otroci usvojili nekaj besed na temo zime, kot so *snow*, *snowball*, *snowman*, *cold*. Ko je Suzy otrokom pripovedovala o svojih oblačilih, otroci niso vedeli, kako se čemu reče. Poimenovali so kapo, jakno, čevlje, šal v slovenskem jeziku. Tudi ko jih je med igro z živalmi spraševala po poimenovanju živali, so jih poimenovali v slovenskem jeziku ali pa sploh ne. Ko jim je zapela pesem *Put on your shoes* (Priloga št. 7), so kmalu pričeli s pripevanjem. Suzy jih je nekajkrat pospremila v garderobo preden so šli ven in jim pomagala pri oblačenju, tako da jim je nosila oblačila in pri tem prepevala pesem ter jih poimenovala. Opazila sem, da otroci razumejo, ko jih Suzy prosi za pomoč. Ko je sčasoma dečka pozvala, da ji prinese *hat*, je vedel, kaj želi od njega in tudi ko ga je prosila *can you help me*, se je obrnil in ji pomagal pri oblačenju.

6.4 TEMATSKI SKLOP »IGRALNICA – TELOVADNICA«

6.4.1 NAČRTOVANI POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »IGRALNICA – TELOVADNICA«

V tematskem sklopu bo lutka otroke spodbujala k gibanju po prostoru na različne načine in usvajanju besed v angleškem jeziku kot so: *jump, sit down, roll over, run, up and down, hand, leg, head ...* Pridružila sem jim bo pri preživljanju časa na prostem in jim pripovedovala o zimskih športih s pomočjo didaktičnih iger. Oponašala bo gibanje živali, katerih imena so otroci že usvajali in prepevala pesmice o njih. S pomočjo gibalnih dejavnosti in prepevanja pesmic kot sta *Incy Wincy spider* (Priloga št. 15) in *Down in the jungle* (Priloga št. 10) bo otroke spodbujala k usvajanju navodil v angleškem jeziku in utrjevanju besed za poimenovanje živali. Izdelali ji bomo hišo in s tem utrjevali besede za poimenovanje hiše. Preko slikanic in didaktične igre bo lutka utrjevala besede za poimenovanje živali.

6.4.2 OPIS POTEKA DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »IGRALNICA- TELOVADNICA«

6.4.2.1 OBISK KNJIŽNICE

Suzy se je z otroki odpravila v knjižnico. Na poti do tja je klepetala o prometu in opozarjala na luči na semaforju. V knjižnici si je ogledala slikanice, ki so si jih izbrali otroci, in klepetala o stvareh, ki jih je videla na ilustracijah. Deklica si je izbrala slikanico o drsanju in Suzy ji je pripovedovala, kaj se dogaja na ilustracijah. Pri tem je ponavljala besede *ice, iceskates, mummy pig, daddy pig*. Otroci so jo poslušali in pripovedovali o stvareh v slovenskem jeziku. Na eni izmed ilustracij je bil narisana zajec in Suzy ga je poimenovala: »*Look, rabbit!*« Deklica je pogledala in s prstom pokazala na pujsa poleg njega: »*To pa ni rabbit.*« Suzy je komentirala: »*This is pig.*« in zakrulila kot pujsek.

Kasneje je deklita listala po drugi slikanici in v njej opazila medvedka. Slikanico je obrnila proti Suzy, pokazala na medvedka in rekla: »*Teddy bear je tukaj notri.*«

Slika 3. 58: Na poti v knjižnico

Slika 3. 59: V knjižnici

6.4.2.2 INDIVIDUALNI POGOVOR Z DEKLICO

Ko je deklica zjutraj prišla v vrtec, je držala v rokah dojenčka. Brez besed ga je z iztegnjenimi rokami pomolila proti Suzy, ki je sedela za mizo. Suzy je rekla, da je *baby* in da je moker po glavi. Vprašala jo je: »*Was the baby crying?*« Deklica je rekla: »*Ne, dež pada.*« Suzy jo je vprašala: »*Is it raining outside?*« Deklica se je ozrla skozi okno in prikimala.

Slika 3. 60: Deklica komunicira z lutko

Neki drugi dan je deklica prinesla s sabo v vrtec medvedka. Suzy jo je vprašala: »*Is it a rabbit?*« Deklica je odkimala. Suzy jo je vprašala: »*Is it dog?*« Deklica je zopet odkimala. Nato sem jo jaz vprašala, kaj ima v roki, ker Suzy zares ne ve. Deklica je pogledala Suzy in rekla: »*Teddy bear.*« Povedala mi je, da ima zadaj luknjo in pri tem gledala le mene. Suzy je strmela v medvedka in jo spraševala v angleškem jeziku, kaj ima tam zadaj. Deklica mi je še vedno govorila, da ima luknjo in ni odmaknila pogleda od mene. Suzy sem povedala v angleškem jeziku, da ima medvedek luknjo, ker je padel na tla in mu je tekla kri; tako kot mi je povedala deklica. Suzy je rekla: »*Oh, he fell down!*« Deklica je vrgla medvedka na tla in se nasmehnila. Zdelo se mi, je da je razumela besedo *down*. Suzy jo je nato vprašala: »*Can teddy bear jump?*«

Deklica je poskočila z njim. Suzy jo je vprašala: »*Can he sit down?*« Deklica ga je posedla na tla. »*Can he turn around?*« Tega deklica ni razumela, zato se je Suzy obrnila naokoli, deklica pa jo je posnemala z medvedkom. Pri vseh teh vprašanjih je deklica vzdrževala očesni stik z lutko.

Slika 3. 61: Deklica sledi navodilu lutke

Čez nekaj časa je Suzy rekla, da hoče *train*. Začudeno sem jo vprašala: »*Train?*« Suzy je rekla: »*Yees, it's in my box.*« Vprašala sem deklico, kaj bi rada in ona je pokazala na škatlo, ki pripada lutki. Naredila sem se, da ne vem, kaj želi in ji ponudila dežnik. Suzy se je razjezila, deklica pa se je smejala in rekla: »*Ne pada dež zunaj.*« Nato sem ji ponudila sani in Suzy se je zopet razjezila. Vprašala sem deklico, kaj je sedaj narobe. Deklica mi je rekla, da zunaj ni snega. Rekla mi je: »*Hoče vlak.*« Ko sem ji dala vlak, se je Suzy razveselila. Rekla mi je, da bi imela medvedka na vlaku. Deklica je prinesla kužka, ki je bil prevelik. »*Prevelik je,*« je rekla. Jaz pa sem rekla Suzy: »*Suzy, it's too big.*« Deklica je pogleda Suzy in ponovila: »*Big.*«

Slika 3. 62: Deček in lutka se igrata z vlakom

6.4.2.3 GIBANJE PO PROSTORU OPONAŠANJE SKOZI POLIGON

Danes so otroci telovadili po poligonu; najprej so lezli skozi tunel kot kača, skočili so s kocke kot zajček, plezali po igralu kot pajek in se spustili po toboganu kot opica. Tudi Suzy je želela

sodelovati. Vprašala je, kaj naj stori najprej. Otroci so ji rekli, da naj bo kača. Suzy sem rekla, da naj bo *snake*. Otroci so ponovili besedo in ji pokazali v tunel. Suzy se je skobacala skozi. Deček ji je sledil naprej. Ko je prišla do kocke, je deklica zaklicala: »Zajček je!« Razložila sem lutki: »Suzy, here you need to be a rabbit.« Deček pa je dodal: »Jump Suzy!« Ko je prišla do plezala, ji je rekel: »Tukaj si pajek.« Povedala sem Suzy, deček pa je ponovil za mano: »Spider.« Suzy si je med plezanjem pripevala pesem »Winky spider (Priloga št. 14). Skoraj je padla s plezala, jaz pa sem ji rekla: »Slowly Suzy!«

Pri toboganu je deklica rekla: »Po toboganu dol!« Deček pa: »Up, up, up!« in pokazal na stopničke. Rekla sem ji, da je *monkey*. Deček je ponovil *monkey* in poskočil kot opica. Ko je šla Suzy še enkrat po poligonu, se je ustavila pri plezalu in vprašala, kaj mora storiti. Vprašala sem dečka: »Kaj mora že Suzy tukaj?« Deček se je spomnil in rekel: »Spider!« ter pokazal s prstom na plezalo.

Slika 3. 63: Lutka sedi z otroki na pikapolonici

Slika 3. 64: Otroci pokažejo lutki potek gibanja skozi poligon

Slika 3. 65: Deček pomaga lutki

6.4.2.4 OBLIKOVANJE SLANEGA TESTA

Zjutraj se je Suzy igrala s slanim testom. Oblikovala je sneženega moža, zajčka in izdelala snežne kepe. Tudi otroci so gnetli in oblikovali testo poleg nje. Naenkrat je začela metati kepe naokoli. Pri tem se je hihitala in vzdikala: »*Snow ball! Catch the ball! One more time!*« Otroci so se smejali in ponavljali besedne zveze za njo: *snow ball, catch the ball, more*. Kmalu sem Suzy okarala in ji rekla: »*No Suzy, no throwing!*« Otroci so razumeli, da se to ne počne, in migali s prstom ter ponavljali: »*No no, Suzy.*«

Slika 3. 66: Lutka oblikuje slano testo

6.4.2.5 OGLED ILUSTRACIJ V SLIKANICAH

Suzy je z otroki prebirala knjige. Listala je po knjigah in govorila o stvareh, ki jih je videla na ilustracijah. Vsake toliko je vprašala: »*What is this?*« Jaz pa sem po potrebi dodala: »*Suzy ne ve, kaj je to na sliki. Veš ti?*« Deček je poimenoval predmete: *fire truck, ball, monkey* ... Ko sem ga nekajkrat vprašala v slovenskem jeziku, kaj je na sliki, mi je povedal po slovensko: *letalo, slon*. Jaz pa sem razložila Suzy: *plane, elephant*. Deček je vsakokrat besedo ponovil za mano in tudi Suzy povedal omenjene besede v angleškem jeziku.

Slika 3. 67: Lutka si ogleda slikanice

6.4.2.6 HIŠICA ZA SUZY

Suzy sem danes izdelala hišico. Vstopila je vanjo in kukala iz okna ven, otroci pa so smejali, ko je govorila *pee-ka-boo*, deček je ponavljal za njo. Ko se je skrila v hišo, sem klicala: »*Suzy, where are you?*« in tudi otroci so ponavljali za mano. Mlajši so z rokami nakazali, da je ni, da ne vedo kje je in kukali v hišico. Suzy je uporabljala besede: *window, door*. Rekla sem ji: »*Come out!*« Deklica je ponovila za mano. Nato je Suzy uprizorila nekakšno predstavo. Spala je v hišici, mi pa smo slišali njeno smrčanje. Poklicala sem jo: »*Suzy are you sleeping?*« Otroci so prikimali. Poklicali smo jo: »*Wake up, Suzy!*« Počasi je prišla iz hišice, povedala je, da jo zebe in se tresla od mraza. Otroci so ji pomagali nadeti jopico in kapo. Zapela je pesmico *Little snowflake* (Priloga št. 8), otroci pa so sodelovali s kretnjami rok.

Slika 3. 68: Otroci sodelujejo pri petju s kretnjami

6.4.2.7 POIMENOVANJE OBLAČIL

Suzy se je z nami odpravila na sprehod. V garderobi je zapela pesmico *Put on your shoes* (Priloga št. 7) in si pri tem oblačila jopico, si nadela kapo in hlače. Tudi otrokom je govorila: »*Put on your shoes, put on your jacket, put on your hat.*« in jim podajala njihove stvari. Deček je ponavljal za njo besede v angleškem jeziku: *hat, jacket, shoes*. Potrebovala je pomoč pri kapi, zato ga je prosila: »*Can you help me, please?*« Deček je pokimal in ji pomagal nadeti kapo. S prstom je pokazal nanjo in dejal: »*Tole je hat.*« Suzy se je odpravila z nami na otroško igriščekjer je našla led. Postavila ga je na tla in se pretvarjala, da je padla. Deklica jo je opazovala in se ji pridružila pri igri tako, da je polagala kamenčke na led.

Slika 3. 69: Deček pomaga lutki

Slika 3. 70: Deklica in lutka raziskujeta led

6.4.2.8 SPONTANA IGRA V IGRALNICI

Ko se je Suzy dečku pridružila pri samostojni igri, je pokazal na njeno hišico in rekel »Suzy.« Suzy je šla vanjo, splezala skozi vrata in pokukala skozi okno. Deček se je smejal. Nato je skozi okno vrgla žogo in zaklicala: »Ball!« Deček je medtem v igralnici poiskal gasilni avtomobil in Suzy ga je vprašala, ali se lahko igra z njim. Vprašala je: »*Can I sit down?*« Deček se je ustavil in počakal. Suzy se je usedla na gasilni avto, on pa ji je v roko potisnil žogo. Potiskal jo je po igralnici sem ter tja. Medtem je večkrat ponovil: »*No no, Suzy!*« kljub temu, da je ona molčala. Ko se je ustavil, je Suzy vrgla žogo v zrak, deček pa je stekel in jo pobiral s tal ter položil Suzy v roko. Nato je pograbil Suzy z žogo vred in z njo splezal na tobogan. Ko je sedel na vrhu, sem vprašala Suzy: »*Do you want to go down the slide?*« Deček je ponovil za mano *down*. Posadil jo je med noge in se spustil po toboganu navzdol. Suzy je zavpila: »*More!*« Deček je ponovil besedo *more* in ponovil spust. Medtem ko je plezal na tobogan, sem rekla: »*Go up the stairs*« Drugi deček je za njima splezal po stopnicah navzgor in pri tem ponavljal *up*. Po spustu ni šel še enkrat na tobogan, ampak je stekel na drugo stran igralnice in pripeljal Suzy avtobus. Pri tem je rekel: »*Bus, Suzy.*« Suzy se je usedla nanj, on pa jo je odpeljal.

Slika 3. 71: Lutka se pridruži igri

Slika 3. 72: Lutka je dečku partner pri igri

6.4.2.9 SPREHOD

Suzy je šla z nami na sprehod. Otroci, ki ne hodijo, so sedeli na velikem vozičku, ki mu pravimo avtobus. Ko sem poklicala Suzy: »*Let's go*«, se ni odzvala, zato sem rekla dečku naj jo pokliče, da gremo, ker me ne sliši. Deček je zaklical: »*On the bus Suzy!*« Med igro na otroškem igrišču so otroci zaslišali zvok vlaka na bližnji tirnici. Suzy se ga je razveselila in rekla: »*I can see the train!*« Ko se je vlak odpeljal, je rekla »*Oh, no more train.*« Mlajši deček pa je pri tem pokazal kretnjo z rokama, da ga ni več.

6.4.2.10 DIDAKTIČNA IGRA: SONCE IN DEŽ

Igrali smo se didaktično igrico dež in sonce. Suzy je dremala v hišici, jaz pa sem jo poklicala: »*Suzy, come out, it's sunny today!*« in pri tem v roki držala sonce. Suzy je prišla iz hišice z dežnikom v roki. Rekla sem ji: »*It's not raining today!*« Otroci so pogledali ven in deček je ponovil za mano: »*Not raining today.*« Rekla sem: »*It's sunny, let's go for a walk.*« Deček je vzel Suzy v roko in se z njo sprehajal po igralnici. Nato sem skrila sonce in rekla: »*It's raining!*« Otroci so stekli in se skrili pod mizo. Tam je Suzy zapela pesmico *Rain go away*« (Priloga št. 6). Dečka sta ponovila za njo *go away*. eden izmed njih je stekel izpod mize v igralnico, vzel sonce in zaklical: »*Sunny!*« Pri igrici smo se ob sončku sprehajali okoli, navodilo je bilo *go for a walk*. Suzy je včasih pričela tekati naokoli in otroci so ji seveda sledili. Okarala sem jo: »*Suzy, no running! Go slowly.*« Tudi otroci so prenehali s tekanjem in deček je ponovil za mano: »*No, no Suzy. Slowly.*« Ko je pričelo deževati, je rekla Suzy: »*Quickly, under the table.*«

Slika 3. 73: Lutka poje pesem *Rain, rain go away* (Priloga št. 6)

6.4.2.11 SUZY POJE PESMI IN SE POGOVARJA Z OTROKI

Suzy je prišla iz hiške, si nadela oblačila in si pela pesem *Put on your shoes* (Priloga št. 7). Vprašala sem jo, kaj dela, otroci pa so prišli pogledat, kaj se dogaja. Povedala mi je, da bo šla ven na sneg in da se bo sankala in pri tem pokazala na sani. Vprašala sem jo: »*Oh, is it snowing outside?*« Deček je pogledal skozi okno in rekel: »*Ne, ne, nič ne pada sneg.*« Suzy je pomolila sani dečku in ga prosila: »*Can you put this in my house please.*« Deček jih je položil v njeno hišo. Suzy je potegnila iz hiše sonce in zaklicala: »*It's sunny today! Let's go for a walk.*« Trije otroci so pričeli korakati poleg nje. Nato je Suzy skrila sonce in zaklicala: »*It's raining!*« Otroci so stekli za njo in se skrili pod mizo. Suzy je kričala: »*Quickly, quickly!*« Pod mizo je zapela pesmico *Rain, go away*. Otroci so pripevali, predvsem *go away* in poleg zamahnili z roko. Deček je prvi zlezel izpod mize in vzel sonce. Dvignil ga je visoko v zrak, medtem ko je korakal po igralnici. Zaklical je: »*Sunshine!*« Suzy je rekla: »*Let's run!*« in pričela tekati naokoli. Jaz sem jo pogledala strogo in jo okarala: »*Suzy, slowly!*« Deklica je ponovila za mano: »*Slowly, Suzy.*« Suzy je vprašala: »*Can I jump then?*« Deček je rekel *jump* in poskočil poleg nje in tudi Suzy je nekajkrat poskočila in se smejala. Otroci so jo oponašali. Suzy je vprašala, kdo bi z njo oponašal zajčka. Deklica je s prstki naredila ušeska nad glavo in poskočila sem in tja. Suzy je legla na tla in zapela pesmico *Sleeping bunnies* (Priloga št. 4). Otroci so ji sledili. Ko smo nekajkrat ponovili pesmico, je Suzy obležala na tleh in rekla sem: »*Uf, suzy je zaspala. Kako jo bomo zbudili?*« Deklica je zaklicala: »*Wake up, Suzy!*«

Slika 3. 74: Otroci sodelujejo pri didaktični igri

6.4.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »IGRALNICA – TELOVADNICA«

Otroci so pristopili k Suzy, ko se je kaj igrala in se ji pridružili pri igri. Sprejeli so jo kot živega člana skupine in jo vključevali v aktivnosti. Služila je kot odlično sredstvo za motivacijo pri podajanju vzgojno-izobraževalnih vsebin (Majaron in Korošec, 2006), med drugim tudi za usvajanje angleškega jezika. Še bolj zanimiva je bila zaradi tega, ker je večkrat prinesla s sabo v vrtec kakšne nove rekvizite, s katerimi je vpeljala nove besede. Otroci so jo z zanimanjem opazovali in poslušali, ko se je skrivala v svoji hiši, si nadevala oblačila ali uporabljala pripomočke za zimske športe. Z vsemi temi dejavnostmi je omogočala razumevanje besed v angleškem jeziku, saj jih je nazorno ponazorila z omenjenimi pripomočki. Ko je Suzy v slikanici pokazala na pujsa in rekla, da je *rabbit*, jo je deklica razumela in ji odvrnila: »*To pa ni rabbit.*« Tudi ko je Suzy rekla, da je vlak v njeni škatli, je deklica s prstom pokazala proti njeni škatli. Ker je razumela preproste besede v angleškem jeziku, je razumela dialog, ki ga je lutka vzpostavila z mano, in na nek način sodelovala pri pogovoru. Starejši otroci so preko didaktične igre pokazali interes za učenje tujega jezika, saj so ponavljali besede za mano in jih kasneje uporabili tudi sami. Otroci so priznani kot socialna bitja, bolj kot individualni raziskovalci (Brewster idr., 2002) in so v želji po interakciji z lutko uporabili jezik, ki ga bo leta razumela. Mlajša dečka sta sodelovala v komunikaciji s Suzy tako, da sta se fizično odzivala na njena vprašanja in navodila. Ko je vprašala dečka ali se lahko usede na avtobus, se je ustavil poleg nje in počakal.

Lutka je spodbujala uporabo preprostih besed v angleškem jeziku, saj so starejši otroci v skupini v interakciji z njo uporabili kakšno besedo v angleškem jeziku. Predvsem ko so želeli, da naredi kakšno dejanje; da skoči s kocke, da se zbudi, da spleza na tobogan ... Uporabljali so besede, ki jih je Suzy uporabljala pri svojih dejavnostih: *run, jump, go, up and down, slowly* ... Ko Suzy ni vedela, kako se mora gibati skozi poligon, so ji otroci z veseljem povedali. Tudi v angleškem jeziku, saj je le tako vedela, kaj mora storiti. Med gibanjem skozi poligon je Suzy uporabljala kratke besedne zveze: *up, down, jump, fall down, let's go* ... Otroci so besede ponavljali pri teh istih dejanjih. Opazila sem, da so otroci tudi pri samostojni igri uporabljali določene besede v angleškem jeziku, ki jih je pri igri uporabljala Suzy. Ko so potiskali avtobus po igralnici, je kdo zaklical: »*Let's go!*« ali pa: »*Bye!*« Ko se je kaj prevrnilo ali podrlo, je včasih kdo rekel: »*Oh, no!*«

Sprva so besede torej ponavljali za mano, nato pa so jih uporabili tudi samostojno v kontekstu. Mlajši otroci, ki še ne uporabljajo govora, so za komunikacijo z lutko uporabljali neverbalno komunikacijo in sledili njenim navodilom. Takoj ko sem lutko animirala, sem realizirala

neverbalno in verbalno komunikacijo med vsemi udeleženci (Korošec, 2002). Lutka je vzpostavila komunikacijo z otroki tudi individualno. Starejša deklica je v vrtec prinesla kakšno igračo, ki je bila v kontekstu s temo, o kateri je pripovedovala Suzy. Igračo je skoraj vedno ponudila lutki in čakala na njeno reakcijo. Torej je želela njeno pozornost. Lutka ji je omogočila neposredno srečanje, kakršnega sicer v skupini ni vedno deležna (Lepley, 2001) in jo motivirala za komunikacijo v angleškem jeziku. Deklica je lutki prisluhnila in ji odgovarjala tako z neverbalno kot tudi verbalno komunikacijo. Ko je deklica v slikanici našla ilustracijo medvedka, ga je pokazala Suzy in ga tudi poimenovala. Z lutko je torej vzpostavila sicer zelo kratek dialog v angleškem jeziku. Zelo zanimivo mi je bilo, ko se je deklica pogovarjala z mano, Suzy pa jo je spraševala, kaj se je zgodilo z medvedkom. Deklica je vztrajala pri pogovoru z mano in z lutko ni vzpostavila niti očesni stik. Kot da se je zavedala, da je lutka ne bo razumela, ona pa zgodbe ne zna povedati v angleškem jeziku. Ko sem lutki povedala, kaj se je zgodilo v angleškem jeziku in je pričela sodelovati pri najinem pogovoru, je tudi deklica svojo pozornost preusmerila nanjo.

6.5 TEMATSKI SKLOP »PREBUJANJE NARAVE«

6.5.1 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »PREBUJANJE NARAVE«

Suzy se bo otrokom pridružila na sprehodu in igri na otroškem igrišču. Spodbujala jih bo k utrjevanju besed v angleškem jeziku za gibanje, ter usvajanju besed za poimenovanje znanilcev pomladi: *seed, flower, tree, grass* ... Preko dejavnosti in ilustracij v slikanicah bo otroke spodbujala k usvajanju besed v angleškem jeziku za poimenovanje sadja in zelenjave. Spodbujala bo komunikacijo v angleškem jeziku preko igre v kuhinjskem kotičku in priprave različnih obrokov hrane. Prepevala bo pesmico *Ring a ring o' roses* (Priloga št. 12).

6.5.2 OPIS DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »PREBUJANJE NARAVE«

6.5.2.1 IGRICA ZAJČEK HOP

Suzy se je igrala z igrico *Zajček hop*. Otroci so jo opazovali pri igri in se zbrali okoli mize. Vprašala jih je: »*Do you want to play with me?*« Deček je prikimal, zato mu je Suzy rekla: »*Sit down.*« in deček se je usedel na stol poleg nje. Suzy je otrokom najprej pokazala plastičnega zajčka in ko je rekla: »*Jump!*« je zajček poskočil v zrak, ob tem so se Suzy in otroci s zasmeli. Ko je nekajkrat ponovila dejanje, so tudi otroci ponavljali za njo besedo *jump* in se smejali. Pri igrici so otroci vlekli korenčke iz podloge, Suzy pa jim je podajala navodila, kot so: *your turn*,

wait, my turn, pull, carrot, rabbit. Otroci so jo poslušali in po nekaj ponovitvah razumeli navodila. Pri polaganju korenčkov v košarice je Suzy podajala navodila, v katero košaro polagajo korenčke po barvah. Ponavljala je: »*Blue, red, yellow, green.*« Deček je ponavljal imena barv, največkrat je rekel *blue*, vendar ne v pravem kontekstu.

Slika 3. 75: Otroci sodelujejo pri igrici

6.5.2.2 KJE JE SUZY

Deček je pogledal v škatlo, v kateri je imela Suzy svoje stvari, in me prosil za vlak. Rekla sem mu, naj prosi Suzy, če mu ga posodi. Vprašala sem ga: »*Kje pa je Suzy?*« Deček je pogledal po igralnici in zaklical: »*Suzy, where are you?*«

6.5.2.3 IGRA V KUHINJSKEM KOTIČKU

V kuhinjskem kotičku se je igral deček, ko se mu je pridružila tudi Suzy in ga prosila, da ji pripravi jajce, nato ga je prosila za jabolko, banano ... Deček se je pogovarjal z njo *po svoje* saj še ni govoril razločno, Suzy pa je poimenovala hrano v angleškem jeziku. Deček jo je pri tem poslušal in opazoval, kaj ima v rokah. Pridružila se jima je mlajša deklica, ki je Suzy potiskala v roke različne stvari, Suzy pa je jedla, se hihitala ...

Kasneje je Suzy sedela za mizo, deček pa ji je prinesel krožnik, na katerem sta bila jabolko in hruška. Položil ga je pred Suzy in ona je vprašala: »*Mmm Can I have apple?*« Deček je pogledal na krožnik in ji pomolil jabolko pod nos. Deklica je prinesla krožnik, na katerem so bili jajce, rogljiček, riba ... in Suzy je naštela jedi. Deček je pogledal na mizo in dodal: »*Apple.*«

Slika 3. 76: Deklica komunikacijo z lutko

Slika 3. 77: Deček je v interakciji z lutko

6.5.2.4 KUHANJE ZELENJAVNE JUHE IN IGRA Z VRTOM

Suzy si je pripravila vrt, na katerega je posadila različno zelenjavo. Nato se je odpravila v kuhinjo, si nadela predpasnik in posodo za kuhanje juhe, otroci pa so jo medtem opazovali. Vprašala sem jih, ali ji bodo pomagali skuhati juho. Rekli so, da ja. Suzy je vsakega otroka posebej prosila, da prinesejo različno zelenjavo z vrta: *potato, carrot, pumpkin, tomato ...* Otroci so posamezno hodili s samokolnico na vrt in ji prinesli željeno zelenjavo. Pomagala sem jim tako, da sem jim v slovenski jezik prevedla, kaj Suzy, da ji prinesejo. Otroci so Suzy pomagali mešati juho in ji prinašali tudi kakšen kos zelenjave, za katerega ni prosila. Suzy je večkrat omenila, da je posoda *hot* in pihala vanjo. Ko je deček želel prijeti za posodo, je Suzy zaklicala: »*No, it's hot!*« in deček je hitro popihal svoj prst.

Kasneje smo skuhali juho iz prave zelenjave, pri čemer je sodelovala tudi Suzy. Pomagala je pri pripravi zelenjave in poskusila korenček. Rekla je: »*Mmm ... Very nice carrot.*«, deček se je nasmehnil in ponovil: »*Nice carrot.*« Ko se je juha kuhala, so otroci večkrat pogledali k njej in enkrat je Suzy vprašala: »*Is it hot?*« Deček je skrčil roke k telesu, prikimal in rekel: »*Hot.*«

Slika 3. 78: Igra v kuhinjskem kotičku

6.5.2.5 PETJE PESMIC OB SPREMLJAVI FLAVTE

Danes sem na flavto igrala različne pesmi v angleškem jeziku, Suzy pa je sedela poleg mene in pela. Ko je zapela pesmico *5 little ducks* (Priloga št. 15), je prosila otroke, če ji lahko prinesejo *duck*. Vprašala sem jih, kaj hoče Suzy. Deklica je rekla: »Račko!« Stekla je do igrač in prinesla plastično račko, položila jo je pred Suzy in rekla: »*Duck*.« Otroci so poslušali Suzy pri petju pesmic: *5 little ducks* (Priloga št. 13), *Incy Wincy spider* (Priloga št. 15), *Row your boat* (Priloga št. 14) in *The wheels on the bus* (Priloga št. 11). Nekateri so med igranjem flavte prepoznali melodijo določene pesmice in pripevali ter uprizarjali besedilo s kretnjami. Nazadnje je Suzy zarajala z njimi ob prepevanju pesmice *Ring O Round The Roses* (Priloga št. 12).

Slika 3. 79: Lutka prepeva pesmice

Slika 3. 80: Otroci rajajo z lutko

6.5.2.6 NA SPREHODU

Suzy je šla z nami na sprehod. V garderobi si je pela pesem *Put on your shoes* (Priloga št. 7), starejši otroci pa so pripevali in jo opazovali pri oblačenju. Dečka je vprašala: »*Can you give me my hat, please?*« Deček je prikimal, stekel do njene garderobe, ji prinesel kapo In ji jo pomagal nadeti na glavo. Deklica je pokazala na jakno in rekla: »*Še jacket moraš dati gor*.« Suzy se je pred odhodom spuščala po ročaju vozička in se hihitala ter govorila: »*Wiiii, I'm going down ... One more time!*« Ponavljala je: »*Ready, steady ...*«, otroci pa so dodali: »*GO!*« Jezno sem jo pogledala in rekla: »*No, Suzy, we're going out now! Sit down!*« Deček je ponovil za mano: »*No, Suzy. Out!*« Rekla sem mu, da ima prav in naj ji reče, da naj se usede poleg njega . Deček je ubogal z besedami: »*Sit down Suzy.*«

Zunaj smo našli zvončke in druge cvetlice. Suzy sem rekla : »*Suzy, look flowers!*« Suzy jih je nekaj nabrala in pokazala otrokom, Hkrati pa je govorila o stvareh, ki jih je videla: *bus, car, bicycle, fire truck*. Slišali smo vlak v daljavi in otroci so zakričali: »*Vlak!*« Suzy jih je vprašala, kaj se je zgodilo in deček je rekel: »*Train!*«

Slika 3. 81: Komunikacija z lutko

6.5.2.7 POGOVOR O PUSTU

Pogovarjali smo se o pustu, medtem ko smo gledali posnetek, je Suzy govorila o stvareh, ki jih je videla na posnetku: *clown, bee, ladybird, mouse ...* Vprašala sem jo, kaj bo ona za pusta in si ogledali fotografije pustnih šem. Suzy je rekla, da bi bila *bear* in naredila sem ji ušesa za medveda. Nato je rekla, da bi bila opica, klovn, zajec ... Pri nekaterih je samo pokazala z roko na sliko in vprašala sem otroke, kaj si želi biti Suzy. Deklica je rekla: »*Monkey, rabbit ...*« Suzy je pokazala otroke, da so oponašali živali. Prepoznali so navodilo za opico in zajca. Suzy sem pokazala eno in po eno sliko živali, Suzy pa jih je oponašala skupaj z otroki. Nato sem jim pripravila poligon. Otroci so lezli skozi tunel kot kača. Skakali kot zajček ... Deček je Suzy pomagal pri skoku s stola, nato ji je rekel, da mora biti na toboganu *monkey*.

Slika 3. 82: Pogovor o pustnih šemah

Slika 3. 83: Lutka pleza po plezalu

6.5.2.8 IZDELOVANJE KLOBUČKOV

Izdelovali smo klobučke in tudi Suzy je izdelala enega. Vprašala sem jo, katero barvo želi. Želela je *purple*. Deček je iz kupa potegnil vijolični papir. Suzy sem potisnila na glavo velik klobuk, pod katerim se je skrila. »Suzy, where are you?« sem jo vprašala. Otroci so se nasmehnili in deček je ponovil za mano: »Suzy, where are you?« »Spodaj je.« je rekla deklica. »It's too big for you!« sem rekla. »Too big?« vpraša Suzy. »Prevelik je, kajne?« rečem otrokom. Deček pogleda Suzy in reče: »Too big, Suzy.« Suzy je nato lepila okraske na kapo in pri tem ponavljala imena za barve in govorila *more, one more ...* Otroci so ponavljali besede za poimenovanje barv.

Slika 3. 84: Lutka se našemi v zajčka

Slika 3. 85: Lutka ustvarja

6.5.2.9 OGLED SLIKANICE

Deklica je prinesla slikanico in se usedla poleg Suzy, ki je sedela na tleh. Kazala je na stvari na prvi strani. Naštevala je: *jagoda, traktor ...*, Suzy pa je hkrati govorila v angleškem jeziku. Deklica je rekla Suzy: »Lahko odpreš knjigo.« Jaz sem ji prevedla: »Suzy, you can open the book.« Deklica pa je ponovila za mano: »Open, Suzy.« Deklica je pokazala na račko in rekla: »Račka, Suzy.« Ona pa jo je vprašala: »What is it?« Deklica je sedaj rekla: »Duck.« Kasneje je pokazala na avtobus in rekla: »Suzy, bus.«

Slika 3. 86: Lutka si ogleda slikanico

6.5.2.10 SODELOVANJE PRI PRAZNOVANJU ROJSTNIH DNI

Suzy je aktivno sodelovala tudi pri praznovanju rojstnih dni otrok v vrtcu. Pomagala je pri pripravi slavnostne pojedine in govorila o jedeh, ki so jih pripravljali. Medtem ko sem otrokom pripovedovala o sestavinah za določene jedi, sem hkrati povedala tudi Suzy, kaj pripravljamo. Ko smo pripravljali palačinke, sem omenila sestavine *egg, flour, milk*. Deček je ponavljal besede z mano. Ko smo pripravljali sadno kupo, pa je Suzy vprašala, kaj vse je na mizi in povedala nam je: »*Pineapple, banana, apple ...*«. Otroci so jo poslušali, hkrati pa so tudi oni poimenovali sadje, ki je bilo na mizi.

Ko so otroci risali risbice za slavljenca, je tudi Suzy nekaj narisala. Običajno kakšnega zajčka, gasilni avto, balon, sonce. Pri tem je pripovedovala o stvareh, ki jih je risala.

Slika 3. 87: Lutka riše

Slika 3. 88: Priprava palačink

6.5.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »PREBUJANJE NARAVE«

Otrokom sem v tem tematskem sklopu ponudila igrico *Zajček hop*, saj se mi je zdela primerna dejavnost za utrjevanje besed v angleškem jeziku, kot so *jump, rabbit, wait, sit down* ter imena za poimenovanje barv, uvedla pa sem tudi novo besedo *carrot*. Poleg tega so imeli otroci možnost za sproščeno druženje z lutko. Otroci so se lutki nasmejali in dobro usvojili besedo *jump*. Deček je pri izgovorjavi skakal sem in tja. S spontanim ponavljanjem besed so otroci pokazali interes za učenje tujega jezika. K temu jih je privedla spodbuda h gibanju, saj je znano, da otrok pridobiva jezik v interakciji z okoljem v obliki igre (Seliškar, 1999).

Lutka je spodbudila uporabo preprostih besed v angleškem jeziku, saj so starejši otroci v skupini močno napredovali pri uporabi besed. Predvsem me je presenetil deček, ko sem ga vprašala, kje je Suzy, on pa je v angleškem jeziku zaklical: »*Suzy, where are you?*«. Starejši otroci so uporabljali posamezne besede v angleškem jeziku, ki so jih že usvojili tekom raziskave. Ko

smo na sprehodu slišali vlak, je deček lutki pojasnil, da slišimo *train*. Besede, ki jih niso poznali, pa so ponavljali in jih tako utrdili. Ko sem lutki rekla, da ji je klobuk prevelik, je tudi deček ponovil za mano in rekel *too big*.

Deček, ki še ni več v govoru, je pokazal razumevanje preprostih besed v angleškem jeziku, saj je pokazal na jabolko, ko ga je Suzy prosila za *apple*. Ko ga je vprašala, ali se lahko usede na vlak, ki ga je potiskal, se je ustavil in počakal. Tudi ko ga je prosila, da ji prinese *hat* je odšel v igralnico in ji prinesel kapo. Lutka je torej omogočala razumevanje preprostih besed v angleškem jeziku. Mlajši deček in deklica sta pokazala, da jima je družba lutke prijetna, saj sta do nje vzpostavila odnos kot do drugih otrok, ko sta se igrala z njo v kuhinji. Ponujala sta ji hrano, jo opazovala in čebljala. Pri tem sta ves čas opazovala lutko, kot da mene ni tam. Otroci so dobro razumeli besede *jump*, *sit down*, *more*. V tem tematskem sklopu so med drugimi pričeli usvajati besedo *hot*. Suzy je besedo nekajkrat uporabila pri igri v kuhinjskem kotičku in poleg izgovorjave s pihanjem nakazala, da jo peče. Otroci so besedo ponovili za njo in ko jih je kasneje vprašala: »*Is it hot?*«, so vedeli, kaj misli s tem. Deček je ob besedi *hot* hitro umaknil roke, kot da ga peče. Lutka se je otrokom priključila pri igranju, ki so jim je v interesu, zato so se radi igrali z njo. Ker se je intenzivno odzvala na njihove besede, so bili motivirani za uporabo besed v angleškem jeziku. Kot vzgojiteljica rada sledim interesom otrok in jim nove vzgojno-izobraževalne vsebine posredujem preko dejavnosti, ki jih zanimajo. Lahko rečem, da imam razvit pedagoški čut in veselje do dela z otroki. N. Seliškar (1995) pravi, da je to pomembna vloga učitelja pri poučevanju tujega jezika.

Otrokom je bilo všeč, da so lahko Suzy pri čem pomagali in so pri tem spontano uporabili besede v angleškem jeziku. Všeč jim je bila dejavnost pobiranja zelenjave na vrtu in kuha juhe, saj so bili pri izvajanju neprestano v gibanju. Kot vemo, je gibanje otroka najbolj osnovno orodje pri pridobivanju novih znanj in izkušenj pri otroku (Rajović, 2006). Sledili so navodilu Suzy, katero zelenjavo naj prinesejo in se tako vključili igro z njo.

Starejši otroci so si radi z lutko ogledali kakšno slikanico in govorili o stvareh, ki so jih videli na ilustracijah. Ko je Suzy pripovedovala o ilustracijah, je uporabljala večinoma besede, ki jih je že omenjala in otroci so jo razumeli. Ko je vprašala otroke o čem, sem jim pomagala pri komunikaciji z njo tako, da sem kakšno besedo prevedla. Otroci so se radi pridružili lutki pri samostojni igri in ji nosili igrače, s katerimi se je rada igrala. Tudi mlajši otroci so pristopili k igri z njo, jo opazovali in poslušali. Zdi se mi, da je Suzy resnično postala del naše skupine.

6.6 TEMATSKI SKLOP »NAGAJIVO VREME«

6.6.1 POTEK DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »NAGAJIVO VREME«

Suzy bo otrokom pripovedovala o vremenu, ter spodbujala usvajanje besed v angleškem jeziku za poimenovanje oblačil in vremenskih pojavov kot so: *rain, sun, wind, snow, umbrella, jacket, boots* ... Otroke bo spodbujala k igranju didaktične igre na temo vremena in se z njimi odpravila na sprehod. S sabo v vrtec bo prinesla fotografijo svoje družine in pripovedovala o njej ter spodbujala uporabo besed v angleškem jeziku za poimenovanje družinskih članov. Otrokom bo povedala zgodnico v angleškem jeziku o treh prašičkih in gradila hišice iz različnih materialov. S pomočjo zgodnice in didaktičnih pripomočkov bo spodbujala usvajanje besed in utrjevanje v angleškem jeziku, kot so: *house, wolf, pig, blow, wood, bricks, window, door* ... Individualno se bo družila s posameznimi otroki in jih spodbujala h komunikaciji v angleškem jeziku.

6.6.2 OPIS DEJAVNOSTI TEMATSKEGA SKLOPA »NAGAJIVO VREME«

6.6.2.1 SUZY Z NAMI NA SPREHODU

Suzy se je odpravila z nami na daljši sprehod. Pred odhodom sva se pogovarjali, kaj vse bomo videli na poti: *bus, car, train, ducks* ... Deček je pogledal deklico in rekel: »*Fire truck, iu-iu*«. Na plakatu je Suzy videla medvedka in rekla: »*Look, teddy bear!*« Otroci so usmerili pogled proti medvedku in se nasmehnili. Na igrišču smo imeli malico in vprašala sem Suzy: »*Would you like a pear?*« Suzy mi je odvrnila: »*No, apple*«. Vprašala sem otroke, kaj bi Suzy rada in deček mi je odvrnil: »*Tole, jabolko*.«

Ob jezeru je Suzy opazila čoln in zaklicala: »*Boat!*« Deček je pokazal proti čolnu in rekel: »*Ladjica*«. Suzy je vprašala, ali je morda v bližini tudi krokodil. Deček se je nasmehnil in rekel: »*Ne, ni krokodila. Samo taka voda je tukaj*«. Kasneje so se otroci igrali na igralih. Suzy se je sprehajala po lesenem delu igrala in rekla: »*I'm walking!*« Deček je hodil poleg nje. Suzy se je ustavila in rekla: »*I will jump!*« Deček je prikimal, se nasmehnil in jo prijel za roko, ki mu jo pomolila Suzy, da ji pomaga.

Slika 3. 89: Sprehod do Koseškega bajerja

Slika 3. 90: lutka opazi čoln

6.6.2.2 POGOVOR S SUZY

Deček je prinesel v vrtec vrečko, v kateri je imel bager in ostale igrače. Suzy je pomolila nos v vrečo in vprašala: »*Is it a bus?*« Deček se je nasmehnil in odkimal. »*Is it a train?*« Deček je zopet odkimal in rekel: »*Bager je.*«

Slika 3. 91: Deček pokaže lutki igračo

Suzy smo vprašali, ali želi iti z nami na sprehod. Suzy je odvrnila: »*Oh yes, it's a lovely day today. It's sunny!*« Deklica je pogledala ven in rekla: »*Sonček sije, ja!*« Suzy je rekla: »*We will walk and run and jump!*« Deček je prikimal, se nasmehnil in z nogama cepetal po tleh, kot bi skakal. Zunaj je Suzy pred prehodom za pešce rekla: »*Put your hand up!*« Otroci so dvignili roko. Nato jih je pozvala z *run* in otroci so tekli. Kasneje je zaslišala letalo in rekla: »*Sssshhhh ... listen. I can hear something.*« Deklica je pokazala v zrak in rekla: »*Plane!*« Ko se letala ni več slišalo, je rekla Suzy: »*Bye, plane.*« Otroci so ponovili in pomahali. Kasneje sem slišala dečka, ko je med sprehodom sam pri sebi ponovil: »*Bye, plane.*«

6.6.2.3 UREJANJE HIŠICE IN PESEM 5 LITTLE MONKEYS

Danes smo Suzy uredili hišico. Popravili smo ji streho, uredili posteljo in oblačila. Otroci so si z zanimanjem ogledovali, kaj vse je v njeni hiši. Ko je želela Suzy v hišo, je prosila: »*Can you open the door for me?*« Deklica je prikimala in odprla vrata. Suzy je poimenovala posteljo, medtem ko jo je pospravila, in oblačila, medtem ko jih je zlagala na kup. Deček ji je ponudil žogo in rekel: »*Ball.*« Suzy je nato poskočila po postelji gor in dol in zapela pesmico *5 little monkeys*. Deček je sonožno poskočil in zaklical: »*Jump, jump!*« Nato je Suzy želela iz hiše kar skozi okno. Vendar ni šlo. Rekla sem ji: »*No, Suzy, not through the window.*« Otroci so se nasmehnili, deklica pa ji je odprla vrata in rekla: »*Door!*«

Slika 3. 92: Otroci si ogledajo hiško

6.6.2.4. OGLED SLIKANICE Z LUTKO

Deček si je zjutraj ogledoval ilustracije v slikanicah in Suzy se mu je pridružila. Deček je pokazal na različne stvari in jih poimenoval. Nato je Suzy poimenovala bager, psa, traktor ... Deček je pokazal na zvezdico in pogledal Suzy. Suzy ga je vprašala: »*What is it?*« Deček je še vedno s prstom kazal na sliko in nič rekel. Nato je pogledal mene in dejal: »*Zvezdica.*« Ko sem rekla Suzy, da je *star*, je tudi deček pogledal Suzy in rekel: »*Star.*«

Slika 3. 93: Deček si z lutko ogleda slikanico

6.6.2.5 PETJE PESMI 5 LITTLE MONKEYS

Suzy sem položila v hišo poleg postelje pet opic na palčkah in ko sem naslednjič postavila njeno hišo na tla, so takoj vzbudile pozornost otrok. Deček je vzel eno in rekel: »*Monkey!*« Tudi Suzy se jih je razveselila. Iz hišice je prinesla posteljo. Ker je bila težka, je prosila deklico: »*Can you help me please?*« Deklica je prikimala in ji pomagala položiti posteljo pred hišico. Suzy je zapela pesmico *5 little monkeys* (Priloga št. 13), otroci pa so pripevali in kazali kretnje. Eden izmed dečkov je poskakoval naokoli, mlajši pa so prisluhnili. Nato so otroci prijeli vsak po eno opico in sodelovali pri petju. Ponavljali so besedne zveze: *mokeys jumping on the bed in no more monkeys jumping on the bed.*

Slika 3. 94: Otroci sodelujejo pri petju pesmice

6.6.2.6 POGOVOR O DRUŽINI

Otroci so prinesli v vrtec fotografije svojih družin, ki so jih prilepili v hišice iz papirja, kar je storila tudi Suzy. Pripovedovala je o svoji družini: »*Mummy, daddy, brother John.*« Tudi otroci so povedali, kdo vse je v njihovi družini in pokazali fotografije Suzy. Deček, ki je sedel poleg Suzy, je pokazal na mamico in rekel *mummy*, nato na očka in rekel *daddy*. Ko sva si kasneje ogledala fotografije otrok in sem vprašala, kdo vse je v družini od Suzy, je pokazal in rekel: »*Mamica, očka, bratec John.*«

Slika 3. 95: Otroci si ogledajo družinske fotografije

6.6.2.7 ISKANJE PAROV ŽIVALSKIH DRUŽIN

Suzy je danes z otroki sestavljala sestavljanke *Živalski mladiči*. Ponavljala je besede za poimenovanje živali: *pig, duck, monkey, rabbit ...* Ko je našla en košček, je vprašala otroke: »*Where is one more monkey?*« Starejši otroci so razumeli nekaj besed in iskali ustrezne pare. Suzy je nekajkrat položila skupaj napačne živali npr. medveda in muco skupaj. Pri tem je rekla: »*One more bear!*« Otroci so jo začudeno pogledali in rekli »*No, Suzy, this is not bear!*« Prinesli so tudi igrače in jih prirejali živalim na sestavljankeh. Ko je deklica prinesla račko, je rekla: »*One more duck.*«

Slika 3. 96: Iskanje živalskih parov

6.6.2.8 ZGODBA THREE LITTLE PIGS

Suzy je prinesla s sabo papirnate lutke pujskov in mi povedala, da pozna zgodbo o treh prašičkih. Povedala sem otrokom in jih vprašala, ali bi želeli slišati zgodbo, ki jo pozna Suzy. Starejši otroci so rekli, da bi jo in se usedli na blazino. Suzy je pripovedovala zgodbo s pomočjo lutk iz papirja in hišic, otroci pa so poslušali. Nato sem jih povabila, da povedo zgodbo skupaj s Suzy. Otroci so si razdelili pujse in jih animirali, Suzy pa je pripovedovala zgodbo. Ponavljali so besede: *bye-bye, hello, let me in, no no, pig ...* Ko je Suzy rekla »*Wolf knock on the door.*«, je deklica potrkala po tleh. Ko so pujski pobegnili in je rekla Suzy *run*, je deček ponovil za njo: »*Run, run, run.*«

Slika 3. 97: Otroci sodelujejo pri pripovedovanju zgodbe

6.6.2.9 ZLAGANJE HIŠIC IZ KOCK

Suzy je zlagala kocke eno na drugo, otroci pa so se ji pridružili. Govorila je o tem, da gradi hišo, da bo izdelala vrata, okna in streho ter poimenovala barve kock, ki jih je uporabljala. Otroci so polagali kocke na njene in si zgradili tudi svoje hišice. Deklica je Suzy ponudila rdečo kocko in rekla: »Red.« Suzy je dečka prosila za modro kocko in deček ji je prinesel modro kocko ter rekel: »Blue, Suzy.« Ko je Suzy želela v hišico, je opazila, da nima vrat. Rekla je: »There is no door.« Deklica je pogledala naokoli in prislonila kocko na hišico in se delala kot, da odpira vrata. Suzy je šla notri in se skrila. Delala sem se, da je ne vidim in zaklicala: »Suzy where are you?« Deček je pokazal v hišico in rekel: »House.«

Slika 3. 98: Otroci gradijo hišico

Čez nekaj časa je mimo prišel deček z avtobusom in Suzy ga je vprašala: »Oh, bus. Can I sit on the bus?« Deček je najprej pogledal Suzy, nato avtobus in prikimal. Umaknil je roko, da se je usedla, nato pa je oddirjal z avtobusom naprej. Suzy je zaklicala: »Slowly!« Deček se je ustavil, nato pa peljal avtobus počasneje.

Slika 3. 99: Deček pelje lutko na avtobusu

6.6.2.10 POGOVOR S SUZY

Deklica je v igralnici našla dve rački. Odnese jih je k Suzy in rekla: »*Suzy, duck.*« Rački je postavila eno poleg druge in stekla do igrac ter prinesla še štiri račke. Postavila jih je v vrsto poleg Suzy in rekla: »*More duck. One, two, three.*« Nato si je ogledovala račke in jih premikala sem ter tja.

Slika 3. 100: Deklica komunicira z lutko

6.6.2.11 RAZVRŠČANJE ŽIVALI IN UTRJEVANJE BESED ZA NJIHOVO POIMENOVANJE

Suzy se je zjutraj igrala z živalmi in jih razvrščala. Pujske skupaj, kužke skupaj, konje skupaj ... Pridružila se ji je deklica, ki jo je najprej opazovala, nato pa je tudi ona polagala živali na tla. Suzy jo je prosila: »*Can you look for one more pig please?*« Deklica je v škatli poiskala še enega pujsa in ji ga podala. Suzy jo je prosila, da poišče različne živali. Deklica je razumela besede: *pig, rabbit, dog, duck* ... Tudi deček je pomagal pri razvrščanju. Iz škatle je vzel račko in jo ponudil Suzy ter rekel: »*Duck.*« Nato je našel v škatli še eno račko in rekel: »*One more duck.*« Suzy je nato na drugi strani igralnice položila na stol slike živali in pred otroke postavila samokolnice. Nato je otrokom podala navodilo, katero žival naj dajo v samokolnico in jo odpeljejo do ustrezne slike. Otroci so čakali na vrsto in prepoznali kar nekaj živali.

Slika 3. 101: Otroci razvrščajo živali

6.6.2.12 SUZY ODPOTUJE V LONDON

Otrokom sem povedala, da bo Suzy odpotovala in da je nekaj časa zagotovo ne bomo videli, saj se njena družina seli nazaj v London. Morda se kdaj spet vrnejo v Slovenijo in nas Suzy kdaj spet obišče. Deček me je vprašal: »Bo šla na letalo?«, saj se je spomnil, da je tudi njegov očka odpotoval v London z letalom. Vprašala sem Suzy: »Will you go with plane?« Suzy mi je odgovorila: »Yes! I will go with plane. Up and down ...« Otroci so jo opazovali in se nasmehnili. Deček je teklen za njo in zaklical: »Plane!« Suzy sem naročila, da naj spakira svoje stvari in ji ponudila torbo. Deček je pogledal v torbo, jaz pa sem ga vprašala, ali ji bo pomagal spakirati njene stvari. Pomolil je torbo proti lutki in rekel: »Bag, Suzy.« Otroke sem vprašala, kje ima Suzy svoje stvari, in deklica je pokazala proti njeni škatlji. Otroci so ji pomagali zložiti stvari v torbo, ona pa ji pri tem govorila: »Jacket, hat, umbrella ...« Otroci so ponavljali besede za njo, na koncu pa je deček v torbo vtaknil še dežnik. Deklica se je nasmehnila in rekla: »Še umbrella.« Mlajši deček pa je zapel: »Rain, rain, go away.«

Suzy je dan preživela predvsem pred svojo hišo ob torbi. Opazila sem, da ji je deček pomahal, ko je potiskal avto mimo nje in rekel: »Bye, bye, Suzy.« Ko sem šla iz službe, sem vzela Suzy s sabo. Suzy je objela otroke in tudi oni so jo objeli ter ji pomahali. »Bye,bye, Suzy!« Deklica je ponovila za njo: »See you soon!«

Slika 3. 102: Otroci pomagajo pripraviti torbo

Slika 3. 103: Lutka pripravljena na potovanje

6.6.2.13 OGLED FOTOGRAFIJ

Čez teden dni nam je Suzy poslala nekaj fotografij iz Londona, ki smo si jih ogledali na računalniku, jaz pa sem otrokom povedala, kje vse je bila. Otroci so si z zanimanjem ogledali fotografije in ob pogledu na prijateljico je vsake toliko kdo rekel: »Suzy je.«

V poštnem nabiralniku smo našli tudi razglednico, ki nam jo je poslala Suzy., Otrokom sem povedala, da piše na prvi strani razglednice London. Deček se je nasmehnil in vzkliknil: »Suzy!« Tudi ostali starejši otroci so ponovili za njim. Prebrala sem jim, kaj piše na razglednici in jih še enkrat opomnila, da je Suzy odpotovala v London in da se morda kdaj vrne. Deklica je rekla: »Bo prišla na obisk.«

Slika 3. 104: Lutka v Londonu

Slika 3. 105: Lutka v Londonu

6.6.3 REFLEKSIJA TEMATSKEGA SKLOPA »NAGAJIVO VREME«

Suzy je postala del naše skupine v vrtcu. Otroci so se igrali z njo vedno, ko je bila prisotna v igralnici. Tudi ko je nisem animirala, jo je deček nosil naokoli. Ko so jo otroci zagledali, so se je razveselili in se ji nasmehnili. Ko so našli kakšno igračo, s katero se je običajno igrala, so ji jo odnesli ali jo pospravili v njeno hišo. Lutka Suzy je bila izredno dragocena, saj je združevala v sebi prvine stvarnega in nestvarnega sveta (Majaron, 2017). Otrokom je bilo všeč, da se je odpravila z nami na sprehod. Sedela je poleg kakšnega otroka v vozičku ali pa na ročaju poleg mene. Klepetala je o stvareh, ki jih je videla v okolici in otroci so jo poslušali in s pogledom sledili stvarjem, o katerih je govorila. S tem je spodbujala uporabo preprostih besed v angleškem jeziku, saj so jih otroci spontano izgovarjali. V zadnjem tematskem sklopu je imel individualni pogovor s Suzy tudi mlajši deček, ki pri govoru uporablja posamezne besede. Ko ga je Suzy vprašala, kaj je na sliki v slikanici, ji ni namenil pozornosti. Namenil jo je le meni. Ko sem mu rekla, da je na sliki **star**, se je obrnil proti Suzy in rekel *star*. Torej je povezal angleški jezik z lutko. Enkrat sem rekla dečku, naj reče Suzy, da se usede, on pa je rekel: »Suzy, sit down.«

Na igrišču je lutka uporabljala besede za dejavnosti: *jump, walk, run, let's go, wait, sit down ...* in s tem omogočala razumevanje besed v angleškem jeziku. Otroci so sledili njenim navodilom v angleškem jeziku in ustrezno prevajali besede, ki jih je izgovarjala. Npr. ko je Suzy zaklicala *boat*, je deček zaklical ladjica; ko je Suzy rekla, da bo skočila, ji je deček ponudil roko, da ji pomaga. Ker se je izkazalo, da otroci radi svetujejo in pomagajo Suzy pri dejavnostih, se je Suzy v tem tematskem sklopu igrala s sestavljanjo *Živalski mladiči*, pri kateri se je večkrat zmotila pri prirejanju. Otrokom je bilo zabavno in spontano so ji žugali: »*No no, Suzy!*« ter govorili npr.: »*Not bear.*« Pri spontani igri so otroci razumeli, o čem govori Suzy, ko je govorila o hišici ali o treh prašičkih. Lutka je motivirala otroke, stare okoli treh let, za komunikacijo v angleškem jeziku, saj so ji spontano namenili kakšno besedo v angleškem jeziku, ali uporabili stavek, ki je vseboval besede v slovenskem in angleškem jeziku.

Ob koncu tematskega sklopa sem otrokom povedala, da bo Suzy z družino odpotovala v London. Otroci so ji pomagali pri pakiranju torbe, v katero so zložili njene stvari. Zabavno jim je bilo, ko so brskali po njeni škatli in si ogledali, kaj vse je v njej. Poslušali so jo, ko jih je poimenovala in ponavljali besede za njo. Od nje so se poslovili in jo objeli, vendar menim, da v tistem trenutku niso čisto dojeli, kaj pomeni, da Suzy ne bo več v skupini vrtca. Ko je Suzy odšla, so se igrali svoje igre. Kasneje se je deček sprehodil mimo hiše, ki jo je imela v igralnici, jo pogledal, pomahal in rekel: »*Bye, bye, Suzy.*« Še nekaj časa po njenem odhodu so se predvsem starejši otroci večkrat spomnili nanjo. Ko so našli kakšno igračo, s katero se je igrala, so jo pogledali in rekli: »*Suzy.*« Včasih je kakšen otrok z njo stekel do njene hiše, jaz pa sem mu povedala, da Suzy ni več tam notri. Žalostno me je pogledal in igračo vseeno odložil v njeno hišico. Tudi ko smo se odpravljali na sprehod, so večkrat pogledali na mesto, ki ga je imela v garderobi, kjer je bil še vedno njen znak avtobus. Deček je večkrat rekel: »*To je bus. Od Suzy.*« V igralnici je na steni prilepljena fotografija, na kateri je Suzy z dežnikom v rokah. Deček jo je večkrat pogledal in si zapel: »*Rain, rain, go away ...*«

Čez en teden sem otrokom pokazala fotografije od Suzy, ki sem jih naredila na počitnicah v Londonu. Otroci so si jih z zanimanjem ogledali in mi prisluhnil, kaj vse si je tam ogledala. Pokazali so na lutko na fotografijah in klicali: »*Suzy!*« Deček ji je pomahal: »*Hello!*« Zdi se mi, da jih je zanimala predvsem lutka.

7 SUZY PRI NAS DOMA

Suzy se je večkrat odpravila tudi z mano domov, saj sta me moji deklici prosili, da ju obišče. Ko sem jo kdaj kam odložila, sta me večkrat, ko sta jo našli, prosili: »*Mami, oponašaj Suzy!*« Ko je Suzy spregovorila, mene ni bilo več. Očesni stik sta vzdrževali le z njo in se pogovarjali kot, da me ni poleg. Za njeno oživitev sem ji namreč posvetila vso svojo pozornost; predvsem z očesnim kontaktom. Tako sem vso svojo energijo usmerila vanjo in z njo vzpostavljala komunikacijo (Majaron in Korošec, 2006). Tudi z njima je klepetala v angleškem jeziku in ju spraševala to in ono. Kadar smo bile skupaj v avtu, je Suzy sedela poleg mene in se delala, kot da vozi avto, govorila je o stvareh, ki jih vidi skozi okno in pela pesmi. Deklici sta s pogledom sledili omenjenim stvarem in tudi oni kaj izpostavili. Mlajša deklica je stara šest let in je pri govoru uporabljala predvsem ključne besede. Tako je npr. rekla: »*Suzy, look! Train.*« Starejša deklica, ki je stara 8 let, pa je z njo klepetala v celih stavkih, saj ji gre govor v angleškem jeziku dobro. Suzy je v avtu skakala dol in gor po sedežu, kričala in mi ponagajala na različne načine. Nanjo sem se včasih razjezila in to je bilo puncama strašno zabavno. Tudi onidve sta ji rekli: »*Sit down Suzy. No, Suzy. Wait ...*« Z njo sta deklici vzpostavili interakcijo predvsem takrat, ko je bila v gibanju, dinamična in zabavna. Z njo sta krepili fizične zmogljivosti, krepili medsebojno sodelovanje in razvijali jezik. Ker je povezovala vizualno, slušno in fizično sprejemanje novih informacij, se ji je bilo težko upreti (Phillips, 2002).

Deklici sta ji sešili nekaj oblek, ji pripravili torbo z zvezkom in barvicami in ji namenili nekaj igrač. Tudi ko je ni bilo pri nas doma, sta se večkrat spomnili nanjo, ko sta našli kaj, kar bi ji bilo všeč. Npr. ko sta našli majhne barvice, sta rekli, da bi jih lahko uporabljala Suzy in starejša hči ji je izdelala še majhen zvezek. Enkrat je Suzy sedela tudi z nami pri kosilu. Punci sta ji pripravili poseben pogrinjek in jo »nahrnili.« Takrat sta prosili mene, da jo animiram. Nanjo sta odreagirali kot, da je živo bitje.

Starejša hči je večkrat pograbila lutko in jo animirala. Rada govori v angleškem jeziku, vendar nima veliko priložnosti, zato ji je lutka ustrezala kot idealno sredstvo za uporabo jezika. Lutko je držala v rokah in jo animirala, medtem ko se je igrala. Suzy se je sprehajala po hiši, se usedla na avtobus, risala risbice. Medtem ko jo je animirala, je ves čas govorila v angleškem jeziku. Drama je spodbujala njen celostni razvoj in ne samo njen jezik. Omogočala ji je, da je spoznavala vzorce jezika, razvijala sposobnost poslušanja, zmožnost tveganja in njeno samozavest. Pri deklici je razvijala zavedanje same sebe in razumevanje sveta (Lepley, 2001). Enkrat se je z njo odpravila celo v knjižnico in se tam pretvarjala, da išče slikanico v angleškem jeziku, ves čas je preko nje govorila v angleškem jeziku. Ko je lutka animirala, njene besede

niso bile več njene, ampak so bile lutkine. V govoru preko nje se je lahko zmotila, brez da bi jo kdo opozoril na to (Prabhakaran in Yamat, 2017). Knjigo si je seveda tudi izposodila in Suzy si jo je doma ogledala. Mlajša hči pa se je z lutko pogovarjala medtem, ko sem jo jaz animirala in jo kaj vprašala, npr.: »*Suzy, how are you? Suzy, do you want this?*« Ko kakšne besede ni znala uporabiti v angleškem jeziku, jo je izrazila z neverbalno komunikacijo ali pa je pogledala mene in me tiho vprašala: »*Mami, kako se reče po angleško ...*«. Jaz sem ji povedala, ona pa je nadaljevala pogovor s Suzy. Ko je lutko vprašala, če se želi spustiti po toboganu, jo je vprašala: »*Suzy, you want here?*« in pokazala z roko na tobogan. Lutka je predstavljala prave komunikacijske situacije, preko katerih je deklica raziskovala imena, preference. Ko jo je prišla v roko, je pozabila na svojo izpostavljenost, saj se za njo na nek način skrila (Phillips, 2002).

Vsaka izmed njiju je torej lutko sprejela na drugačen način; starejša hči kot orodje preko katerega je uporabljala jezik, mlajša hči pa kot sogovornika, ki jo posluša in ima njegovo popolno pozornost.

Slika 3. 106: Igra z dinozavrom

Slika 3. 107: Vkrcanje na letalo

8 ODGOVORI NA RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

Po končani raziskovalni nalogi sem pridobila odgovore na vsa raziskovalna vprašanja, ki sem si jih zastavila. Odgovori so opisani v nadaljevanju.

11.1 Otroci v predšolskem obdobju kažejo interes za učenje tujega jezika

Otroci so kmalu po prihodu lutke pričeli ponavljati za mano besede v angleškem jeziku, predvsem ko se je lutka nanje aktivno odzvala. Ko jih je lutka kaj vprašala, so ji otroci prisluhnili in tisti, ki so govorili, ponovili besede za njo. Tudi ko je lutka poimenovala določene predmete v igralnici, so ponovili za njo in jo sčasoma tudi popravili, ko je poimenovala kaj napačno. Otroci imajo radi pesmice, zato so kmalu ponavljali besedila pesmic in kazali besedilo s kretnjami rok. Deček si je večkrat spontano zapel pesem *Rain, rain go away* (Priloga št. 6), ko je videl dežnik, ki ga je uporabljala lutka, in *The wheels on the bus* (Priloga št. 11), ko se je igral z avtobusom. Starejši deček je večkrat vprašal: »Kaj je tole?«, ko sta si z lutko ogledala slikanico, čeprav vem, da besede pozna v slovenskem jeziku. Ni pa vedel, kako se določenim stvarjem reče v angleškem jeziku. Otroci so s svojimi odzivi pokazali interes za učenje tujega jezika, seveda pa je bil pri izvajanju dejavnosti pomemben tudi moj odziv na njihove interese. Seliškar (1995) pravi, da mora imeti učitelj tujega jezika veselje in nagnjenje do dela z otroki, saj lahko le tako vzgaja njihovo veselje do učenja tujega jezika še naprej.

11.2 Uporaba lutke z dejavnostmi omogoča razumevanje besed v angleškem jeziku

Lutka je bila enakovredna otrokom in se je igrala s stvarmi, ki jih zanimajo. Besede je pri igri večkrat ponovila in za ponazoritev uporabila različne pripomočke, kot so fotografije, igrače, ustvarjalni material ... Besede v angleškem jeziku je uporabila v različnem kontekstu, npr. pri igri z igračami, petju pesmic in konkretnimi predmeti. Povezovala je vizualno, slušno in fizično sprejemanje novih informacij (Phillips, 2002). Otroci so torej besede usvajali in utrjevali preko različnih medijev. Bila mi je v veliko pomoč pri posredovanju vzgojno-izobraževalnih vsebin, saj je služila kot motivacijsko sredstvo (Majaron in Korošec, 2006). Lutka je npr. uporabila besedo za avtobus v angleškem jeziku, ko smo šli na sprehod, pri igri z vozili, ob ogledu slikanic in petju pesmice. Ko je otroke pozvala, da ji ga prinesejo, so sčasoma razumeli, kaj želi od njih. Besedo v angleškem jeziku za dež so otroci usvajali preko pesmice, didaktične igre in konkretnega stanja zunaj. Ko je lutka otroke v angleškem jeziku vprašala ali zunaj dežuje, so otroci pogledali skozi okno.

11.3 Lutka spodbuja uporabo preprostih besed v angleškem jeziku

Otroci so med spontano igro podzvestno ponavljali besede v angleškem jeziku ter jih uporabljati, ko so želeli lutki kaj sporočiti ali jo pripraviti do gibanja. Ker je bila lutka dinamična in zabavna, je otroke pritegnila in želeli so biti v interakciji z njo. Nanjo so bili sposobni odreagirati kot, da je živa (Majaron, 2006). Uporabljali so besedo v angleškem jeziku za še, ko so želeli, da ponovi določena dejanja, ki so se jim zdela zabavna. Ponavljali so besede v angleškem jeziku za navodila določenih dejanj, ki jih je lutka uporabljala pri svoji dejavnosti, kot so npr.: poskoči, usedi se, teci. Otroci so besede v angleškem jeziku uporabljali tudi, ko so poimenovali kaj na ilustraciji ob ogledu slikanic. Lutka je otrokom ponujala zabavno učno okolje, v katerem so se počutili sproščeno in so imeli možnost izražanja (Lepley A., N., 2001).

11.4 Lutka motivira za komunikacijo v angleškem jeziku otroke, stare 3 leta.

Mlajši otroci v skupini so v interakciji z lutko uporabljali neverbalno komunikacijo ter preproste besede v angleškem jeziku. Prinašali so ji predmete, ki jih je običajno uporabljala pri svoji igri in ob tem spregovorili kakšno besedo v angleškem jeziku kot so npr. besede za poimenovanje vozil, živali, gibanje. Bila je zabavna in je vedno počela kaj novega, v takem okolju pa otroci običajno spontano spregovorijo (Prabhakaran in Yamat, 2017). Otroci okoli tretjega leta starosti so vzpostavili komunikacijo z lutko v angleškem jeziku, ko se jim je posvetila individualno. Tako jim je bilo omogočeno neposredno srečanje, kakršnega običajno v skupini niso deležni (Prabhakaran in Yamat, 2017). Deklica je vzpostavila komunikacijo z lutko večkrat v jutranjem času, ko je prišla v vrtec. Od doma je prinesla tudi kakšno igračo, ki je bila podobna tisti, s katero se je pred kratkim igrala lutka, lutka pa ji je postavljala vprašanja v angleškem jeziku v povezavi z določenim predmetom. Deklica se je ustrezno odzivala na njena vprašanja. Ko lutka ni razumela navodil v slovenskem jeziku, so ji starejši otroci le-ta razložili v angleškem jeziku. Deklica pa je vzpostavila tudi individualni pogovor z lutko v angleškem jeziku, ko je našla račke in jih je odnesla do lutke ter ji pripovedovala o njih.

IV. ZAKLJUČEK

Raziskavo sem s skupino otrok v zasebnem vrtcu izvajala šest mesecev. V skupini je bilo vpisanih dvanajst otrok, od tega je pri dejavnostih aktivno sodelovalo šest otrok, starih med letom in pol ter tremi leti. Lutko so otroci hitro sprejeli za svojo, kljub temu da je govorila v angleškem jeziku. Ugajala jim je njena pozornost, bila jim je vzor in motivacija za igro. Lutka je bila otrokom zabavna in z njo so želeli vzpostaviti stik, in sicer najprej bolj z neverbalno komunikacijo, saj vemo, da je neverbalno izražanje otrokom lažje kot uporaba besed (Phillips, 1999). Všeč so jim bile pesmi, ki jih je prepevala, in hitro so usvojili nekaj ključnih besed in pesmi smiselno spremljali z gibi telesa. Znano je namreč, da otrok preden spregovori najprej oponaša glasove ob poslušanja in dobro posnema ritem, intonacijo in naglas (Seliškar, 1999), zato so pesmice odlično orodje za učenje tujega jezika, kar se je izkazalo za pritrnilno tudi pri moji raziskavi. Sčasoma so starejši otroci v interakciji z lutko pričeli uporabljati posamezne besede in besedne zveze v angleškem jeziku. Lutka je ponujala otrokom zabavno učno okolje, v katerem so bili sproščeni, želeli so si raziskovati jezik in so imeli možnost izražanja. Omogočala jim je neposredno srečanje in z njeno pomočjo so razvijali komunikacijske zmožnosti, kot so tveganje in ustrezen odziv pri pogovoru (Lepley, 2001). Lutka je preko gibalnih dejavnosti, ustvarjanja in manipulacije z novimi materiali uspešno spodbujala otroke k uporabi preprostih besed v angleškem jeziku. Zavedam se, da imajo otroci večji interes pripovedovati o stvareh, ki jih otipajo, jih znajo narisati ali si jih predstavljati (Brewster, 2002). Sprva so angleške besede izključno ponavljali za mano, sčasoma pa so jih uporabljali spontano in na koncu so se pojavili prvi kratki, a spontani pogovori otrok z lutko. Lutka je starejše otroke v skupini motivirala za komunikacijo v angleškem jeziku, kar me je pri načrtovanju diplomskega dela najbolj zanimalo. Otroci so z lutko Suzy zgradili enak odnos, kot bi ga z resnično, živo deklico (Phillips, 2002). Suzy je res postala del naše skupine in kadar je ni bilo vrtcu, so večkrat spraševali, kje je.

Moja raziskava je bila uspešna. Ne samo, da je potrdila moje domneve, ampak sem se z lutko Suzy zabavala in tudi otroci so z njeno pomočjo veliko pridobili; tako na jezikovem področju kot tudi na čustvenem, gibalnem in ustvarjalnem. Otrok, ki je deležen kreativnega procesa, bo v življenju mislil ustvarjalno, bo poln idej in bo znal ceniti delo in ustvarjalnost drugih. *»Tak človek težko zraste v konformista, čredarja, človeka po skupni meri. To bo prej osebek, ki se bo veselil družbe vrstnikov zaradi njihovih individualnih razlik, ne zaradi skrivanja v brezosebni množici uniformirancev po mišljenju in oblačenju. Takega pa si vsi želimo kajne?«* (Majaron, 2002, str. 8).

LITERATURA

1. Cvetko, I. (2010). *Veliko malo prstno gledališče*. Radovljica: Didakta.
2. Brander, P., Cardenas, C., Abad, J. V., Gomes, R. in Taylor, M. (2004). *Izobraževalni priročnik: Vsi drugačni vsi enakopravni*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica. Pridobljeno s http://www.ursm.gov.si/fileadmin/ursm.gov.si/pageuploads/pdf/izobrazevalni_prirocni_k_vsebina.pdf
3. Brewster, J., Ellis, G. in Girard, D. (2002). *The Primary English Teacher's Guide*. London: Penguin English Guides.
4. Dagarin-Fojkar, M. (2009). Modeli poučevanja tujega jezika v otroštvu – pregled stanja v Evropi in drugje po svetu. V Pižorn, K. (ur.). *Učenje in poučevanje dodatnih tujih jezikov v otroštvu* (154-176). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
5. Department for Children, Schools and Families (2008). *Practice Guidance for the Early Years Foundation Stage*. [Internet] Dostopno na: https://www.foundationyears.org.uk/files/2011/10/EYFS_Practice_Guide1.pdf
6. Doron, H. (19. marec 2013). *What is different about the Helen Doron English method in comparison to competitors?* (Video) Pridobljeno s https://www.youtube.com/watch?v=KQX_UdsG4qQ
7. *Early years practice: practitioners and children*. (2009). UK: The Open University.
8. Flynn Legge, M. (2012). *8 creative ways to teach English in the classroom using puppets*. Pridobljeno s <https://esldramagames.com/2012/08/29/8-creative-ways-to-teach-english-in-the-classroom-using-puppets/>
9. Kač, L., Holc, N., Šečerov, N., Lesničar, B. in Cajhen, S. (2010). *Drugi tuji jezik v osnovni šoli*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
10. Korošec, H. (2002). Neverbalna komunikacija in lutka. V Korošec, H. in Majaron E. *Lutka iz vrtca v šolo*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
11. Lepley A., N. (2001). *How Puppetry Helps the Oral Language Development of Language Minority Kindergartners*. Pridobljeno s <http://docplayer.net/49413828-How-puppetry-helps-the-oral-language-development-of-language-minority-kindergartners.html>
12. Majaron, E. (2002). Lutka pri oblikovanju mladega človeka. V Korošec, H. in Majaron E. (ur.), *Lutka iz vrtca v šolo* (str. 5 - 8). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.

13. Majaron, E. (2006). Možnosti lutke pri doseganju kurikularnih ciljev v osnovni šoli. *Vzgoja in izobraževanje*, 37 (2), str. 38-39.
14. Majaron E. in Korošec H. (2006). Otrokovo ustvarjanje z lutkami. V Borota, B., Geršak, V., Korošec H. in Majaron Edi (ur.). *Otrok v svetu glasbe, plesa in lutk*. Koper: Pedagoška fakulteta Koper.
15. Majaron, E. (2017). *Vera v lutko. Razmišljanja o lutkovni umetnosti*. Ljubljana: Mestno gledališče Ljubljansko.
16. Marjanovič Umek, L. (1990). *Mišljenje in govor predšolskega otroka*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
17. Marjanovič Umek, L. (2006). *Otroški govor; razvoj in učenje*. Ljubljana: Založba Izolit.
18. Phillips, S. (1999). *Drama with children*. Oxford: Oxford University Press.
19. Pižorn (2009): *Dodatni tuji jeziki v otroštvu*. Dostopno: [https://www.zrss.si/projektiess/skladisce/sporazumevanje_v_tujih_jezikih/tuj-jezik-v-prvem-triletju/Strokovni%C4%8Dlanki%20in%20prevodi/dodatni%20tuji%20jeziki%20v%20otro%C5%A1tvu%20\(eval.studija\)%20pizorn.pdf](https://www.zrss.si/projektiess/skladisce/sporazumevanje_v_tujih_jezikih/tuj-jezik-v-prvem-triletju/Strokovni%C4%8Dlanki%20in%20prevodi/dodatni%20tuji%20jeziki%20v%20otro%C5%A1tvu%20(eval.studija)%20pizorn.pdf).
20. Prabhakaran D. in Yamat H. (2017). *Speaking anxiety: discover the power of puppets*. Pridobljeno s https://www.jesoc.com/wp-content/uploads/2017/04/KC6_50.pdf
21. Rajović, R. (2016). *Child's IQ – parents' concern*. Novi Sad: Smart production.
22. Ross, L. (1989). *Hand puppets. How to make and use them*. Canada: General Publising Company, Ltd.
23. Russell, P. (1986). *Knjiga o možganih*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
24. Seliškar, N. (1995). *Igramo se in učimo (zgodnje učenje tujega jezika)*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
25. Slattery, M. (2008). *Teaching with bear: Using puppets in language classroom with young learners*. Oxford: Oxford University Press.
26. Trefalt, U. (1993). *Osnove lutkovne režije*. Ljubljana: Zveza lutkovnih organizacij Slovenije.
27. *Using Puppets for Teaching Languages*. (2013). Pridobljeno s <https://www.little-linguist.co.uk/blog/using-puppets-for-teaching-languages.html>
28. Vižintin, M. A. (2017). *Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.

PRILOGE

PRILOGA 1: PESEM »TWINKLE LITTLE STAR«

Twinkle, twinkle little star,
how I wonder what you are.
Up above the world so high,
like a diamond in the sky.
Twinkle, twinkle little star,
how I wonder what you are.

PRILOGA 2: PESEM »IF YOU'RE HAPPY AND YOU KNOW IT«

If you're happy and you know it, clap your hands,
if you're happy and you know it, clap your hands.
If you're happy and you know it and you really want to show it,
if you're happy and you know it, clap your hands.

If you're happy and you know it, touch your nose,
if you're happy and you know it, touch your nose.
If you're happy and you know it, and you really want to show it,
if you're happy and you know it, touch your nose.

PRILOGA 3: PESEM »HELLO«

Hello how are you,
hello how are you,
hello how are you,
how are you today.
It's good to see Maja here,
it's good to see Jack here,
it's good to see Sara here
and how are you today?

PRILOGA 4: PESEM »SLEEPING BUNNIES«

See the bunnies sleeping till it's nearly noon,
shall we wake them with a merry tune?
They're so still, are they ill?
Wake up little bunnies!
Hop little bunnies hop, hop, hop
hop little bunnies hop, hop, hop.
Hop little bunnies hop, hop, hop
hop and – stop!

PRILOGA 5: PESEM »TEDDY BEAR TEDDY BEAR«

Teddy bear, teddy bear, turn around,
teddy bear, teddy bear, touch the ground.
Teddy bear, teddy bear, reach up high,
Teddy bear, teddy bear touch the sky.
Teddy bear, teddy bear turn out the lights,
Teddy bear, teddy bear, say »good night.«

PRILOGA 6: PESEM »RAIN GO AWAY«

Rain, rain go away,
Come again another day.
Little Mia wants to play.
Rain, rain, go away.

PRILOGA 7: PESEM »PUT ON YOUR SHOES«

Put on your shoes, your shoes, your shoes.
Put on your shoes, your shoes, your shoes.
Put on your shoes.
Let's go outside.
Hurry up. Hurry up. Hurry up.

Put on your jacket, your jacket, your jacket.
Put on your jacket, your jacket, your jacket.
Put on your jacket.
Let's go outside.
Hurry up. Hurry up. Hurry up.

Put on your hat, your hat, your hat.
Put on your hat, your hat, your hat.
Put on your hat.
Let's go outside.
Hurry up. Hurry up. Hurry up.

PRILOGA 8: PESEM »LITTLE SNOWFLAKE«

Snowflake, snowflake, little snowflake.
Little snowflake falling from the sky.
Snowflake, snowflake, little snowflake.
Falling, falling, falling, falling, falling,
falling, falling, falling, falling...
falling on my head.
Snowflake, snowflake, little snowflake.
Little snowflake falling from the sky.
Snowflake, snowflake, little snowflake.
Falling, falling, falling, falling, falling,
falling, falling, falling, falling...
falling on my nose.

PRILOGA 9: PESEM »THE HOKEY POCKEY«

Put your right foot in,
You take your right foot out.
You put your right foot in
and you shake it all about.
You do the hokey pokey
And you turn yourself around,

That's what it's all about.

Put your left foot in...

Put your right hand in...

Put your left hand in...

Put your whole self in...

PRILOGA 10: PESEM »DOWN IN THE JUNGLE«

Down in the jungle

where nobody goes,

there's a great big gorilla

washing his clothes.

With a rub-a-dub here

and a rub-a-dub there,

that's the way he washes his clothes.

Diddle-I-Dee, a boogie woogie

Diddle-I-Dee, a boogie woogie

Diddle-I-Dee, a boogie woogie

That's the way he washes his clothes

...there's a slithery snake...

...there's a great big crocodile...

...there's a great big elephant...

PRILOGA 11: PESEM »THE WHEELS ON THE BUS«

The wheels on the bus go round and round,

round and round,

round and round.

The wheels on the bus go round and round,

all day long.

The wipers on the bus go swish, swish, swish;

Swish, swish, swish;

Swish, swish, swish.

The wipers on the bus go swish, swish, swish,
all day long.

The horn on the bus go beep, beep, beep;

Beep, beep, beep;

Beep, beep, beep

The horn on the bus go beep, beep, beep,
all day long.

PRILOGA 12: PESEM »RING A RING O' ROSES«

Ring a ring o' roses,
a pocketful of posies,
a-tishoo, a-tishoo,
we all fall down.

Picking up the daises,
picking up the daises,
a-tishoo, a-tishoo,
we all jump up.

PRILOGA 13: PESEM »5 LITTLE MONKEYS«

Five little monkeys jumping on the bed,
one fell off and bumped his head.
Mama called the doctor
and the doctor said:
»No more monkeys jumping on the bed!«

Four little monkeys jumping on the bed...
Three little monkeys jumping on the bed...

PRILOGA 14: PESEM »ROW YOUR BOAT«

Row, row, row your boat,
gently down the stream.
Merrily, merrily, merrily, merrily
life is but a dream.
Row, row, row your boat,
gently down the stream,
if you see a crocodile
don't forget to scream!

PRILOGA 15: PESEM »INCY WINCY SPIDER«

Incy Wincy spider went up the water spout,
down came the rain and washed the spider out.
Out came the sun and dried up all the rain
So, Incy Wincy spider went up the water spout again